

รายงานการวิจัย
การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล
การรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

ศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สัจจามันท์

ทุนอุดหนุนการวิจัยงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2555

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

2556

ก

ชื่องานวิจัย การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์
ผู้วิจัย ศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา สัจจานันท์
พ.ศ. 2556
แหล่งทุน ทุนอุดหนุนการวิจัยงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2555
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ 2) ประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมและ 3) ติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรม การดำเนินการวิจัยอิงกรอบแนวคิดการวิจัยและกระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยอิงระบบการศึกษาทางไกลประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ ความต้องการการพัฒนา สมรรถนะการรู้สารสนเทศของครู การพัฒนาเนื้อหาและออกแบบชุดฝึกอบรม การผลิตชุดฝึกอบรม การประเมินผลชุดฝึกอบรมและการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างการวิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงและหลายขั้นตอน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 10 คนเพื่อประเมินสถานการณ์และความต้องการพัฒนาสมรรถนะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ กลุ่มครูบรรณารักษ์เพื่อศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลด้วยตนเอง 20 คนจาก 20 โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน 20 คน ครูผู้สอน 177 คน และนักเรียน 311 คนเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมของครูบรรณารักษ์ เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยแบบสนทนากลุ่ม ชุดฝึกอบรม แบบประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยเอกสารฝึกอบรม แบ่งเนื้อหาเป็น 9 ตอนและซีดีที่นำเสนอเนื้อหาแบบบูรณาการ 3 รายการ 2) ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมทางไกลโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผลการประเมินความพึงพอใจและความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลด้วยตนเองพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าครูบรรณารักษ์มีความรู้เพิ่มขึ้น และ 3) ผลการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมพบว่าครูบรรณารักษ์นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมไปใช้ในระดับมาก ผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนมีความพึงพอใจในผลการดำเนินงานของครูบรรณารักษ์ในระดับมาก

คำสำคัญ ชุดฝึกอบรมทางไกล การรู้สารสนเทศ ครูบรรณารักษ์

Title Development of Distance Training Package on “Information Literacy for Teacher -Librarians”
Researcher Professor Dr. Chutima Sacchanand
Year 2013
Funded by Public Fund of Sukhothai Thammathirat Open University

Abstract

This development research was aimed at developing, evaluating and conducting a follow-up study of the use of a distance training package on information literacy for teacher-librarians. The framework of the research was based on the research method and development process of a training course under a distance education concept. The 5-step developments were as follows: situation, and information literacy needs analysis of the school teachers; development of materials design; production of training materials; the evaluation; and follow-up plan. The purposive sample group consisted of 10 experts to evaluate the situation, training needs; twenty teacher - librarians from twenty schools scattered around each region of the country who self studied the training package; 20 school administrators, 177 teachers and 311 students. The research instruments included the focus group form, an interview form, the distance training package, the pretest and posttest evaluation forms, and questionnaires. Data analysis include content analysis for qualitative data, while quantitative data, statistics used were percentage, means, and standard deviation.

The research findings showed that 1) the distance training package developed was comprised of printed material divided the content into nine sub-modules and CD with three topics. 2) Evaluation showed that experts and teacher –librarians were satisfied with the distance training package at the high level. The comparison of pretest and posttest showed that teacher- librarians who self - studied the package gained more knowledge. 3) The follow-up studies showed that teacher-librarians applied their knowledge and experience gained in the study at the high level. The school administrators, teachers and students were satisfied with the performance of teacher-librarians in information literacy at the high level.

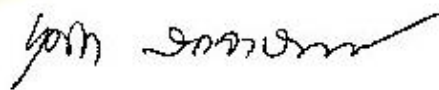
Keywords: Distance Training Package, Information literacy, Teacher-librarians

กิตติกรรมประกาศ

บทบาทของ ครูบรรณารักษ์ในยุคปฏิรูปการศึกษานอกจากการบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียนแล้ว การสอนการรู้สารสนเทศ(information literacy) เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศถือเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในระดับสากล หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้บูรณาการการรู้สารสนเทศไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ แม้ไม่ได้ปรากฏคำว่า “การรู้สารสนเทศ” โดยตรง แต่มีคำอื่นๆที่สะท้อนสมรรถนะการรู้สารสนเทศปรากฏในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และโดยเฉพาะในแนวทางการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากลซึ่ง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลกและเน้นสาระสากลในลักษณะของการบูรณาการ ทักษะการแสวงหาความรู้ การค้นคว้าหาความรู้ การใช้ข้อมูลจากการค้นคว้า การคิดวิเคราะห์ วิจัย การเขียนความเรียงเชิงวิชาการ การสร้างสรรค์โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการรู้สารสนเทศ ดังนั้นความรู้ ความเข้าใจและสมรรถนะของครูบรรณารักษ์เกี่ยวกับเรื่องการรู้สารสนเทศ การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาห้องสมุด รวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียนจึงมีความสำคัญยิ่ง

โครงการวิจัยการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ได้รับการสนับสนุนเงินอุดหนุนการวิจัยงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2555 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและสำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ได้ให้ทุนสนับสนุนโครงการ คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดฝึกอบรมและคณะผู้ทรงคุณวุฒิตลอดจนผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอนและนักเรียนที่มีส่วนร่วมในโครงการวิจัย ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยนี้จักอำนวยประโยชน์ต่อครูบรรณารักษ์ในการพัฒนาบทบาทหน้าที่และสมรรถนะการดำเนินงานในการพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมดิจิทัลและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและสังคมโลก

(ศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สัจจันนท์)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
บทที่ 2 การปริทัศน์เอกสารและงานวิจัย.....	5
การรู้สารสนเทศกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	5
การรู้สารสนเทศกับครู.....	7
การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล.....	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
การนำเสนอข้อมูล.....	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์และความต้องการการพัฒนา สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์.....	31
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์.....	33
ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครู บรรณารักษ์.....	34
ตอนที่ 4 ผลการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครู บรรณารักษ์.....	43
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	65
สรุปผลการวิจัย.....	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผลการวิจัย.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก	
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิวิเคราะห์สถานการณ์ ความต้องการและการพัฒนา สมรรถนะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์.....	77
ข รายนามครูบรรณารักษ์ผู้เข้าร่วมโครงการ.....	78
ค แบบสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ.....	81
ง รายนามคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครู บรรณารักษ์.....	82
จ โครงร่างเนื้อหาเอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลและรายการสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	85
ฉ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์	86
ช แบบประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมทางไกลโดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	87
ซ แบบประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน	89
ฅ แบบสอบถามความพึงพอใจและความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเอง ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์.....	102
ญ แบบสอบถามครูบรรณารักษ์เพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศ สำหรับครูบรรณารักษ์.....	107
ฎ แบบสอบถามผู้บริหาร/ผู้กำกับดูแลงานห้องสมุดโรงเรียนเพื่อติดตามผลการใช้ ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์.....	110
ฏ แบบสอบถามครูผู้สอนเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูบรรณารักษ์....	113
ฐ แบบสอบถามนักเรียนเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูบรรณารักษ์....	116
ฑ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินเครื่องมือการวิจัย.....	118
ฒ แนะนำผู้วิจัย.....	119

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการประเมินชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	34
4.2 ข้อมูลครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์.....	37
4.3 ความพึงพอใจและความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลต่อชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์.....	39
4.4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์.....	42
4.5 การนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ไปใช้.....	43
4.6 การปฏิบัติของครูบรรณารักษ์ในการนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ไปใช้.....	44
4.7 ปัญหาอุปสรรคโดยรวมที่ทำให้ครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ไม่สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ออย่างเต็มประสิทธิภาพ.....	45
4.8 ความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์เกี่ยวกับการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนางานต่อเนื่อง.....	45
4.9 ความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์เกี่ยวกับการนำชุดฝึกอบรมทางไกลโดยรวมไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการรู้สารสนเทศ.....	46
4.10 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียน.....	50
4.11 ผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร.....	51
4.12 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับครูผู้สอนผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
4.13 ผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	55
4.14 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม.....	59
4.15 ผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ตามความคิดเห็นของนักเรียน.....	60

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวางและรวดเร็วจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต เครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน เทคนิควิธีสอน ผู้เรียน แหล่งเรียนรู้ พฤติกรรมการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ โลกยุคดิจิทัลให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ไร้พรมแดน ไร้ขีดจำกัด ทั้งด้านสภาพแวดล้อม สถานที่และเวลา การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน การพัฒนาการศึกษา สังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

โดยหลักการของการปฏิรูปการศึกษาและแนวคิดทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เลขาธิการมูลนิธิสตรีนิสิตศรี-สฤชต์วิวงศ์ ระบุไว้ในคำนำของหนังสือแปล *ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills)* ว่า “การปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริงปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ด้วย จากกระบวนการเดิมที่ครูเป็นผู้มอบความรู้ให้แก่เด็กนักเรียนนักศึกษาในสถาบันต่างๆ เปลี่ยนเป็นช่วยกันออกแบบกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับเด็กและเยาวชนทุกคนในสังคม นั่นคือกระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้ และครูมิใช่ผู้มอบความรู้ แต่เป็นผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ โดยเรียนรู้ไปพร้อมๆ กันกับเด็กและเยาวชน เป้าหมายของการเรียนรู้จะมีใช้ตัวความรู้ก็ต่อไป เพราะตัวความรู้นั้นมีมากมายมหาศาลเกินกว่าที่จะมอบให้นักเรียนแต่ละชั้นปีได้ อีกทั้งนักเรียนในศตวรรษใหม่มีหนทางค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากทุกหนทุกแห่งทั้งในสิ่งแวดล้อมและในอินเทอร์เน็ต หากการศึกษาไทยยังย่ำอยู่กับกระบวนการเดิมคือมอบความรู้เป็นรายวิชาจะไม่ทันสถานการณ์ ที่ควรทำคือมีกระบวนการใหม่ที่พัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต เด็กและเยาวชนจะเรียนรู้อะไรบ้างขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละคน แต่ที่ทุกคนมีคือความสามารถในการเรียนรู้ตลอดเวลา ตลอดชีวิตและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง” (ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ 2554: คำนำ)

การปฏิรูปการเรียนรู้ทำให้ทั้งครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์ จำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ผู้ออกแบบการเรียนรู้ และพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่จำเป็น การรู้สารสนเทศ(information literacy) หรือคำแปลภาษาไทยอื่นๆ โดยนัยของความหมายและแนวคิดเดียวกัน เช่น ทักษะสารสนเทศ ความรู้ความสามารถด้านสารสนเทศ ความรู้พื้นฐานสารสนเทศ ถือว่าเป็นทักษะและสมรรถนะสำคัญของการเรียนรู้ โดยหลักคิดการเรียนรู้วิธีการเรียน (learning how to learn) ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นของบุคคลในศตวรรษที่ 21 ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (The Partnership for 21st Century Skills, 2011) กำหนดผลลัพธ์ของนักเรียนใน

ศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานความรู้ ทักษะ และความชำนาญ และความรู้ความสามารถพื้นฐานในเรื่องต่างๆ (ครอบคลุม1) ความรู้เนื้อหาวิชาและประเด็นแนวคิดหลักของศตวรรษที่ 21 ได้แก่ จิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการประกอบการ ความเป็นพลเมือง การรู้เรื่องสุขภาพ (health literacy) และความรู้พื้นฐานเรื่องสิ่งแวดล้อม (environmental literacy) 2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ครอบคลุมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา การสื่อสารและความร่วมมือร่วมใจ 3) ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ครอบคลุมการรู้สารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ การรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 4) ทักษะชีวิตและอาชีพ ครอบคลุมความยืดหยุ่น การปรับตัว ทักษะทางสังคมและข้ามวัฒนธรรม ผลิตผลและการตรวจสอบได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

การขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้จะสัมฤทธิ์ผลไม่ได้หากขาดการให้ความสำคัญเรื่องการเรียนรู้สารสนเทศ เพื่อสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีสมรรถนะสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการดำรงชีวิต รู้จักคิด วิเคราะห์และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคโลกาภิวัตน์ การรู้สารสนเทศเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างสังคมสารสนเทศ ช่วยให้บุคคลมีความสามารถค้นหา ค้นคืน จัดระบบ จำแนกแยกแยะ ประเมินสารสนเทศและใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจและการแก้ปัญหา (UNESCO, 2008) การรู้สารสนเทศจึงเป็นสมรรถนะหลักของทุกคน โดยเฉพาะต่อครูและนักเรียน และมีความสำคัญต่อการศึกษาที่มุ่งพัฒนา “ทักษะการเรียนรู้” การสร้างสรรค์การเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต รัฐและสถานศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะครูทั้งครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์หรือครูผู้รับผิดชอบงานห้องสมุดจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ โดยเริ่มดำเนินการปูพื้นฐาน ตั้งแต่การศึกษาระดับต้นและต่อเนื่องจนถึงระดับอุดมศึกษา

ในบริบทของสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่าครูบรรณารักษ์มีบทบาทในการสอนการเรียนรู้สารสนเทศทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านในระดับมาก (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ บุญยืน จันทร์สว่าง และศศิพิมล ประพินพงศกร 2552) มีปัญหาเกี่ยวกับครูบรรณารักษ์ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ ได้แก่ ครูบรรณารักษ์ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านบรรณารักษศาสตร์โดยตรง (ชมพูนุท ยอดยิ่ง 2551)บรรณารักษ์ไม่มีความเข้าใจในเรื่องการเรียนรู้สารสนเทศอย่างถ่องแท้ (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ บุญยืน จันทร์สว่าง และศศิพิมล ประพินพงศกร 2552) มีความรู้เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศน้อย (ศศิพิมล ประพินพงศกร 2552) และครูบรรณารักษ์ต้องการพัฒนาความรู้ด้านวิชาบรรณารักษศาสตร์เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงในการทำงาน (ชมพูนุท ยอดยิ่ง 2551) การพัฒนาครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศจึงมีความจำเป็น ดังปรากฏในข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยของ สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ บุญยืน จันทร์สว่าง และศศิพิมล ประพินพงศกร (2552: 64) ต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กำหนดเป็นนโยบายที่จะส่งเสริมสนับสนุนการสอนการเรียนรู้สารสนเทศในโรงเรียนโดยให้ครูบรรณารักษ์ได้มีโอกาสเรียนรู้และเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศบนฐานเดียวกัน

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญในการให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการรู้สารสนเทศอย่างต่อเนื่อง ผลงานสำคัญคือการจัดทำหลักสูตรการรู้เท่าทันสื่อและการรู้สารสนเทศสำหรับครู (Media and Information Literacy Curriculum for Teachers) (Wilson, 2008) เป็นแนวทางการพัฒนาความรู้และสมรรถนะของครูในด้านการรู้เท่าทันสื่อและการรู้สารสนเทศ ส่วนในบริบทของประเทศไทยแม้ว่ามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้สนับสนุนงบประมาณแผ่นดิน ให้มีการพัฒนามาตรฐานการรู้สารสนเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ(ชุตินา สัจจามันท์ 2553 ข) และการพัฒนาตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียน (ชุตินา สัจจามันท์ และกาญจนา ใจกว้าง 2554) เป็นโครงการวิจัยและพัฒนาต่อเนื่อง แต่ยังไม่มีการพัฒนาความรู้เรื่องการรู้สารสนเทศแก่ครูโดยตรง โดยเฉพาะกลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศในโรงเรียนและการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในฐานะมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้ระบบการศึกษาทางไกล ตระหนักถึงบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาครู โดยเฉพาะครูบรรณารักษ์หรือครูผู้รับผิดชอบงานห้องสมุด ให้ความรู้ ความเข้าใจและสมรรถนะที่จำเป็นเกี่ยวข้องกับบทบาทการรู้สารสนเทศ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครู อันจะเป็นการใช้ศักยภาพ ความเชี่ยวชาญในการผลิตสื่อในระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยและผู้วิจัยดำเนินการต่อเนื่องจากการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาแล้วเพื่อให้ครูพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่จำเป็นและสามารถนำมาตรฐาน ยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมห้องสมุด ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นนี้นอกจากจะนำไปใช้ในการพัฒนาครูแล้ว ผลลัพธ์ปลายทางจะส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ ตอบสนองวิสัยทัศน์ จุดหมายสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งจัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ 2551) เป็นการร่วมขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา และสังคมไทยให้เป็นผู้รู้ การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองกระแสการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยและสังคมโลก พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงและอยู่กับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์
2. เพื่อประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

3. เพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์มีความพึงพอใจชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นโดยรวมในระดับมาก
3. ครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ชุดฝึกอบรมทางไกลที่พัฒนาขึ้นอิงมาตรฐานการรู้สารสนเทศ ตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศ และยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในงานวิจัยประจำปีงบประมาณ 2553-2554

2. ชุดฝึกอบรมทางไกลที่พัฒนาขึ้นมุ่งเน้นสำหรับครูบรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบงานห้องสมุดโรงเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอนการรู้สารสนเทศของนักเรียน การวางแผนการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด และเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งขยายผลสู่การวิจัยเกี่ยวกับการสอนรู้สารสนเทศและเรื่องที่เกี่ยวข้อง
2. การขยายผลนำไปใช้ในการพัฒนาครูบรรณารักษ์ และครูผู้สอนโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือร่วมกับการฝึกอบรมวิธีการต่างๆ อันเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาสังคมไทยสู่สังคมภูมิปัญญาและการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดฝึกอบรมทางไกล หมายถึง เอกสารฝึกอบรมแบ่งเนื้อหาเป็น 9 ตอนและซีดีที่มีลักษณะบูรณาการเนื้อหา 3 รายการ

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล หมายถึง การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์และความต้องการ การพัฒนาเนื้อหาและออกแบบชุดฝึกอบรม การผลิตชุดฝึกอบรม การประเมินชุดฝึกอบรมและการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครู

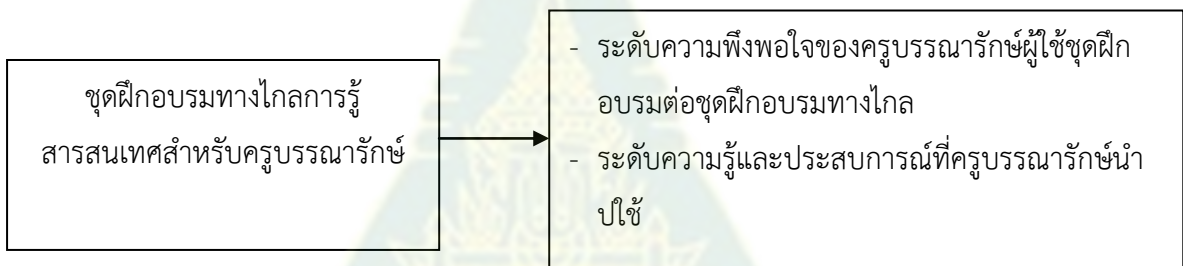
การรู้สารสนเทศ หมายถึง สมรรถนะหรือทักษะที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ การรู้แหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นหาสารสนเทศ การวิเคราะห์ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ การรวบรวมจัดระบบสารสนเทศ การใช้สารสนเทศผลิตและนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ และการมีจริยธรรม เคารพกฎหมายและมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

ครูบรรณารักษ์ หมายถึง ครูที่ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอาจมีชื่อตำแหน่งว่า ครู หรือ ครูบรรณารักษ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

บทที่ 2

การปฏิทัศน์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การปฏิทัศน์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมประเด็นสำคัญดังนี้

1. การรู้สารสนเทศกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การรู้สารสนเทศกับครู
3. การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การรู้สารสนเทศกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การก้าวเข้าสู่สังคมฐานความรู้ และกระแสโลกาภิวัตน์ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวางในการจัดการศึกษาและโดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ในประเทศไทย ตามกรอบแนวคิดและทิศทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การรู้สารสนเทศมีความสำคัญและถือเป็นสมรรถนะหลักของบุคคลในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีข้อมูล ข่าวสารหรือสารสนเทศเป็นหัวใจสำคัญและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นพลังขับเคลื่อน หรือปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนในสังคม ทั้งสังคมโลกและสังคมไทย เป็นเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคล องค์กรและสังคม ทั้งทางบวกและทางลบ ในประเทศพัฒนา เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา เนเธอร์แลนด์ ฟินแลนด์ ออสเตรเลีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ การรู้สารสนเทศได้รับความสำคัญในระดับชาติอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน มีความตื่นตัวในเรื่องการรู้สารสนเทศอย่างกว้างขวางในระดับสากลโดยเฉพาะในวงการศึกษาทุกระดับตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การรู้สารสนเทศมีความสำคัญทั้งต่อการศึกษาและการดำรงชีวิต ในด้านการศึกษา การรู้สารสนเทศเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการศึกษาทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูง ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการศึกษาทางไกล การรู้สารสนเทศเป็นข้อกำหนดพื้นฐานสำหรับการเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม การสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจในอนาคต การเรียนรู้ตลอดชีวิต การแก้ไขปัญหาในระดับโลกและการปกครองตนเอง (Australian Library and Information Association, 2000)

การรู้สารสนเทศเป็นสมรรถนะหรือทักษะที่จำเป็นสำหรับบุคคลในศตวรรษที่ 21 คำหรือแนวคิดการรู้สารสนเทศได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะในบริบทของการศึกษาทุกระดับ การรู้สารสนเทศมีความจำเป็นต่อการพัฒนานักเรียน การเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการสร้างสังคมสารสนเทศและสังคมความรู้ ด้วยเหตุและปัจจัยที่สำคัญดังนี้

1. สารสนเทศ เป็นทรัพยากรหลักในสังคมและถือเป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยการผลิต เป็นสินค้าที่มีค่า มีราคา และงอกงามใช้ได้ไม่หมดสิ้น สารสนเทศเป็นแกนกลางของกิจกรรมทั้งหมด ในการดำเนินชีวิต การตัดสินใจ การเพิ่มพูนประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการดำเนินงาน การสร้างมาตรฐานและการแข่งขัน ความต้องการ การเข้าถึงและการใช้สารสนเทศของประชาชนทุกหมู่เหล่า ทุกสาขาอาชีพกว้างขวางเพิ่มมากขึ้น ทั้งเพื่อการดำรงชีวิตประจำวัน การปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ และการเป็นพลเมืองตามสิทธิพื้นฐานของบุคคล มีการพัฒนาการเข้าถึงสารสนเทศ ความโปร่งใส และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศคืออำนาจ สามารถชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กรได้ ปริมาณของข้อมูล ข่าวสารสารสนเทศเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว หลากหลายรูปแบบโดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเกิดภาวะการณ์ “ทะลักทะลาย” หรือ “การท่วมท้นของสารสนเทศ” (information explosion)

เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร ทำให้การสื่อสารเป็นไปโดยไร้พรมแดน โอกาสและช่องทางการสื่อสารเป็นไปอย่างกว้างขวางหลากหลาย รวดเร็ว ขยายโอกาสถึงประชาชนจำนวนมาก มีปริมาณและอัตราการกระจายสารสนเทศสูง สื่อต่าง ๆ มีปริมาณและบทบาทมาก การเข้าถึงและการเชื่อมโยงด้วยข้อมูล ข่าวสารสารสนเทศทำให้กิจกรรมทุกด้านถูกเชื่อมโยงกันทั่วโลก มีการพึ่งพาการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์มากยิ่งขึ้น เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการศึกษา การดำเนินธุรกิจ การประกอบกิจการ ชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อมทั่วโลก รวมถึงสังคมไทย และเกิดกระแสโลกาภิวัตน์ แผ่ถึงกันทั่วโลก

2. อินเทอร์เน็ต เป็นชุมชนทรัพยากร ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศจำนวนมากที่มีเครือข่ายกว้างขวางเชื่อมโยงทั่วโลก จนมีผู้เปรียบเป็นห้องสมุดโลก อินเทอร์เน็ตเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการศึกษา วิจัย และพัฒนา ธุรกิจ และการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล อินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะเวิร์ลไวด์ เว็บได้ก่อให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ที่เปิดกว้างในเรื่องของข้อมูล ข่าวสารและสารสนเทศ ความรู้ความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ เสรีภาพในการพูด การสื่อสาร อินเทอร์เน็ตเป็นนวัตกรรมที่ยิ่งใหญ่และมีศักยภาพสูงสุดในการเปลี่ยนแปลงสังคม สร้างวัฒนธรรมของความร่วมมือ สารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตมีข้อได้เปรียบในเรื่องความรวดเร็ว ทันสมัย ความกว้างขวาง ครอบคลุม และมีปริมาณมาก แต่มีข้อจำกัดหากบุคคลขาดทักษะการรู้สารสนเทศ จะขาดโอกาสการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ ขณะเดียวกันเนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายสาธารณะ สารสนเทศจำนวนมากขาดการกลั่นกรองตรวจสอบ ผู้ใช้จึงต้องมีวิจารณญาณ สามารถแปลความหมาย จัดระบบและสังเคราะห์สารสนเทศเพื่อนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3. นโยบายทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการปฏิรูปการศึกษา การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนการศึกษาของชาติ สะท้อนให้เห็นภาวะการณ์ปรับเปลี่ยนของสังคมโดยเฉพาะในด้านการศึกษาตามเงื่อนไขและกระแสของสังคมโลก อย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ การปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้ที่เน้นวิธีการเรียน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การแสวงหาความรู้จาก

แหล่งวิทยาการต่างๆ ทำให้บุคคลจำเป็นต้องเป็นผู้รู้สารสนเทศและบทบาทของผู้สอนได้เปลี่ยนเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้และผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อให้การศึกษามีบทบาทชี้นำสังคม เป็นการศึกษาสำหรับทุกคน และการศึกษาตลอดชีวิต

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทยมีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ 2552) เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

จากการวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่าแนวคิดและทักษะเรื่องการรู้สารสนเทศในทุกมิติ แม้ไม่ได้ปรากฏคำนี้โดยตรง แต่ปรากฏในด้านสมรรถนะของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งตัวชี้วัดซึ่งระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ และคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ปรากฏในมาตรฐานการเรียนรู้ ใน 8 กลุ่มสาระ โดยปรากฏคำว่า การใฝ่เรียนรู้ การอ่าน การแสวงหาความรู้ การค้นหา การสืบเสาะหาความรู้ การสืบค้นข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การเขียน การเขียนเรียงความ ย่อความ การเขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสืบค้นข้อมูลความรู้ การใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแก้ปัญหาการคิด วิเคราะห์ มีวิจารณญาณ การสื่อสารทางภาษา การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ การสรุป การนำเสนอ การพูด การเขียน การใช้สารสนเทศ การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างมีคุณธรรม

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ตระหนักถึงความสำคัญของการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นพลโลก มีศักยภาพทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ เป็นเยาวชนไทยรุ่นใหม่ เป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถสื่อสารได้สองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด สามารถผลิตงานได้อย่างสร้างสรรค์ และมีจิตร่วมรับผิดชอบในสังคมโลก การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล สอดคล้องกับปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของยูเนสโก โดยในศตวรรษที่ 21 ทุกประเทศได้มีการพัฒนาและใช้หลักสูตรการศึกษาที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้ Learn to know, Learn to be, Learn to do เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองของชาติและ Learn to live together เพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2553:1) แนวทางการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากลมีสาระสากลในลักษณะของการบูรณาการทักษะการแสวงหาความรู้ การค้นคว้าหาความรู้ การใช้ข้อมูลจากการค้นคว้า การคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า การสื่อสาร นำเสนอ เผยแพร่ การเขียนความเรียงเชิงวิชาการ การสร้างสรรค์โครงการ การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสำคัญของการรู้สารสนเทศ

การรู้สารสนเทศกับครู

การสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้สารสนเทศนั้นจำเป็นต้องเริ่มดำเนินการปูพื้นฐาน ตั้งแต่การศึกษาระดับต้นและต่อเนื่องจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยครูบรรณารักษ์มีบทบาทสำคัญยิ่งร่วมกับครูผู้สอน ในประเทศไทยการสอนการรู้สารสนเทศในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาบูรณาการอยู่ในเนื้อหาวิชาต่างๆ เช่น ภาษาไทย สังคมศึกษา ในหลักสูตรระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไปกำหนดไว้เป็นวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป โดยบางสถาบันกำหนดเป็นวิชาบังคับ และบางสถาบันกำหนดเป็นวิชาเลือก บางสถาบันบูรณาการเนื้อหาไว้ในวิชาภาษา เช่น ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และค้นคืน หรือวิชาการวิจัย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีพัฒนาการรูปแบบการสอนโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะสำหรับนักศึกษาระบบทางไกล เช่น การใช้เว็บช่วยสอน (web-based instruction) การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction-CAI)

ห้องสมุดมีบทบาทในการสอนเรื่องการรู้สารสนเทศให้กับผู้ใช้ด้วยวิธีการ/รูปแบบต่างๆ เช่น การปฐมนิเทศ การจัดฝึกอบรมระยะสั้น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสอนอย่างไม่เป็นทางการ การสอนผ่านสื่อ เช่น เว็บช่วยสอน ซีดีรอม ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด การเขียนรายงาน การวิจัยจากห้องสมุด การเขียนบรรณานุกรม การจัดกิจกรรมห้องสมุดที่ส่งเสริมการรู้สารสนเทศ เป็นต้น

1. บทบาทของครูผู้สอนในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย

- การพัฒนาหลักสูตรควรนำเรื่องการรู้สารสนเทศบูรณาการกับหลักสูตรรายวิชาต่างๆ หรือมีการศึกษาเนื้อหาเชิงลึกในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารที่มีการสอดแทรกเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยของกระทรวงศึกษาธิการและหนังสือแบบเรียนภาษาต่างประเทศที่โรงเรียนเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับช่วงชั้นที่ 2 - 4 ให้มีการสอนการรู้สารสนเทศสอดแทรกในแผนการสอนทั้งสองกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยจัดทำหลักสูตรการสอนการรู้สารสนเทศให้เป็นสาระหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (จันทวรรณ อรรถวิบูลย์กุล 2551)

- การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ควรพิจารณาถึงองค์ประกอบด้านความพร้อม เช่น ความพร้อมของผู้เรียน ความพร้อมทางด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเรียนรู้ โดยเฉพาะเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน เพราะ

ผู้เรียนต้องการใช้เวลาในการฝึกฝนความสามารถดังกล่าว นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการประสานงาน เพื่อขอความร่วมมือในการใช้ห้อง วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน โดยการสำรวจ วางแผนร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการให้บริการและจัดการเรียนการสอนล่วงหน้า เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น (ศิริพร ทวีชาติ 2545)

- การนำรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก ไปใช้ เสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก หรือในโรงเรียนที่ยังไม่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อินเทอร์เน็ต อาจแก้ปัญหาโดยการจัดระบบการใช้อุปกรณ์เท่าที่มีอยู่ให้นักเรียนมีโอกาสใช้อย่างทั่วถึง และสามารถนำขั้นตอนการเรียนการสอนจากรูปแบบนี้ไปใช้ในการสอนเพื่อสืบค้นข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ที่มีอยู่ได้ (ศิริพร ทวีชาติ 2545)

- การจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน ครูควรคำนึงถึงลักษณะกิจกรรมที่จัดให้มีความเหมาะสมกับวัย และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ อย่างเต็มที่ (สุจิตรา ธงงาม 2547)

- ความเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศในการเรียนรู้ มีสมรรถนะด้านสารสนเทศ สามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ รู้วิธีและใช้เครื่องมือค้นหาสารสนเทศ โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร และใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย (ชุตินา สัจจามันท์ 2553)

- การจัดวางแผนการเรียนรู้อบรมร่วมกับครูบรรณารักษ์เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของผู้เรียน ใช้เทคนิคการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับ การศึกษา เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของผู้เรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยกำหนดให้มีการวัดสมรรถนะการรู้สารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน (ชุตินา สัจจามันท์ 2553)

- การบูรณาการจริยธรรมในการแสวงหา การเข้าถึงและการใช้สารสนเทศ กฎหมาย และจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอน (ชุตินา สัจจามันท์ 2553)

- การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์ องค์กรและชุมชน และใช้เครือข่ายบุคคลและชุมชนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของผู้เรียน (ชุตินา สัจจามันท์ 2553)

2. บทบาทของครูบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียน

- กระบวนการจัดการเรียนการสอนควรนำเรื่องการเรียนรู้สารสนเทศบูรณาการกับหลักสูตรการเรียนการสอนโดยครูบรรณารักษ์ประสานงานกับครูผู้สอน ร่วมมือกันสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม เน้นกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ (สุดใจ บุชบงค์ 2550)

- การประสานกับผู้บริหารและครูผู้สอนในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (ชุตินา สัจจามันท์ 2553) ประสานงานกับผู้สอนทุกกลุ่มสาระ

การเรียนรู้โดยร่วมมือกับครูผู้สอนในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เน้นกระบวนการแสวงหาสารสนเทศโดยใช้สารสนเทศและอุปกรณ์ห้องสมุดเป็นแหล่งสนับสนุนให้มากกว่าเดิม (จันทร์วรรณ อรรถวิบูลย์กุล 2550)

- การร่วมกับคณะครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จัดตั้งศูนย์เครือข่ายการรู้สารสนเทศภายในกลุ่มโรงเรียนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียน ร่วมกัน (มูจลินทร์ ผลกล้า 2549)

- การออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการรู้สารสนเทศและจัดกิจกรรมห้องสมุดเป็นประจำทุกปี รวมทั้งมีเครื่องมือช่วยค้นในห้องสมุดโรงเรียน เพื่อปลูกฝังพื้นฐานการเข้าถึงสารสนเทศที่ถูกต้องและส่งเสริมให้นักเรียนไปใช้ห้องสมุดโรงเรียนมากขึ้น (ปาริชาติ เสารยะวิเศษ 2552)

- การพัฒนาตนเองและความใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสมรรถนะด้านการรู้สารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการสอน (ชุตินา สัจจามันท์ 2553) มีการพัฒนาสมรรถนะการรู้สารสนเทศของบรรณารักษ์ โดยจัดเป็นหลักสูตรการอบรมเฉพาะทักษะที่ขาดสมรรถนะนั้นๆ (ศศิพิมล ประพินพงศกร 2552)

- การจัดการเรียนการสอนการรู้สารสนเทศอย่างเป็นทางการและ/หรือไม่เป็นทางการ ผลิตสื่อการเรียนการสอนการรู้สารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น คู่มือ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอม บทเรียนออนไลน์ เผยแพร่บนเว็บไซต์ของโรงเรียน เป็นต้น (ชุตินา สัจจามันท์ 2553)

- การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ตลอดจนพัฒนาสภาพแวดล้อมของห้องสมุดโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและตอบสนองความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียน พัฒนาคู่มือการบริการเชิงรุกเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมที่และเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่านและการรู้สารสนเทศของผู้เรียนจัดกิจกรรมชมรมและการรวมกลุ่มนักเรียนผู้สนใจเรื่องหนังสือ การอ่านและห้องสมุดเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนและกระตุ้นความสนใจสู่กลุ่มนักเรียนอื่นๆ (ชุตินา สัจจามันท์ 2553)

การพัฒนาครูให้มีความรู้และสมรรถนะเกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่ง องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติจึงได้จัดทำหลักสูตรการรู้เท่าทันสื่อและการรู้สารสนเทศสำหรับครู (Media and Information Literacy Curriculum for Teachers) (Wilson, 2008) แบ่งเนื้อหาเป็นสองส่วน ส่วนแรก หลักสูตรและกรอบสมรรถนะ (curriculum and competency framework) นำเสนอภาพรวมหลักการและเหตุผลของหลักสูตร การออกแบบหลักสูตร ขอบเขตของหลักสูตรครอบคลุมประเด็นสำคัญอย่างกว้างๆ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสื่อและสารสนเทศเพื่อการอภิปรายในระบอบประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมในสังคม การประเมินเนื้อหาของสื่อและแหล่งสารสนเทศ และ การผลิตและการใช้สื่อและสารสนเทศ และจากขอบเขตดังกล่าวได้นำมาพัฒนาเป็นกรอบของหลักสูตรการรู้เท่าทันสื่อและการรู้สารสนเทศสำหรับครู ประกอบด้วย นโยบายและวิสัยทัศน์ หลักสูตรและการประเมิน เทคนิคการ

สอน สื่อและสารสนเทศ การจัดระบบและการบริหาร การพัฒนาทางวิชาชีพของครู ส่วนที่สอง หน่วยการสอนหลักและรอง (core and non-core modules) ประกอบด้วย 9 หน่วยการสอนหลัก ได้แก่ หน่วยที่ 1 ความเป็นพลเมือง เสรีภาพในการแสดงออกและสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ การอภิปรายในระบอบประชาธิปไตย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต หน่วยที่ 2 ความเข้าใจข่าวสาร สื่อ และจริยธรรมสารสนเทศ หน่วยที่ 3 ตัวแทนสื่อและสารสนเทศ หน่วยที่ 5 การโฆษณา หน่วยที่ 6 ข่าวสารและสื่อแบบเดิม หน่วยที่ 7 โอกาสและสิ่งท้าทายของอินเทอร์เน็ต หน่วยที่ 8 การรู้สารสนเทศและทักษะห้องสมุด หน่วยที่ 9 การสื่อสาร การรู้เท่าทันสื่อและการรู้สารสนเทศ และการเรียนรู้ ส่วนหน่วยการสอนที่ไม่ใช่หน่วยหลักประกอบด้วย หน่วยที่ 10 ผู้ฟัง หน่วยที่ 11 สื่อเทคโนโลยี และหมู่บ้านโลก แต่ละหน่วยการสอนนำเสนอความเป็นมา /หลักการและเหตุผล หัวข้อสำคัญ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ วิธีสอนและกิจกรรมตัวอย่าง คำแนะนำการประเมิน หัวข้อสำคัญ และแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล

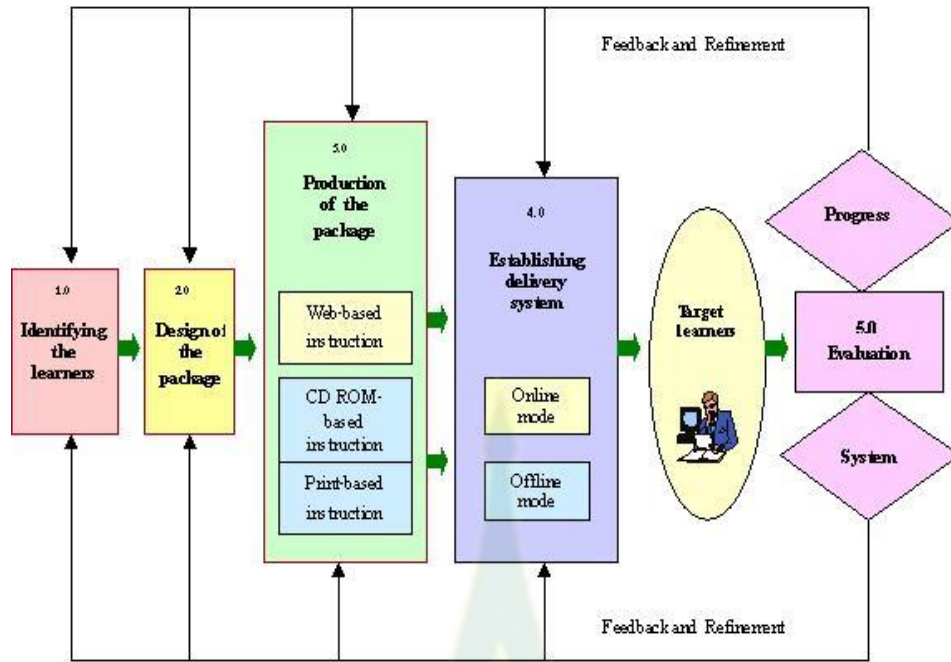
การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมขององค์กรทั้งสภาพแวดล้อม ภายในและภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และการแข่งขันทั้งในประเทศและต่างประเทศ กระแสโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและองค์ความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ส่งผลให้เกิดความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและสมรรถนะใหม่ เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายและวิธีการทำงาน บุคลากรจึงจำเป็นต้องเตรียมตัวรับการเปลี่ยนแปลงและการบริหารการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล

การฝึกอบรมทางไกลมีความสำคัญในสภาพแวดล้อมอิเล็กทรอนิกส์ จากการฝึกอบรมรูปแบบเดิมที่มีการกำหนดสถานที่ ระยะเวลา การปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้ามาสู่การฝึกอบรมทางไกล โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือ การฝึกอบรมทางไกลเป็นนวัตกรรมการถ่ายทอดความรู้และทักษะให้บุคคลได้เรียนรู้ เพิ่มพูนความรู้และทักษะ มีความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลหรือสื่อ การฝึกอบรมทางไกลช่วยขยายกลุ่มเป้าหมายและขยายโอกาสการเข้าถึงโดยไม่จำกัดสถานที่ ระยะทางและระยะเวลา เป็นการเอื้ออำนวยให้ผู้สนใจได้ศึกษาและฝึกอบรมตามความพร้อม ช่วยลดช่องว่างในด้านสถานที่ ระยะทาง ระยะเวลา ทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาและพัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้ตามความพร้อมด้วยการเรียนรู้ตนเอง การฝึกอบรมทางไกล โดยทั่วไปประกอบด้วยการศึกษาความจำเป็นในการฝึกอบรม การกำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การกำหนดรูปแบบและสื่อฝึกอบรม ระยะเวลาฝึกอบรม หัวข้อวิชา การวัดและประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรม

องค์ประกอบหลักของชุดฝึกอบรมทางไกล คือเนื้อหาซึ่งนำเสนอเป็นโมดูลการ หน่วย /ตอน เรื่อง พร้อมภาพประกอบคำบรรยาย เสียง วิดีทัศน์ รวมทั้งคลิปภาพยนตร์ โดยอาจใช้ สื่อพื้นฐาน

คือ สื่อสิ่งพิมพ์ได้แก่ เอกสารฝึกอบรมและสื่อดิจิทัล เช่น ซีดีออฟไลน์ ออนไลน์ บทเรียนอีเลิร์นนิ่ง หรือการผสมผสาน ระหว่างสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และอาจมีการปฏิสัมพันธ์ เช่น การสนทนาสด (chat) หรือการปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า ตัวอย่าง ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองผ่านเว็บเรื่องการสืบค้นสารสนเทศโดยอิงระบบการศึกษาทางไกลประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ ซีดีออฟไลน์ และบทเรียนออนไลน์ (Sacchanand & Jaroenpantarak, 2004) การฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการเอกสารสำนักงานจัดโดยสาขาวิชาศิลปศาสตร์ร่วมกับสำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชผลิตชุดฝึกอบรมประกอบด้วยเอกสารฝึกอบรม ซีดีออฟไลน์และบทเรียนออนไลน์ รวมทั้งการสนทนาสด

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลมีกระบวนการดำเนินการโดยทั่วไปประกอบด้วย การศึกษาความจำเป็นและความต้องการฝึกอบรม การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม การพัฒนาชุดฝึกอบรม การประเมินคุณภาพ/ประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญตลอดจนการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือความพึงพอใจของผู้เรียนและการปรับปรุงและพัฒนาชุดฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์ กระบวน การพัฒนาชุดฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์และอิงระบบการศึกษาทางไกลที่ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยนี้คือการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเว็บเรื่องการสืบค้นสารสนเทศ อิงระบบการศึกษาทางไกล โดยประยุกต์หลักการจัดการศึกษาระบบทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช “STOU Plan” และ “STOU Plan 2000” “GMS-VU” ซึ่งเป็นแบบจำลองของมหาวิทยาลัยเสมือนกลุ่มประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำแม่โขง ตามโครงการความร่วมมือของประเทศไทย จีน ลาว พม่า เวียดนาม และกัมพูชา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และไม่แสวงหากำไร กระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรมมี 5 ขั้นตอน คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การออกแบบชุดฝึกอบรม การผลิตชุดฝึกอบรม การสร้างระบบการนำส่งและการประเมินผล (Sacchanand and Jaroenpantarak 2004) ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยอิงระบบการศึกษาทางไกล

1. **การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย** เป็นจุดเริ่มต้นในการดำเนินงานขั้นตอนอื่นๆ ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มผู้เรียนของชุดฝึกอบรม

2. **การออกแบบชุดฝึกอบรม** เป็นการพัฒนาหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และการกำหนดสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและสอดคล้องกับเนื้อหาและการผลิตเนื้อหาชุดฝึกอบรม ดำเนินการในลักษณะคณะกรรมการกลุ่มผลิต ประกอบ ด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากมหาวิทยาลัยและสถาบันต่างๆ และนักออกแบบระบบ

3. **การผลิตชุดฝึกอบรม** องค์ประกอบหลักของชุดฝึกอบรม คือโมดูลการสอน ชุดฝึกอบรมนำเสนอเนื้อหาเป็นรูปภาพประกอบคำบรรยาย เสียง วิดีทัศน์ รวมทั้งคลิปภาพยนตร์ การใช้สื่อที่หลากหลายช่วยให้บทเรียนที่จัดทำมีความน่าสนใจและมีการประเมินชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ การศึกษาทางไกลและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง และการทดลองใช้ของกลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นการประกันคุณภาพของบทเรียนที่นำเสนอ

4. **การสร้างระบบการนำส่ง** ในส่วนนี้ได้อิงแผน "มสธ 2000" (STOU 2000) และGMSVU มาประยุกต์ เนื่องจากทั้งสองแผนอิงปรัชญาของการศึกษาทางไกล โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกเวลา ทุกสถานที่โดยชุดฝึกอบรมได้นำเสนอทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ระบบออฟไลน์ผ่านสื่อซีดีรอมและระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในกรณีที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้โดยอิสระและยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อตอบสนองปรัชญาการศึกษาในระบบทางไกลในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเปิดโอกาส โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาสถานที่

5. การประเมิน การประเมินมีสองลักษณะ คือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งประกอบด้วย การประเมินตนเองก่อนเรียน การประเมินตนเองหลังเรียน และการทบทวนเนื้อหาบทเรียนฯ ในแต่ละเรื่องเมื่อจบเนื้อหาเฉพาะแต่ละเรื่องและการประเมินระบบเพื่อนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้ใช้ในการดำเนินงานของระบบและความเหมาะสมในการใช้งานมาปรับปรุงชุดฝึกอบรม นอกจากนี้ยังมีการประเมินชุดฝึกอบรมโดยการประเมินทั้งในระหว่างการดำเนินการและหลังการดำเนินการ การประเมินในระหว่างการดำเนินการเป็นการประเมินชุดฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพเพื่อนำผลมาปรับปรุงเนื้อหา การออกแบบและภาพรวม ส่วนการประเมินหลังการดำเนินการเป็นการประเมินโดยกลุ่มทดลอง ซึ่งมีคุณสมบัติตรงกับกลุ่มผู้เรียนเป้าหมาย ผลที่ได้นำมาใช้ในการปรับปรุงเนื้อหา การออกแบบและภาพรวมในขั้นสุดท้าย

การวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลได้มีการดำเนินการอย่างกว้างขวาง ในประเทศไทยทั้งในรูปแบบของวิทยานิพนธ์และงานวิจัยของนักวิชาการ นักวิชาชีพโดยเฉพาะในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์/การศึกษาและจำแนกได้หลายแนวทาง อาทิ ตามรูปแบบของสื่อ เช่น การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ ซีดีรอม ตามเนื้อหาวิชาทั้งภาพกว้างและหัวข้อเฉพาะเจาะจง เช่น ภาษาอังกฤษ การจัดการเอกสารสำนักงาน การวิจัย หรือ ตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น ครู บรรณารักษ์ นักเรียน ข้าราชการ ช่าง หรือผสมผสานหลายแนวทาง ประกอบกัน

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวิชาชีพนี้และอิงระบบการศึกษาทางไกลที่จัดทำโดยนักวิชาการในประเทศไทย ได้แก่ งานวิจัยของชุดิมา สัจจันันท์และวิภา เจริญภักดิ์ (Sacchanand & Jaroenpantarak, 2004) เป็นการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเว็บเรื่องการสืบค้นสารสนเทศ อิงระบบการศึกษาทางไกล โดยประยุกต์หลักการจัดการศึกษาระบบทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช “STOU Plan” และ “STOU Plan 2000” “GMS-VU” ซึ่งเป็นแบบจำลองของมหาวิทยาลัยเสมือนกลุ่มประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำแม่โขง ตามโครงการความร่วมมือของประเทศไทย จีน ลาว พม่า เวียดนามและกัมพูชา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และไม่แสวงหากำไร กระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรมมี 5 ขั้นตอน คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การออกแบบชุดฝึกอบรม การผลิตชุดฝึกอบรม การสร้างระบบการนำส่ง และการประเมินผล

งานวิจัยและพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์สำหรับเป็นสื่อเสริมประกอบการเรียนการสอนชุดวิชาในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชซึ่งครอบคลุมชุดวิชาที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศศาสตร์ ได้แก่ ชุดวิชาสารสนเทศศาสตร์เบื้องต้น ปัทมาพร เย็นบำรุงและคณะ (2548) ใช้กระบวนการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ผู้เรียนและเนื้อหาบทเรียน การออกแบบบทเรียน การผลิตบทเรียนและการประเมินบทเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ

งานวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

ชุตติมา สัจจามันท์ บุญศรี พรหมมาพันธ์ และอลิสวา วาณิชตี (2552) มีกระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรม 5 ขั้นตอน คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและการประเมินความต้องการ การพัฒนาหลักสูตรและออกแบบชุดฝึกอบรม การผลิตชุดฝึกอบรม การประเมินผลชุดฝึกอบรมและการติดตามผล ผลการวิจัยพบว่าชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นซึ่งประกอบด้วย เอกสารฝึกอบรม และซีดีออฟไลน์มีความเหมาะสมระดับมาก ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังฝึกอบรม พบว่าบรรณารักษ์ที่ได้รับการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นทุกหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 มีความคิดเห็นและความพึงพอใจระดับมากและส่วนใหญ่ได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้และมีการวางแผนหรือเตรียมการจะทำในอนาคต

งานวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการบริการและการส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดประชาชน ชุตติมา สัจจามันท์ (2553 ก) ดำเนินการวิจัยอิงกรอบแนวคิดการวิจัยและกระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยอิงระบบการศึกษาทางไกลประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การประเมินความต้องการการอบรมของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน การพัฒนาหลักสูตรและออกแบบชุดฝึกอบรม การผลิตชุดฝึกอบรม การประเมินและการติดตามผล กลุ่มตัวอย่างการวิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่จำนวน 5 คนเพื่อประเมินความต้องการฝึกอบรมเครื่องมือการวิจัยและคุณภาพชุดฝึกอบรม บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเพื่อศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลด้วยตนเอง และติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมจำนวน 10 คน ผู้บริหารห้องสมุดประชาชนจำนวน 10 คน และผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนจำนวน 50 คนเพื่อประเมินความคิดเห็นและติดตามผล เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ ชุดฝึกอบรม แบบประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียนแบบประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมและแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นซึ่งประกอบด้วยเอกสารฝึกอบรมและซีดี มีคุณภาพและสามารถตอบสนองความต้องการพัฒนาทางวิชาชีพในด้านการบริการและส่งเสริมการใช้บริการของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนในระดับมาก 2) ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมทางไกลโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผลการประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจของบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลด้วยตนเองพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังอบรม พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นและ 3) ผลการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมพบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเชิงรุก ผู้บริหารและผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในการบริการและส่งเสริมการใช้บริการของบรรณารักษ์ระดับมาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศในประเทศไทยมีพัฒนาการตามพัฒนาการขององค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์และการศึกษาและความเป็นสหวิทยาการขององค์ความรู้ งานวิจัยในอดีตมุ่งให้ความสำคัญในเรื่องการอ่าน การใช้ห้องสมุด /

การใช้สารสนเทศ/ทรัพยากรสารสนเทศ/บริการห้องสมุด การวิจัยเกี่ยวกับการค้นหา การค้นคืนสารสนเทศ ซึ่งเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนหนึ่งของการรู้สารสนเทศและเมื่อห้องสมุดมีการพัฒนาสู่การเป็นห้องสมุดดิจิทัลได้มีความสนใจศึกษาในด้านพฤติกรรม การแสวงหาสารสนเทศ การประเมินความสามารถในการใช้สารสนเทศและมีการศึกษาวิจัยที่ครอบคลุมการรู้สารสนเทศเพิ่มมากขึ้น

ในประเทศไทย จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศพบว่าได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศโดยตรง ของกลุ่มนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (วุฒิปงษ์ บุโรตง 2542, สมฤดี หัตถาพงษ์ 2547; สาริณี อำมาตย์วงศ์ 2555) นักศึกษาระดับปริญญาตรี (กมลรัตน์ สุขมาก 2547, ชุติมา ยิ่งสุขวัฒนา 2547, ดวงกมล อุ่นจิตติ 2545, ธัญญาปรภรณ์ นิมิตรประจักษ์ 2547; บุหลัน กุลวิจิตร 2554; มุจลินทร์ ผลกล้า 2550; สุดาวดี ศรีสุดตา 2549; สุพิศ บายคายคม 2550; สุพิศ ศิริรัตน์ 2554; อังคณา แวขอเหาะ และสุธาทิพย์ เกียรติวานิช 2553; อารีย์ เพชรทวน 2552) การพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ (สัจจารีย์ ศิริชัย 2552) การสอนการรู้สารสนเทศ (บรรเลง สระมูล 2546, ศิวราช ราชพัฒน์ 2547) การส่งเสริมการรู้สารสนเทศ (สุจิรา ธงงาม 2547) นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยอื่นๆ ที่มีวัตถุประสงค์และประเด็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการของการรู้สารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ การกำหนดคำค้น การใช้รายการเข้าถึงแบบออนไลน์ การค้นคืนรายการทางบรรณานุกรม การใช้สารสนเทศ ทักษะการใช้ห้องสมุด/สารสนเทศ การประเมินสมรรถนะสารสนเทศ และมีงานวิจัยอีกจำนวนหนึ่งที่กำลังดำเนินการเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศในบริบทต่างๆ

งานวิจัยเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของนักเรียน โดยเน้นประเทศไทย มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศซึ่งครอบคลุมประเทศไทย ในประเด็นความรู้ ความเข้าใจ และบทบาทของครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์กับการรู้สารสนเทศ การรู้สารสนเทศของนักเรียน การส่งเสริมการรู้สารสนเทศ การสอนการรู้สารสนเทศ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศมาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนดังนี้

ซิงและคณะ (Singh & Others 2005) ศึกษาพัฒนาการการรู้สารสนเทศผ่านห้องสมุดโรงเรียนในประเทศกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจเป็นเครื่องมือ ผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และครูบรรณารักษ์ ผลการวิจัยพบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการรู้สารสนเทศแตกต่างกันไป และเป็นที่ตระหนักโดยทั่วไปว่าการรู้สารสนเทศมีความสำคัญ และครูประถมศึกษามีความตระหนักมากที่สุด ครูบรรณารักษ์ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศน้อย รูปแบบการสร้างเสริมการรู้สารสนเทศคือการบูรณาการในรายวิชา การสอนหรือการปฐมนิเทศโดยห้องสมุด ห้องสมุดโรงเรียนและครูบรรณารักษ์มีบทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศน้อย สองประเทศในจำนวนเจ็ดประเทศ ครูผู้สอนสอนการรู้สารสนเทศในห้องสมุด และในอีกห้าประเทศดำเนินการโดยเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปัญหาอุปสรรคสำคัญในการสอนการรู้สารสนเทศ คือการขาดแคลนครูบรรณารักษ์ที่มีคุณภาพ ครูบรรณารักษ์ขาดการฝึกอบรม ทรัพยากรสารสนเทศ เทคโนโลยี เครื่องมืออุปกรณ์มีไม่เพียงพอ งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะต่อ

รัฐบาลของแต่ละประเทศ ต้องการยูเนสโก ต่อสหพันธรัฐระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมห้องสมุดและสถาบันหรืออีฟล่า และสมาคมห้องสมุดโรงเรียนระหว่างประเทศ ในการรณรงค์ให้การรู้สารสนเทศ เป็นที่ตระหนักในภูมิภาค มีการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการสอนการรู้สารสนเทศ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูบรรณารักษ์เพื่อนำไปขยายผลต่อและให้สมาคมวิชาชีพในแต่ละประเทศ และโดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาการรู้สารสนเทศและสนับสนุนการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน

อาชญญา รัตนอุบล และคณะ (2549) วิจัยและพัฒนาารูปแบบการเสริมสร้างการรู้สารสนเทศของคนไทยและนำไปทดลองปฏิบัติการวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้หลักการพัฒนารูปแบบการรู้สารสนเทศตามแนวคิดหลักการ NET คือ Networking, Edutainment, และ Tailor-made ขั้นตอนการวิจัยมีดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงรูปแบบ โดยมีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดจำนวน 15 โรงเรียน ผู้วิจัยทำการจับคู่คะแนนการรู้สารสนเทศก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนแต่ละคนเพื่อทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการรู้สารสนเทศของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏว่านักเรียนที่มีคะแนนทั้งก่อนและหลังการทดลองจำนวนทั้งสิ้น 3,619 คน เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 500 คน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 2,940 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 179 คน

ผลการวิจัยระดับการรู้สารสนเทศของนักเรียน พบว่า เมื่อพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตของทักษะการรู้สารสนเทศแต่ละชั้น และคะแนนรวมทั้งจากการประเมินพฤติกรรมและการทดสอบด้วยข้อสอบปรนัยพบว่า คะแนนการรู้สารสนเทศหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เมื่อวิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าทีพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีคะแนนทักษะการรู้สารสนเทศหลังการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างทักษะการรู้สารสนเทศสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการรู้สารสนเทศก่อนและหลังการทดลอง พบว่า มีสหสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) เห็นได้ว่า คะแนนการรู้สารสนเทศหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองเพียงเล็กน้อย เมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยค่าที) พบว่า ความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการรู้สารสนเทศแต่ละชั้นตอน คะแนนรวม และคะแนนจากข้อสอบปรนัยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการรู้สารสนเทศก่อนและหลังการทดลองพบว่า คะแนนบูรณาการวิธีการใช้งานก่อนและหลังการทดลองมีสหสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนจากข้อสอบปรนัยก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีสหสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางค่อนข้างต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผลของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างการรู้สารสนเทศ ตามความคิดเห็นของคณาจารย์ พบว่า ส่วนใหญ่เริ่มเข้าใจและให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการรู้สารสนเทศให้แก่เด็ก

นักเรียนของตน และพยายามคิดค้นกลยุทธ์ในการเสริมสร้างการรู้สารสนเทศให้เหมาะสมกับ ธรรมชาติและบริบทของแต่ละท้องถิ่นโดยครูได้อำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้เรียนรู้สารสนเทศทั้ง ในโรงเรียนและในชุมชน ตามความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสุขและชอบ การเรียนสารสนเทศ โดยเฉพาะขั้น “ตรงจุดเข้าถึงแหล่ง” เพราะได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ได้ตามที่ ตนต้องการ โดยนักเรียนกำหนดสิ่งที่ตนต้องการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีโอกาสค้นคว้าศึกษาหาความรู้ จากแหล่งความรู้ต่างๆ ทั้งจากโลกแห่งความเป็นจริงภายในและภายนอกโรงเรียน และโลกของ อิเล็กทรอนิกส์

ปาริชาติ เสารยะวิเศษ (2552) ศึกษาการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา และ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับประถมศึกษาที่สุ่มมาจากวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 400 คน เครื่องมือวิจัย คือแบบสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ใช้สถิติอย่างง่ายในการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับตัวแปรเดียว และใช้การวิเคราะห์จำแนกหมู่ในการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหลายตัวแปร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษามีการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านบริบทของ สังคม ได้แก่ ความเข้าใจพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของครู ระดับ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และอิทธิพลของสื่อมวลชน 2) ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน 3) ปัจจัยด้านแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้อื่นๆ ในโรงเรียน 4) ปัจจัยด้านความร่วมมือ ได้แก่ ความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนและครูห้องสมุด 5) ปัจจัยด้านการ สนับสนุนของครอบครัว ได้แก่ การจัดหาสื่อเสริมการเรียนรู้และ 6) ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ได้แก่ ผล การเรียนของนักเรียน สถานภาพครอบครัว วุฒิการศึกษาของผู้ปกครองและพฤติกรรมการใช้ของ นักเรียน ทั้งนี้ตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถอธิบายการผันแปรของการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาได้ร้อยละ 53.2

สุดใจ บุชบงค์ (2550) ศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศในโรงเรียนเมือง กาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้คือ ครูผู้ปฏิบัติการ สอนในโรงเรียนเมืองกาฬสินธุ์ จำนวน 68 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการตระหนักถึงความต้องการสารสนเทศ ครูให้นักเรียนสำรวจแหล่งสารสนเทศที่จะ สืบค้นและกำหนดคุณลักษณะข้อมูลที่ต้องการเป็นรูปภาพ ตัวเลขหรือเอกสารเพื่อนำมารวบรวมจัดทำ เป็นเอกสารรายงานที่มีการอ้างอิงอย่างถูกต้อง สามารถตอบคำถามและสนองความต้องการได้

2. ด้านการสืบค้นสารสนเทศได้อย่างถูกวิธี ครูให้นักเรียนปฏิบัติการสืบค้นสารสนเทศจริง โดยการทำตามขั้นตอนที่ได้อธิบาย แนะนำ และทำแบบฝึกหัดที่แจกให้ส่งครู แนะนำวิธีการสืบค้นฐานข้อมูลรายการสารสนเทศของห้องสมุด

3. ด้านการประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ ครูให้นักเรียนเลือกสารสนเทศเฉพาะรายการที่เกี่ยวข้องกับที่นักเรียนศึกษาเท่านั้น โดยการทำข้อเรื่อง คำนำ สารบัญ หรือเนื้อเรื่องย่อๆ แล้วบันทึกเนื้อหาไว้และบอกแหล่งที่มาของข้อมูล

4. ด้านการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้อง ครูให้นักเรียนทำรายงานและสรุปสาระสำคัญของสารสนเทศที่สืบค้นได้ตามสาขาวิชาที่เรียนแล้วนำเสนอและส่งครูผู้สอนในรูปแบบที่มีมาตรฐานของรายงาน

5. ด้านการนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาเป็นความรู้ใหม่จัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนจัดทำเอกสารแผ่นพับ แนะนำให้ความรู้และเสนอแนะแนวคิดใหม่จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อสื่อสารความรู้ไปสู่ นักเรียนและบุคคลอื่นๆ ทั่วไป

6. สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือประกอบการเรียนการสอน และเอกสารประกอบการสอนของครู สื่อไม่ตีพิมพ์ คือ ภาพ (แผ่นภาพ/แผนภูมิ/รูปภาพ/ภาพโปสเตอร์) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ อินเทอร์เน็ต บทเรียนออนไลน์และฐานข้อมูลรายการสารสนเทศห้องสมุด

7. แหล่งสารสนเทศที่ครูใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ได้แก่ ห้องสมุดหมวดวิชา รองลงมาคือ ศูนย์ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และห้องสมุดโรงเรียน

8. การติดตามประเมินผลการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน ได้แก่ ครูติดตามประเมินผลด้วยการทดสอบวัดความรู้ความสามารถการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในแต่ละสาขาวิชา และการนำเสนอในรูปแบบของใบงาน ใบกิจกรรมและ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศในโรงเรียนทำให้นักเรียนมีทักษะการรู้สารสนเทศที่ดีและมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยมีการประสานการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันระหว่างครูบรรณารักษ์และครูผู้สอนในการวางแผนพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศในโรงเรียน

ชมพูนุท ยอดยิ่ง (2551) ศึกษากิจกรรมการสอนทักษะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์แก่นักเรียนประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) โรงเรียนประถม ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนทักษะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการสอนทักษะการรู้สารสนเทศที่ครูบรรณารักษ์ใช้มากที่สุด คือ กิจกรรมการสอนให้รู้จักแหล่งสารสนเทศและรู้จักทรัพยากรสารสนเทศ จากทักษะที่ 2.1 (ร้อยละ 98.3) รองลงมาคือ กิจกรรมการแนะนำวิธีหาหัวข้อ จากทักษะที่ 1.1 (ร้อยละ 96.7) การสอนให้ทำแผนผังความคิดจากทักษะที่ 1.2 (ร้อยละ 95)

กิจกรรมการสอนทักษะการวิเคราะห์สรุปความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน จากทักษะที่ 3.2 (ร้อยละ 93.3) และกิจกรรมการสอนที่แนะนำการนำเสนอสารสนเทศ จากทักษะที่ 3.4 (ร้อยละ 91.7) ส่วนกิจกรรมการสอนที่ใช้บ่อย คือ กิจกรรมการสอนการค้นหา จากทักษะที่ 2.4 (ร้อยละ 48.3) ส่วนปัญหาและข้อเสนอนั้น พบว่า ครูบรรณารักษ์ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์โดยตรง โรงเรียนขาดแคลนเครื่องคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครูบรรณารักษ์ต้องการพัฒนาความรู้ด้านวิชาบรรณารักษศาสตร์เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงในการทำงานด้านบรรณารักษ์

สุจิตรา ธงงาม (2547) ศึกษาสภาพการส่งเสริมการรู้สารสนเทศที่ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 3 ถึงช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด จัดการส่งเสริมการรู้สารสนเทศให้แก่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า คือ ครูจำนวน 261 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซ์และมอร์แกน และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการส่งเสริมการรู้สารสนเทศให้แก่นักเรียน มีดังนี้

1. วัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศที่ครูใช้มากที่สุด คือ เพื่อประกอบการเรียนการสอน รองลงไป คือ เพื่อประกอบการเรียนการสอน รองลงไป คือ เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และเพื่อส่งเสริมการรักการอ่าน ตามลำดับ
2. แหล่งสารสนเทศที่ครูใช้ส่งเสริมให้แก่เรียนมากที่สุด คือ ห้องสมุดโรงเรียน รองลงไป คือ ทรัพยากรบุคคล เช่น ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่น และห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนตามลำดับ
3. รูปแบบที่ครูใช้ส่งเสริมการรู้สารสนเทศให้แก่เรียนมากที่สุด คือ หนังสือเรียน รองลงไป คือ แผนการสอน และคู่มือครู ตามลำดับ
4. วิธีการเข้าถึงสารสนเทศ ที่ครูใช้ส่งเสริมการรู้สารสนเทศมากที่สุด คือ การอ่านหนังสือประเภทต่างๆ รองลงไป คือ ให้บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ช่วยค้นหา และการแสดงหรือจัดนิทรรศการระบบสื่อสารสนเทศตามลำดับ

ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศให้แก่เรียน คือ ขาดงบประมาณ รองลงไป คือ ขาดสื่อต่างๆ และไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรม ตามลำดับ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้จัดงบประมาณให้เพียงพอ เพื่อให้ครูจัดหาสื่อที่เป็นประโยชน์มาใช้อย่างหลากหลาย และครูช่วยกันสร้างสื่อที่มีคุณภาพในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศให้แก่เรียนอย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ

สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ บุญยีน จันทรสว่าง และศศิพิมล ประพินพงศกร (2552) ศึกษาสภาพการสอนการใช้ห้องสมุดและบทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบโดยจำแนกตามวุฒิ การศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ และประสบการณ์การสอนการใช้ห้องสมุด กลุ่มตัวอย่างคือครูบรรณารักษ์จำนวน 102 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสภาพการสอนการใช้ห้องสมุด และ

บทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานของ AASL และ AECT ซึ่งมี 3 ด้าน คือ การรู้สารสนเทศ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการรับผิดชอบต่อสังคม และสัมภาษณ์ครูบรรณารักษ์ 11 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอส พี เอส เอสและทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าเอฟและค่าที่ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการสอนการใช้ห้องสมุดพบว่า ครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่สอนทั้งสองรูปแบบ คือ เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ส่วนที่เป็นทางการจะจัดสอนเป็นรายวิชาหนึ่งโดยเฉพาะที่โรงเรียน กำหนดขึ้นเอง โดยสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนที่ไม่เป็นทางการกิจกรรมที่ส่วนใหญ่จัด คือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และวิธีการสืบค้นข้อมูลในห้องสมุด

2. บทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศ พบว่า ครูบรรณารักษ์มีบทบาทการสอนการรู้สารสนเทศทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ในระดับมาก ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ครูบรรณารักษ์ไม่มีความเข้าใจในเรื่องของการรู้สารสนเทศอย่างถ่องแท้

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศ พบว่า 1) ตัวแปรวุฒิการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ พบว่า ผลโดยรวมมีความแตกต่างกันที่ระดับ .05 โดยครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์มีบทบาทมากกว่าครูบรรณารักษ์ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ ส่วนรายด้านพบความแตกต่างใน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้สารสนเทศ และด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) ตัวแปรระยะเวลาการทำงาน พบว่า ผลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ตัวแปรประสบการณ์การสอนการใช้ห้องสมุด พบว่า ผลโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่รายด้านพบความแตกต่างในด้านการรับผิดชอบต่อสังคม โดยครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์การสอนมากมีบทบาทมากกว่าครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์การสอนปานกลาง

ศิริพร ทวีชาติ (2545) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และประเมินรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่หนึ่งเป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และเอกสารประกอบการใช้รูปแบบ ขั้นตอนที่สองเป็นการประเมินรูปแบบการเรียนการสอน และเอกสารประกอบการใช้รูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ 1) แบบวัดความสามารถด้านสารสนเทศซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจทางสารสนเทศ แบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ แบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ และแบบประเมินตนเองด้านความรับผิดชอบต่อการใช้สารสนเทศในสังคม มีค่าความเที่ยง 0.96, 0.73 และ 0.71 ตามลำดับ 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีค่าความเที่ยง 0.98 มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศ ใช้เมื่อมีกิจกรรมการสืบค้นข้อมูล ขั้นตอนการ

เรียนการสอนของรูปแบบ มี 7 ขั้นตอน คือ 1) ระบุคำถามหรือปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา 2) วางแผนกำหนดวิธีการแสวงหาข้อมูล 3) สืบค้นสารสนเทศจากแหล่งข้อมูล 4) เลือกและประเมินสารสนเทศ 5) สรุปและนำเสนอความรู้ 6) ประเมินกระบวนการและผลงาน 7) นำความรู้ไปใช้ ผลการประเมินรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศ พบว่า เป็นรูปแบบที่มีคุณภาพ เพราะนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 1) ความสามารถด้านสารสนเทศเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยของคะแนน 51% 2) ความสามารถด้านสารสนเทศเกี่ยวกับการใช้กระบวนการสารสนเทศโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี 3) ความสามารถด้านสารสนเทศเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อการใช้สารสนเทศในสังคมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ ยังพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศศิพิมล ประพินพงศกร (2552) ศึกษาความคิดเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการการรู้สารสนเทศและเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชนก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการรู้สารสนเทศของบรรณารักษ์จัดโดยฝ่ายสารสนเทศและการสื่อสาร องค์การยูเนสโก กรุงเทพฯ ร่วมกับภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชนที่เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องทักษะการรู้สารสนเทศสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียนรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 จำนวน 57 คน เครื่องมือการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามการรู้สารสนเทศของบรรณารักษ์ 2 ชุด ประกอบด้วยแบบสอบถามก่อนอบรมเชิงปฏิบัติการ และแบบทดสอบหลังการการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (ร้อยละ 63.2) ไม่เคยผ่านการอบรม บรรยายหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศมาก่อน (ร้อยละ 86.0) และก่อนเข้ารับการอบรมคิดว่าตนเองมีความรู้เรื่องนี้ระดับน้อย ($X = 2.42$) หลังอบรม บรรณารักษ์มีระดับการรู้สารสนเทศสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกจากนี้ผลการเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของบรรณารักษ์หลังการอบรมพบว่าบรรณารักษ์ที่มีวุฒิทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาความคิดเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อการอบรมเรื่องการรู้สารสนเทศพบว่าบรรณารักษ์ให้ความเห็นว่าการรู้สารสนเทศเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นต่อหน้าที่การงานและต้องการให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและอบรมต่อเนื่อง (ร้อยละ 100.0) มีข้อเสนอแนะจากงานวิจัยนี้ให้มีการศึกษาระดับการรู้สารสนเทศในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการรู้สารสนเทศของตัวแบบ Big6Skills ว่ามีขั้นตอนใดที่บรรณารักษ์ผู้เข้ารับการอบรมทำคะแนนได้ต่ำแล้วนำผลที่ได้มาจัดทำเป็นหลักสูตรการอบรมเฉพาะทักษะนั้นๆ

ชุตินา สัจจามันท์ (2553 ข) พัฒนามาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนไทย พัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ และศึกษาผลของการนำยุทธศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เอกสารมาตรฐาน และแนวทางการรู้สารสนเทศ ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยผู้มีความรู้และประสบการณ์และผลงานเกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศในสถานศึกษาระดับโรงเรียน 12 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มที่ 2 ประกอบผู้บริหาร ครู อาจารย์ บรรณารักษ์ นักวิชาการผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ จำนวน 17 คน ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มที่ 3 ประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ผู้บริหารหรือผู้มีประสบการณ์การบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน และที่เกี่ยวข้อง อาจารย์ นักวิชาการ นักวิชาชีพนักวิจัยเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศในบริบทต่างๆ เช่น เทคโนโลยี สื่อมวลชน ตลอดจนผู้แทนองค์การทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การวิจัยเอกสาร การวิเคราะห์เนื้อหา การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกต และการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเอกสารและข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสรุปประเด็น การจัดกลุ่มเนื้อหา การสังเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอโดยการพรรณนาและการสรุปความ ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มที่ 2 และการหาค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบผลคะแนนก่อนและหลังเรียน

ผลการพัฒนามาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียนไทย ประกอบด้วย “6รู้” ครอบคลุมการตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศในการเรียนรู้และการดำรงชีวิต ความสามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ รู้วิธีและใช้เครื่องมือค้นสารสนเทศ วิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ รวบรวม จัดระบบ สังเคราะห์ และใช้สารสนเทศ นำสารสนเทศที่ได้ไปสร้างความรู้และมีจริยธรรม เคารพกฎหมายและมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

ยุทธศาสตร์การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้สารสนเทศที่ได้พัฒนาขึ้นตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียนไทยจำแนกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาลและกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ต่อเขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยุทธศาสตร์ต่อสถานศึกษา ยุทธศาสตร์ต่อครอบครัวและชุมชน และจำเป็นต้องขับเคลื่อนโดยการรวมพลังของทุกองค์กร/สถาบันในสังคมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคนและพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

ชุตินา สัจจามันท์ และกาญจนา ใจกว้าง (2555) ได้พัฒนาตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียน คู่มือการใช้ตัวชี้วัด และผลของการใช้ตัวชี้วัดและคู่มือการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทยตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย วิธีการวิจัยใช้การวิจัยเอกสาร การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ การสอบถามและการทดลอง ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ โดยเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์และนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น นำเสนอในรูปสรุปความประกอบตาราง ผลการวิจัยพบว่า 1)

ตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทยที่พัฒนาขึ้นตามมาตรฐาน การรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียนไทย จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นระดับประถมศึกษา มี 7 ตัวชี้วัด ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มี 11 ตัวชี้วัด และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 14 ตัวชี้วัด 2) คู่มือการใช้ตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย มุ่งเน้นการนำตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการประเมินการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย ประกอบด้วย ความเป็นมา วัตถุประสงค์ นิยามศัพท์ กระบวนการพัฒนาตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย รายการตัวชี้วัด และ เกณฑ์การประเมิน คำแนะนำในการนำตัวชี้วัดและผลการประเมินไปใช้ และ 3) ผลของการใช้ตัวชี้วัดและคู่มือการใช้ตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทยพบว่า ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์และผู้บริหารเห็นว่าตัวชี้วัด เกณฑ์และ คู่มือมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน และการเรียนการสอนวิชาต่างๆ และการจัดกิจกรรมห้องสมุดโรงเรียน

สรุปผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยการรู้สารสนเทศโดยเน้นการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียน บทบาทของหน่วยงานต้นสังกัดและผู้บริหาร ผู้ปกครอง ครูผู้สอน และครูบรรณารักษ์สรุปได้ดังนี้

1) บทบาทของหน่วยงานต้นสังกัดและผู้บริหารในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียน

1.1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดเป็นนโยบายที่จะส่งเสริมสนับสนุนการสอนการรู้สารสนเทศในโรงเรียน โดยให้ครูบรรณารักษ์ได้เรียนรู้และเข้าใจแนวคิดและกระบวนการสอนการรู้สารสนเทศ (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ และคณะ 2551)

1.2) กรุงเทพมหานครควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตให้กับห้องสมุดอย่างพอเพียง เพื่อให้การเรียนการสอนการค้นหาสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตและเว็ลด์ไวด์เว็บ เกิดประสิทธิผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ และคณะ 2551)

1.3) ควรมีการกำหนดมาตรฐานการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย เนื่องจากการรู้สารสนเทศเป็นลักษณะที่ต้องปลูกฝังให้นักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย เพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามเป้าหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ปารีชาติ เสารยะวิเศษ 2552)

1.4) หน่วยงานต้นสังกัดทุกระดับต้องตระหนักถึงความสำคัญเรื่องการรู้สารสนเทศของนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน โดยให้การสนับสนุน วางแผน กำหนดนโยบายที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริง โดยมีนโยบายส่งเสริมให้มีการจัดการสอนเป็นรายวิชารายวิชาการรู้สารสนเทศ เพื่อให้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน และเห็นผลอย่างชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากการวิจัยพบว่าการบูรณาการการรู้สารสนเทศเข้าไปอยู่ทุกรายวิชาไม่มีอิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา (ปารีชาติ เสารยะวิเศษ 2552) การสอดแทรกการรู้สารสนเทศในชีวิตประจำวัน การ

จัดหลักสูตรหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนชอบค้นคว้า รักการอ่าน และรู้จักซักถาม เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีความใฝ่รู้มากขึ้น (จันทร์วรรณ อรรถวิบูลย์กุล 2550; ปารีชาติ เสารยะวิเศษ 2552)

1.5) ผู้บริหารควรจัดการเรียนการสอนการรู้สารสนเทศอย่างเข้มข้น และปรับปรุงด้านทรัพยากรสารสนเทศ สื่ออุปกรณ์การสอน และต้องกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จของการรู้สารสนเทศของผู้เรียน มีระบบการติดตามประเมินผลอย่างชัดเจน (มจลินทร์ ผลกล้า 2549)

1.6) ผู้บริหารควรผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนและครูผู้ดูแลห้องสมุดในการวางแผนการสอนและประเมินการสอนการใช้ห้องสมุด เนื่องจากพบว่าครูผู้สอนและครูผู้ดูแลห้องสมุดมีส่วนร่วมกันวางแผนการสอนการใช้ห้องสมุด เกิดขึ้นน้อยกว่าร้อยละ 50 ร่วมมือกันสอนเพียงร้อยละ 10.5 และร่วมมือกันประเมินการสอนการใช้ห้องสมุดน้อยกว่าร้อยละ 40 (ปารีชาติ เสารยะวิเศษ 2552)

1.7) ผู้บริหารควรจัดให้มีหลักสูตรอบรมและพัฒนาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศให้ครูในระดับประถมศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะการรู้สารสนเทศอย่างน้อยปีละครั้ง เนื่องจาก การวิจัยพบว่าครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจความหมายของคำว่า “การรู้สารสนเทศ” อย่างถูกต้องและชัดเจน (ปารีชาติ เสารยะวิเศษ 2552)

1.8) ผู้บริหารควรแต่งตั้งครูบรรณารักษ์ที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์โดยตรง เพื่อสามารถปฏิบัติงานห้องสมุด จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการรู้สารสนเทศ และช่วยสอนการรู้สารสนเทศได้ด้วย รวมทั้งผลักดันให้ห้องสมุดเปิดตลอดเวลาทำการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใช้บริการอย่างเต็มที่และทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (ชมพูนุท ยอดยิ่ง 2551; ปารีชาติ เสารยะวิเศษ 2552)

1.9) ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูบรรณารักษ์ได้ทำหน้าที่ของครูบรรณารักษ์อย่างเต็มศักยภาพ โดยให้ครูบรรณารักษ์ทำหน้าที่ครูบรรณารักษ์อย่างเดียว (ชมพูนุท ยอดยิ่ง 2551)

1.10) ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนครูบรรณารักษ์ให้ได้รับการพัฒนาความรู้ทางบรรณารักษ ศาสตร์เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนและควรสนับสนุนให้ครูที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้เข้ารับการอบรมเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ควรมีการวัดประสิทธิผลการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งด้วย (ชมพูนุท ยอดยิ่ง 2551)

1.11) ผู้บริหารควรพัฒนาและส่งเสริมการใช้พฤติกรรมการบริหาร เพื่อใช้ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของบุคลากรโรงเรียน เช่น ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติด้วยวิธีการให้กำลังใจ การตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารกระทำได้อย่างมีขั้นตอนและชัดเจน (เฉลียว แสนสำราญ 2550)

1.12) ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในโรงเรียนควรให้การสนับสนุนงบประมาณ และส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศ เพราะกิจกรรมต่างๆ ที่จัดย่อมส่งผลให้นักเรียนมีนิสัยรักการศึกษาค้นคว้าและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยใฝ่รู้และใฝ่เรียน (สุดใจ บุชบงค์ 2550)

1.13) ผู้บริหารควรจัดเวลาให้ครูในการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการรู้สารสนเทศให้แก่ นักเรียนมากขึ้น (สุจิตรา ธงงาม 2547)

1.14) ดำเนินการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ/หรือสัมมนาทางวิชาการ เพื่อให้ความรู้กับครูบรรณารักษ์ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1.14.1) การรู้สารสนเทศ เพื่อให้ครูบรรณารักษ์เข้าใจถึงหลักการของการรู้สารสนเทศและสามารถนำหลักการนี้ไปใช้สอน เพื่อให้การสอนสัมฤทธิ์ผลตามที่ประสงค์ และนักเรียนก็ได้เชื่อว่าเป็นผู้รู้สารสนเทศอย่างแท้จริง

1.14.2) การใช้คอมพิวเตอร์ และเทคนิคการค้นหาสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตและเว็ลด์ ไซด์เว็บ ทั้งนี้เพื่อให้ครูบรรณารักษ์มีความรู้และทักษะ เท่าทันกับนักเรียน เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต รวมทั้งการค้นหาสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต และเว็ลด์ไซด์เว็บ ซึ่งจะช่วยให้ครูบรรณารักษ์มีความมั่นใจที่จะสอน หรือแนะนำให้กับนักเรียนได้อย่างภาคภูมิใจ (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ และคณะ. 2551)

1.14.3) ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้เข้ารับการอบรมเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ควรมีการวัดประสิทธิผลการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งด้วย (สุจิตรา ธงงาม 2547)

1.15) ผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริมให้นำนักเรียนไปศึกษาดูงานและใช้ห้องสมุดประชาชน และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ ในชุมชน รวมทั้งจัดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในเรียนเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักและไปใช้ห้องสมุดประชาชนและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ ในชุมชนเพิ่มมากขึ้น (ปาริชาติ เสารยะวิเศษ 2552)

1.16) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญแก่ห้องสมุด เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดห้องสมุดให้ได้มาตรฐานและใช้ประโยชน์สูงสุด ที่สำคัญควรตระหนักถึงคุณสมบัติของครูที่จะให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการส่งเสริมการรักการอ่านได้ (สุจิตรา ธงงาม 2547)

1.17) ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณให้ห้องสมุดในการซื้อสื่อให้มีปริมาณมากเพียงพอกับจำนวนนักเรียน โดยพิจารณาเนื้อหาของสื่อให้ตรงตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน (สุจิตรา ธงงาม 2547)

1.18) ผู้บริหารควรดูแลส่งเสริมและสนับสนุนให้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน และสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไปใช้ห้องปฏิบัติการ

คอมพิวเตอร์มากที่สุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว (ปารีชาติ เสาธิตวิเศษ 2552)

2) บทบาทผู้ปกครอง ครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียน

2.1) ผู้ปกครอง ครูผู้สอน และครูบรรณารักษ์มีบทบาทสำคัญในการช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียน ดังนั้น ทุกฝ่ายจึงควรร่วมมือกันอย่างจริงจัง การสร้างนิสัยรักการอ่านจึงจะเกิดประสิทธิผล (สุจิตรา ธงงาม 2547)

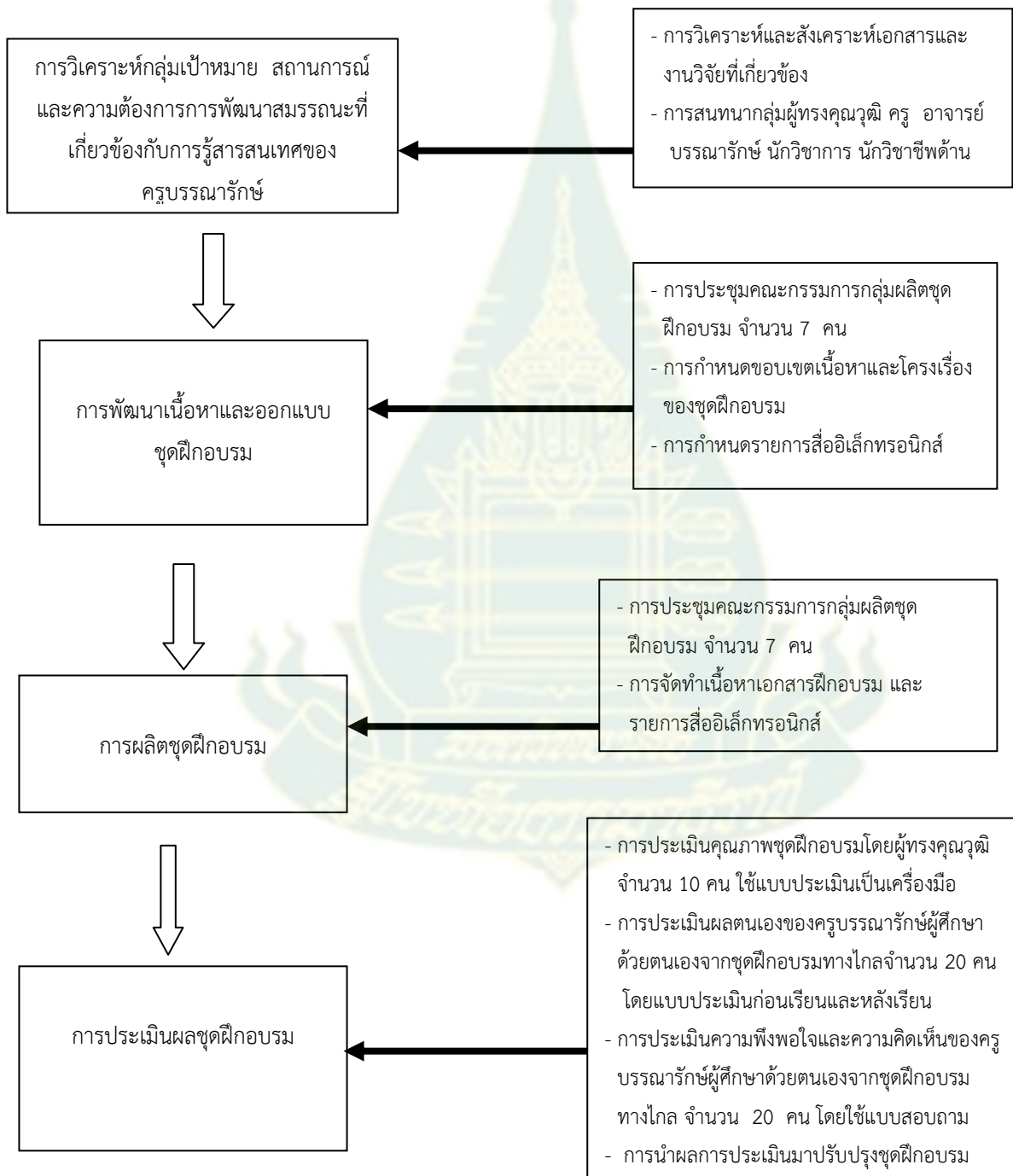
2.2) ผู้ปกครอง ควรจัดหาสื่อเสริมการเรียนรู้ พานักเรียนไปใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความเหมาะสม เพื่อส่งเสริมครอบครัวในการจัดหาสื่อเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนมากขึ้น ควรดูแล แนะนำ การเลือกรับสารสารสนเทศจากสื่อประเภทต่างๆ อาทิ สื่อโทรทัศน์ และสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมครอบครัวให้เพิ่มความเอาใจใส่การเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้นและควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกสถานที่ ทุกเวลา รวมทั้งควรปลูกฝังให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (ปารีชาติ เสาธิตวิเศษ 2552)

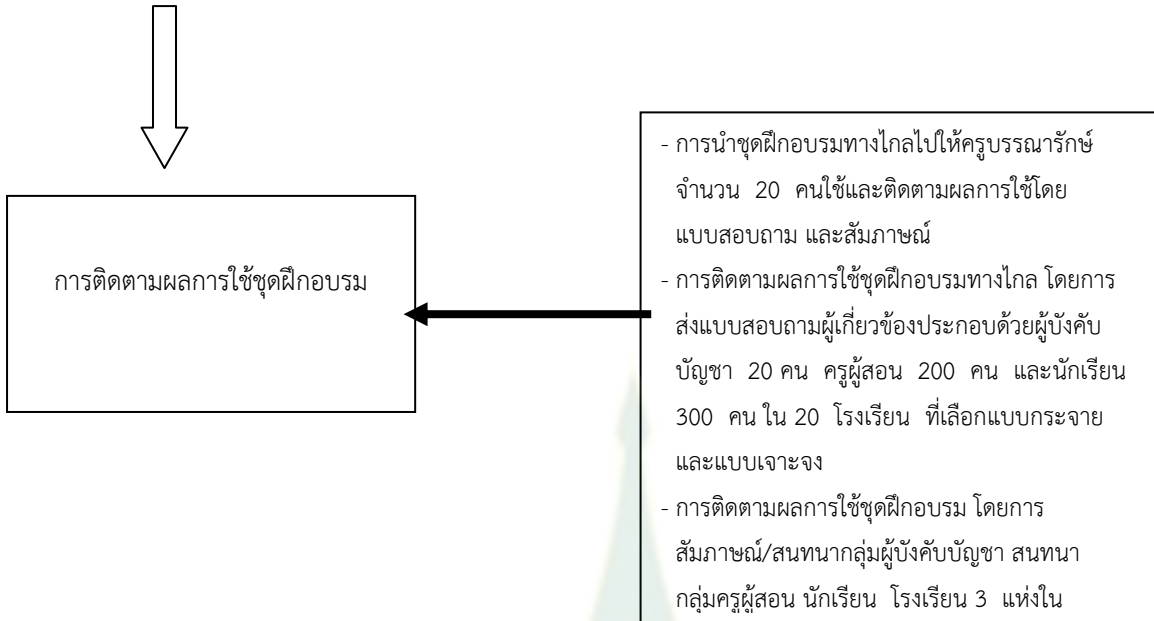

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้อิงกรอบแนวคิดการวิจัยและกระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ ความต้องการ การพัฒนาเนื้อหาและออกแบบชุดฝึกอบรม การผลิตชุดฝึกอบรม การประเมินผลชุดฝึกอบรม และการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรม ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 3.1 ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3.1 กระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

ประชากร 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการสอน การวิจัย การเขียนผลงานทางวิชาการ การให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ และการปฏิบัติในด้านการรู้สารสนเทศ 2) ครูบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานห้องสมุดโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและในต่างภูมิภาค 3) ผู้อำนวยการ/ผู้บริหาร สถานศึกษาซึ่งใช้ทดลองประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรม 4) ครูผู้สอน และ 5) นักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ครูบรรณารักษ์ ผู้บริหาร/ผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับดูแลงานห้องสมุด ครูผู้สอน และนักเรียน

1) *ผู้ทรงคุณวุฒิ* เลือกแบบเจาะจงผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์หรือผลงาน เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การเรียนการสอน การวิจัย การจัดกิจกรรมการรู้สารสนเทศในโรงเรียน จำนวน 20 คน เพื่อระดมความคิดในการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ ความต้องการและการพัฒนาการรู้สารสนเทศของครู (ดูภาคผนวก ก)

2) ครูบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานห้องสมุดโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัดซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง และหลายขั้นตอน ตามภูมิภาค ตามสังกัด ตามช่วงชั้น เนื่องจากต้องอาศัยความสมัครใจของครูบรรณารักษ์ในการเข้าร่วมโครงการ จำนวน 20 คน เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ ด้วยการประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน การประเมินความพึงพอใจและความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมทางไกล และติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 คน (ดูภาคผนวก ข)

3) ผู้บริหาร/ผู้บังคับบัญชา/ผู้กำกับดูแลงานวิชาการของครูบรรณารักษ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการใช้ชุดฝึกอบรม จำนวน 20 แห่ง รวม 20 คน เพื่อประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศเพื่อพัฒนาครูบรรณารักษ์ โดย 3 แห่งเลือกแบบเจาะจงเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติมด้วย

4) ครูผู้สอน ในโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการใช้ชุดฝึกอบรม 20 แห่ง เลือกแบบหลายขั้นตอนและแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่ละแห่งประกอบด้วย ครูผู้สอน 10 คน รวมจำนวน 200 คน โดยใช้แบบสอบถาม และในโรงเรียนอีก 3 แห่งโดยการสัมภาษณ์/สนทนากลุ่มเพิ่มเติม เพื่อติดตามผลการรู้สารสนเทศ/การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ที่ใช้ชุดฝึกอบรม

5) นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับครูบรรณารักษ์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการใช้ชุดฝึกอบรมในโรงเรียน 20 แห่ง เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่ละแห่งประกอบด้วย นักเรียน 15 คน รวมจำนวน 300 คน โดยใช้แบบสอบถาม และในโรงเรียนอีก 3 แห่งโดยการสนทนากลุ่ม/สัมภาษณ์เพิ่มเติม เพื่อติดตามผลการรู้สารสนเทศ/การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ที่ใช้ชุดฝึกอบรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสนทนากลุ่ม ชุดฝึกอบรม แบบประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรม แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1) แบบสนทนากลุ่ม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการสนทนากลุ่มระดมความคิดในขั้นตอนการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ ความต้องการและการพัฒนาสมรรถนะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์(ดูภาคผนวก ค)

2) ชุดฝึกอบรม ดำเนินการพัฒนาเนื้อหา ออกแบบและผลิตชุดฝึกอบรมโดยคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาการรู้สารสนเทศโดยเน้นระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน (ดูภาคผนวก ง) ประกอบด้วยเอกสารฝึกอบรม และบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบซีดี มีโครงร่างเนื้อหาเอกสารชุดฝึกอบรมแบ่งเป็น 9 ตอน แต่ละตอนแบ่งเป็น 2-3 หัวเรื่องและรายการบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ 3 รายการ (ดูภาคผนวก จ) เพื่อใช้ในการศึกษาด้วยตนเองของครูบรรณารักษ์ที่เข้าร่วมโครงการ

3) แบบประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน มีลักษณะเป็นแบบทดสอบคู่ขนานชนิดปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ เป็นคำถามเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ ของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางไกล (ดูภาคผนวก ฉ) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนชุดฝึกอบรมทางไกลของครูบรรณารักษ์

4) แบบประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมทางไกล โดยผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการรู้สารสนเทศ และสื่อ (ดูภาคผนวก ข) ประกอบด้วยข้อคำถามที่ใช้ในการประเมิน เอกสารฝึกอบรมและรายการบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการฝึกอบรม (ดูภาคผนวก ข) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินชุดฝึกอบรมทางไกลทั้งเอกสารฝึกอบรมและบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

4.1) เอกสารฝึกอบรม ประเด็นคำถามครอบคลุมประเด็นเนื้อหาสาระ การนำเสนอ การนำไปใช้ประโยชน์ และความเหมาะสมของเอกสารฝึกอบรมโดยภาพรวม

4.2) บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบการฝึกอบรม ประเด็นคำถามครอบคลุมประเด็นเนื้อหาสาระ การนำเสนอ การออกแบบบทเรียน การนำไปใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยภาพรวม

5) แบบสอบถามครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วยระดับความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรม อันประกอบด้วย เอกสาร ฝึกอบรม และซีดี สิ่งที่น่าพอใจและไม่พึงพอใจ ความต้องการฝึกอบรมทางไกลด้วยชุดฝึกอบรมทางไกล (ดูภาคผนวก ฉ) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจและความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ต่อชุดฝึกอบรมทางไกลทั้งเอกสารฝึกอบรมและบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และใช้ในการประเมินชุดฝึกอบรมทางไกล

6) แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ครูบรรณารักษ์ ผู้บังคับบัญชา/ผู้กำกับดูแลงานวิชาการและงานห้องสมุดโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ จากครูบรรณารักษ์ ผู้บังคับบัญชา/ผู้กำกับดูแลงานวิชาการและงานห้องสมุดโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนจำนวน 4 ชุด ดังนี้

- แบบสอบถามครูบรรณารักษ์ เพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ(ดูภาคผนวก ฉ)

- แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชา/ผู้กำกับดูแลงานวิชาการและงานห้องสมุดโรงเรียน ประกอบด้วยความคิดเห็นระดับผลการดำเนินงานการพัฒนาและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์แก่นักเรียน ความต้องการได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมการรู้สารสนเทศจากครูบรรณารักษ์ การสนับสนุนครูบรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษา ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูไปใช้ในการปฏิบัติงาน (ดูภาคผนวก ฉ)

- แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ ประกอบด้วยความคิดเห็นระดับผลการดำเนินงานการพัฒนาและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์แก่นักเรียน ความต้องการได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมการรู้สารสนเทศจากครูบรรณารักษ์ การสนับสนุนครูบรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูไปใช้ในการปฏิบัติงาน (ดูภาคผนวก ฉ)

- แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์นักเรียนเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ ประกอบด้วยความคิดเห็นระดับผลการดำเนินงานการพัฒนาและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์แก่นักเรียน ความต้องการได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมการรู้สารสนเทศจากครูบรรณารักษ์ และการสนับสนุนครูบรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูไปใช้ในการปฏิบัติงาน (ดูภาคผนวก ฐ)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย เครื่องมือการวิจัยทุกชุดได้รับการตรวจสอบคุณภาพ โดยการหาความตรงและความเที่ยง

ความตรงเป็นการวัดความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสนทนากลุ่ม/แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามทุกชุดโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นทั้งผู้สอน นักวิชาการ นักวิจัย และครูบรรณารักษ์ (ดูภาคผนวก ท) เป็นผู้ประเมินว่าข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหา เนื้อหา ถูกต้องและวัดตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด

ความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (reliability) แบบสอบถามครูผู้สอนและนักเรียนซึ่งมีคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและมีกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ได้ทดลองใช้กับครูผู้สอนและนักเรียนกลุ่มอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อคำนวณสูตรแอลฟา ของครอนบาค (Cronbach- coefficient) แล้วนำคำตอบมาคำนวณหาความแปรปรวนของคำตอบแต่ละข้อ และความแปรปรวน ของคำตอบทั้งหมด นำค่าที่ได้ไปแทนค่าในสูตรเพื่อคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) หรือสัมประสิทธิ์ความเที่ยง กำหนดค่าความเที่ยงเกิน .70 จึงยอมรับว่าเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้ในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามทั้งสองชุดมีค่าความเที่ยง .88 และ .86 ตามลำดับ จึงมีค่าความเที่ยงสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการสังเกต

การแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งให้ครูบรรณารักษ์ ผู้บริหาร ผู้สอน ทางไปรษณีย์รวมทั้งผู้วิจัยและ/หรือผู้ช่วยวิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามบางโรงเรียนด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากครูบรรณารักษ์ จำนวน 20 คน ครบทุกชุด จากผู้บริหาร จำนวน 20 คน ครบทุกชุด จากครูผู้สอน ส่งแบบสอบถามจำนวน 200 ชุด ได้รับกลับคืน 177 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.89 และจากนักเรียนส่งแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ได้รับกลับคืน 311 ชุด คิดเป็นร้อยละ 77.78

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์/สนทนากลุ่มและสังเกตเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วย ณ โรงเรียนสามแห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหาการจัดกลุ่มเนื้อหาและการสรุปความ
ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การประเมินผล

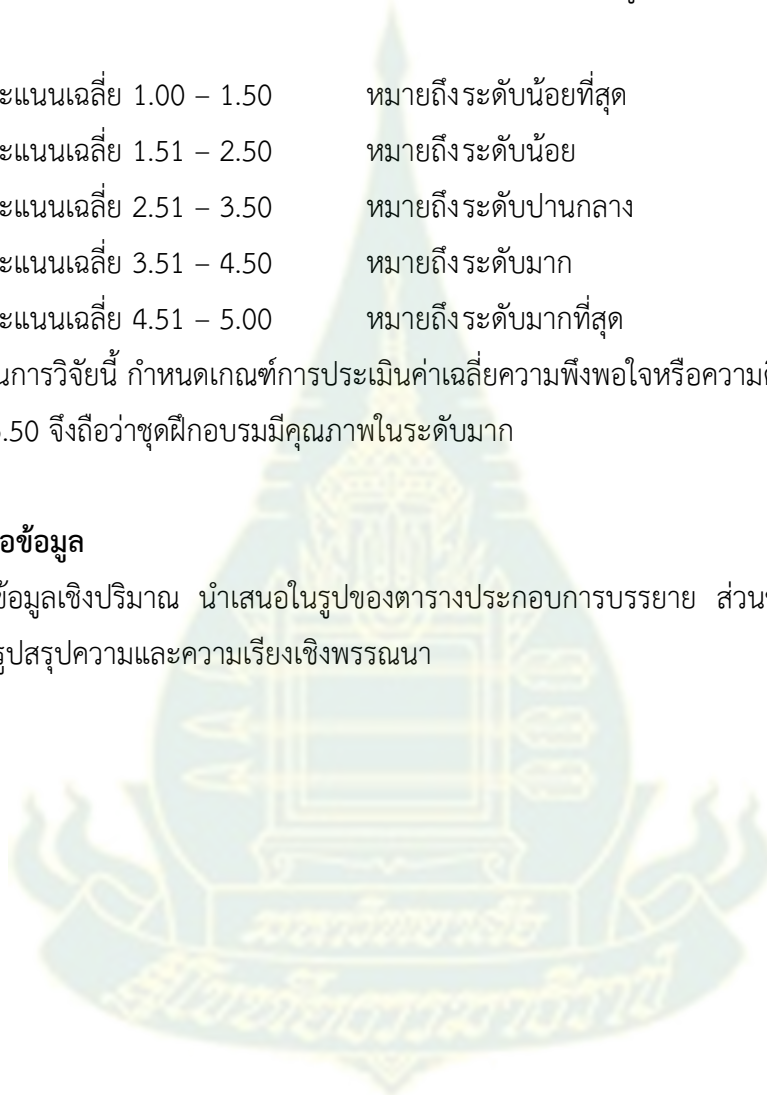
แบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยกำหนดการแปลความหมาย
ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด

ในการวิจัยนี้ กำหนดเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยความพึงพอใจหรือความคิดเห็นมีค่า
มากกว่า 3.50 จึงถือว่าชุดฝึกอบรมมีคุณภาพในระดับมาก

การนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ
นำเสนอในรูปแบบสรุปความและความเรียงเชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ และความต้องการการพัฒนาสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์
- ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์
- ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์
- ตอนที่ 4 ผลการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ ความต้องการ และการพัฒนาสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูดำเนินการบนพื้นฐานผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ ความต้องการการพัฒนาสมรรถนะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ/ ห้องสมุดโรงเรียน ผู้แทนชมรม/สมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดโรงเรียน ผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์/ครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการใช้ชุดฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาผลการสนทนากลุ่ม และตรวจสอบความสมบูรณ์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ ความต้องการ การพัฒนาสมรรถนะการรู้สารสนเทศของครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด ครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายหลัก

ครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียน ในโรงเรียนของรัฐมีตำแหน่งที่เป็นทางการ คือ ตำแหน่งครูหรือเรียกโดยทั่วไปว่าครูบรรณารักษ์ จึงต้องทำหน้าที่สอนและปฏิบัติงานห้องสมุด ในด้านการสอนมีทั้งการสอนในรายวิชาเนื้อหาที่ครูแต่ละคนมีความเชี่ยวชาญ หรือรายวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น วิชาภาษาไทย หรือรับผิดชอบกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับห้องสมุดโดยตรง

โรงเรียนนานาชาติ จัดให้มีการสอนรายวิชาเกี่ยวกับห้องสมุดโดยตรง ครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนมีทั้งผู้มีวุฒิการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และวุฒิการศึกษาอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานห้องสมุด และบางคนได้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับห้องสมุดและวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์เพิ่มเติม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูผู้สอนยังมีน้อย และยังไม่เข้าใจไม่ถูกต้อง อาจเนื่องมาจากคำว่า “การรู้สารสนเทศ” เป็น “คำใหม่” ไม่เป็นที่คุ้นเคย ในกลุ่มผู้บริหาร ครูและนักเรียน เมื่อเอ่ยถึงคำว่า “การรู้สารสนเทศ” มักนึกถึงเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลักและอาจเนื่องมาจากเป็น “คำทางเทคนิค” ในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ซึ่งยังไม่ได้นำมาใช้ในวงการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแพร่หลาย แต่แนวคิด หลักการและความสำคัญของการรู้สารสนเทศเป็นที่ตระหนัก และเห็นประโยชน์ของการบูรณาการในการจัดกระบวนการเรียนรู้

2. สถานการณ์การสอนการรู้สารสนเทศในโรงเรียน

ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอนและนักเรียนต่างเห็นความสำคัญของทักษะการรู้สารสนเทศ โดยนักเรียนเห็นว่ามีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาค้นคว้าในระดับสูงและการดำรงชีวิต

ครูผู้สอนส่วนใหญ่โดยเฉพาะในบริบทการสอนในโรงเรียนไทยสอนโดยเน้นเนื้อหา และยังไม่ได้ให้ความสำคัญหรือแทรกความรู้เกี่ยวกับเรื่องทักษะการรู้สารสนเทศอย่างเป็นทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการรู้สารสนเทศในโรงเรียน มีลักษณะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับนโยบายของสถานศึกษา/ผู้บริหาร อาจสรุปได้ดังนี้

- การสอนเป็นรายวิชา มีทั้งเป็นรายวิชาบังคับหรือรายวิชาเลือก แตกต่างกันไป เพราะเป็นรายวิชาที่สถานศึกษาสามารถกำหนดได้เอง ทั้งในเรื่องชื่อวิชา จำนวนชั่วโมงสอนและจำนวนหน่วยกิต ชื่อวิชาที่สอนแตกต่างกัน โดยทั่วไปใช้ชื่อว่า การใช้ห้องสมุด หรือ สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ โดยมีสาระครอบคลุมเรื่องการรู้สารสนเทศด้วยโดยครูบรรณารักษ์เป็นผู้รับผิดชอบ จำนวนคาบ 1 คาบต่อสัปดาห์ มีค่า 0.5 หน่วยกิต

- การบูรณาการการรู้สารสนเทศในการสอนรายวิชาต่างๆ เช่น ภาษาไทย เทคโนโลยี โดยครูผู้สอน ซึ่งมีการดำเนินการอย่างกว้างขวางในโรงเรียนนานาชาติ

- ครูบรรณารักษ์เป็นผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมหลักในรูปแบบกิจกรรมของห้องสมุด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการเรียนรู้ด้วยเอง ส่วนความรู้ที่เกี่ยวข้องเช่น การใช้เทคโนโลยี นักเรียนจากเนื้อหาวิชาต่างๆที่เรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการเรียนรู้ด้วยเอง

เช่น วิชาเทคโนโลยี ทำให้มีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้โดยไม่มีปัญหา และทักษะอื่นๆ เช่น การคิด วิเคราะห์ ในวิชาต่างๆ ครูผู้สอนพยายามให้ทำกิจกรรมและแทรกในการเรียนการสอน

3. ความต้องการและการพัฒนาการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์

ครูบรรณารักษ์ต้องการและจำเป็นต้องรู้แนวคิดและการสอนการรู้สารสนเทศหรือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศ คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ มาตรฐาน การรู้สารสนเทศ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ การจัดทำแผนการสอน เทคนิควิธีสอนการรู้สารสนเทศ การจัดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศ การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศ

การพัฒนาการรู้สารสนเทศในโรงเรียนจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาครูบรรณารักษ์ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการรู้สารสนเทศ การสอนการรู้สารสนเทศทั้งการสอนเป็นรายวิชา และการบูรณาการในการสอนรายวิชาอื่นๆ โดยครูบรรณารักษ์เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาความร่วมมือกับครูผู้สอน และมียุทธศาสตร์ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศโดยการทำงานร่วมกับผู้บริหาร ผู้สอน ผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

การพัฒนาชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ดำเนินการโดยคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดฝึกอบรมซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ นักวิชาการ นักวิชาชีพที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาการ/วิชาชีพ และมีประสบการณ์/งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนการรู้สารสนเทศ หรือห้องสมุดโรงเรียน จำนวน 7 คนโดยผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการประชุมระดมความคิด การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ ความต้องการ การพัฒนาการรู้สารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาเนื้อหาและออกแบบ และผลิตชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครู มีการประชุมเพื่อประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมในระหว่างการพัฒนาชุดฝึกอบรม รวมทั้งได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย

ผลผลิตของการวิจัยคือชุดฝึกอบรมประกอบด้วยเอกสารฝึกอบรมและสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. เอกสารฝึกอบรม แบ่งเนื้อหาเป็น 9 ตอน แต่ละตอนแบ่งเนื้อหาเป็นเรื่อง 2-3 เรื่อง มีแผนการสอน ประกอบด้วยหัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาด้วยตนเอง และมีกิจกรรมให้ผู้เรียนทบทวนความรู้ในเนื้อหาสาระเมื่อจบเนื้อหาแต่ละเรื่อง

ตอนที่ 1 การรู้สารสนเทศกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ

- ตอนที่ 3 การสอนการรู้สารสนเทศ (1)
- ตอนที่ 4 การสอนการรู้สารสนเทศ (2)
- ตอนที่ 5 การบูรณาการการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนรายวิชา
- ตอนที่ 6 ห้องสมุดโรงเรียนกับการรู้สารสนเทศของนักเรียน
- ตอนที่ 7 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด
- ตอนที่ 8 มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียน
- ตอนที่ 9 การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน

2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบซีดี มีลักษณะบูรณาการเนื้อหา 3 รายการเพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาเป็นวิทยากรด้านเนื้อหา (ดูภาคผนวก จ)

- รายการที่ 1 กรณีศึกษาการสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ
- รายการที่ 2 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา
- รายการที่ 3 กรณีศึกษา การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบประเมินผลตนเอง ก่อนเรียนและหลังเรียน พร้อมเฉลยแบบประเมินผลตนเองครอบคลุมเนื้อหาทุกเรื่อง มีข้อคำถาม 20 ข้อ ก่อนเรียน 20 ข้อ และหลังเรียน 20 ข้อ เป็นคำถามคู่ขนาน เพื่อให้ครูบรรณารักษ์ศึกษาด้วยตนเองได้ประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียนชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ (ดูภาคผนวก ซ)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ ที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินคุณภาพในทุกขั้นตอนการพัฒนาชุดฝึกอบรมตั้งแต่กระบวนการพัฒนาเนื้อหาและออกแบบชุดฝึกอบรม การผลิตชุดฝึกอบรม และมีการประเมินผลชุดฝึกอบรมโดยรวม โดยคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดฝึกอบรม นอกจากนี้ยังมีการประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายการใช้ชุดฝึกอบรม

ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครู ประกอบด้วยผลการประเมินเอกสารฝึกอบรมและสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการประเมินความพึงพอใจและความคิดเห็นต่อเอกสารฝึกอบรมและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของครูบรรณารักษ์ ผลการประเมิน

เอกสารฝึกอบรมและสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยโดยครูบรรณารักษ์ และผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนชุดฝึกอบรม ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1-4.4

ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
I. เอกสารฝึกอบรม			
1. เนื้อหาสาระ			
1.1 ความครอบคลุมประเด็นสำคัญ	4.60	0.51	มากที่สุด
1.2 ความถูกต้องของเนื้อหา	4.80	0.42	มากที่สุด
1.3 ความทันสมัยของเนื้อหา	4.50	0.52	มาก
1.4 ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.40	0.51	มาก
1.5 ความเหมาะสมของกิจกรรม	4.60	0.51	มากที่สุด
รวม	4.58	0.30	มากที่สุด
2. การนำเสนอ			
2.1 การจัดโครงสร้าง/การจัดลำดับเนื้อหา	4.70	0.48	มากที่สุด
2.2 การใช้ภาษา (ถูกต้อง กะทัดรัด ชัดเจน)	4.50	0.52	มาก
2.3 เทคนิคการนำเสนอ	4.60	0.51	มากที่สุด
2.4 การอ้างอิง	4.60	0.51	มากที่สุด
รวม	4.52	0.38	มากที่สุด
3. การนำไปใช้ประโยชน์			
3.1 การศึกษาด้วยตนเอง	4.51	0.52	มากที่สุด
3.2 การนำไปใช้ปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์	4.20	0.42	มาก
รวม	4.35	0.41	มาก
4. ความเหมาะสมของเอกสารฝึกอบรม			
4.1 ความเหมาะสมของเอกสารฝึกอบรมโดยรวม	4.51	0.52	มากที่สุด
4.2 ความเหมาะสมของเอกสารรายตอน			
ตอนที่ 1	4.70	0.48	มากที่สุด
ตอนที่ 2	4.10	0.56	มาก
ตอนที่ 3	4.40	0.51	มาก

ตอนที่ 4	4.40	0.69	มาก
ตอนที่ 5	4.30	0.67	มาก
ตอนที่ 6	4.40	0.69	มาก
ตอนที่ 7	4.30	0.67	มาก
ตอนที่ 8	4.30	0.48	มาก
ตอนที่ 9	4.30	0.48	มาก
รวม	4.41	0.38	มาก

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เนื้อหา	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
เอกสารฝึกอบรมโดยรวม	4.47	0.24	มาก
II.สื่ออิเล็กทรอนิกส์			
1.เนื้อหาสาระ			
1.1 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ	4.30	0.48	มาก
1.2 ความกะทัดรัด ชัดเจนของเนื้อหาสาระ	3.90	0.56	มาก
1.3 ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.10	0.31	มาก
รวม	4.10	0.35	มาก
2.การนำเสนอ			
2.1ความเหมาะสมของการแบ่งโครงสร้างบทเรียน	4.30	0.48	มาก
2.2 ความเหมาะสมการใช้ภาษา	4.10	0.31	มาก
2.3 ความชัดเจนของการสื่อความหมาย	4.00	0.47	มาก
2.4 ความเหมาะสมของระยะเวลา	3.70	0.67	มาก
2.5 การส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้	4.20	0.42	มาก
รวม	4.06	0.37	มาก
3.การออกแบบบทเรียน			
3.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของการออกแบบเนื้อหา	4.20	0.42	มาก
3.2 ความชัดเจนของการใช้ภาพและข้อความสื่อความหมาย	4.10	0.73	มาก
3.3 ความเหมาะสมของสี	3.90	0.73	มาก

3.4 ความเหมาะสมของเสียง	4.00	0.66	มาก
3.5 ความเหมาะสมของตัวอักษร (ขนาด สี แบบ)	3.90	0.87	มาก
3.6 ความสะดวกในการเข้าถึงบทเรียน	3.70	0.94	มาก
รวม	3.96	0.63	มาก
4.การนำไปใช้ประโยชน์			
4.1 การศึกษาด้วยตนเอง	4.10	0.73	มาก
4.2 การนำไปใช้ประกอบการฝึกอบรม	4.40	0.51	มาก
4.3 การนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.00	0.66	มาก
รวม	4.16	0.52	มาก

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เนื้อหา	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
5.ความเหมาะสมของสื่ออิเล็กทรอนิกส์			
5.1 โดยรวม	4.10	0.56	มาก
5.2ความเหมาะสมของสื่อแต่ละรายการ			
รายการที่ 1	4.30	0.48	มาก
รายการที่ 2	4.10	0.56	มาก
รายการที่ 3	4.10	0.56	มาก
รวม	4.16	0.45	มาก
สื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยรวม	4.09	0.43	มาก
ชุดฝึกอบรมโดยรวม	4.25	0.32	มาก

ตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าคุณค่าของชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) โดยเอกสารฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.47$) สูงกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{x} = 4.09$)

เอกสารฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมระดับมากที่สุดสองด้าน คือด้านเนื้อหาสาระ และด้านการนำเสนอ ($\bar{x} = 4.58$; $\bar{x} = 4.52$) และมี 9 ประเด็นอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับ

ดังนั้น ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ ($\bar{x} = 4.80$) การจัดโครงเรื่อง/ลำดับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ เอกสารฝึกอบรม ตอนที่ 1 ($\bar{x} = 4.70$) ความครอบคลุมประเด็นสำคัญ ความเหมาะสมของกิจกรรม เทคนิคการนำเสนอและการอ้างอิง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.60$) การนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา ด้วยตนเอง และความเหมาะสมของเอกสารฝึกอบรมโดยรวม ($\bar{x} = 4.51$) นอกนั้นมีความเหมาะสม ระดับมากทุกรายการ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมากทุกด้านและทุกประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ และความเหมาะสมของการแบ่งโครงสร้างบทเรียน ($\bar{x} = 4.30$ เท่ากัน)

3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจและความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

ผลการประเมินความพึงพอใจและความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเอง จากชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ และผลการประเมินชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ ปรากฏดังตารางที่ 4.2 – 4.3

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ (n=20)

ข้อมูลครูบรรณารักษ์	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	1	5
หญิง	19	95
รวม	20	100
2. อายุ		
น้อยกว่า 25 ปี	1	5
25-30 ปี	2	10
31-35 ปี	4	20
36-40 ปี	-	-
41-45 ปี	3	15

46 ปี ขึ้นไป	10	50
รวม	20	100
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	13	65
ปริญญาโท	7	35
รวม	20	100.0
4. ตำแหน่งงาน		
ครู	17	85
ครูบรรณารักษ์	3	15
รวม	20	100.0
5. ประเภทของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
โรงเรียนประถมศึกษา	4	20
โรงเรียนมัธยมศึกษา	11	55
โรงเรียนขยายโอกาส	1	5
โรงเรียนสาธิต	2	10
อื่นๆ	2	10
รวม	20	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลครูบรรณารักษ์	จำนวน	ร้อยละ
6. หน่วยงานที่สังกัด		
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	13	65
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	4	20
องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น	1	5
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	1	5
อื่นๆ	1	5
รวม	20	100

7. ภูมิภาคที่ปฏิบัติงาน

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	4	20
ภาคกลาง	2	10
ภาคเหนือ	3	15
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	8	40
ภาคใต้	2	10
ภาคตะวันออก	1	5
รวม	20	100

ตารางที่ 4.2 พบว่าครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 19 คน (ร้อยละ 95) มีอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน (ร้อยละ 50) และไม่มีครูบรรณารักษ์มีอายุ 36-40 ปี

ครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี จำนวน 13 คน (ร้อยละ 65) ตำแหน่งครู จำนวน 17 คน (ร้อยละ 85) ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 11 คน (ร้อยละ 55) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน (ร้อยละ 65) และปฏิบัติงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 8 คน (ร้อยละ 40) รองลงมากรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 4 คน (ร้อยละ 20)

ตารางที่ 4.3 ความพึงพอใจและความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลต่อชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ (n= 20)

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. เอกสารฝึกอบรมรายตอน			
ตอนที่ 1 การรู้สารสนเทศกับการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.35	0.58	มาก
ตอนที่ 2 การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้ สารสนเทศ	4.20	0.69	มาก
ตอนที่ 3 การสอนการรู้สารสนเทศ (1)	4.35	0.67	มาก
ตอนที่ 4 การสอนการรู้สารสนเทศ (2)	4.25	0.63	มาก
ตอนที่ 5 การบูรณาการการรู้สารสนเทศในการ	4.35	0.67	มาก

เรียนการสอนรายวิชา

ตอนที่ 6 ห้องสมุดโรงเรียนกับการรู้สารสนเทศ ของนักเรียน	4.35	0.74	มาก
ตอนที่ 7 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ของห้องสมุด	4.30	0.80	มาก
ตอนที่ 8 มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศ ของนักเรียน	4.00	0.79	มาก
ตอนที่ 9 การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศ ของนักเรียน	4.00	0.79	มาก
รวมเอกสารฝึกอบรม	4.23	0.57	มาก
II สื่ออิเล็กทรอนิกส์รายรายการ			
รายการที่ 1 การสอนการรู้สารสนเทศ	3.95	0.94	มาก
รายการที่ 2 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริม การรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	4.15	0.74	มาก
รายการที่ 3 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริม การรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา	4.23	0.57	มาก
รวมสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.98	0.79	มาก
ความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมโดยรวม	4.17	0.59	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
I. เอกสารฝึกอบรม			
1. เนื้อหาสาระ			
1.1 ความครอบคลุมประเด็นสำคัญ	4.50	0.51	มาก
1.2 ความถูกต้องของเนื้อหา	4.50	0.42	มาก
1.3 ความทันสมัยของเนื้อหา	4.45	0.51	มาก
1.4 ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.05	0.75	มาก

1.5 ความเหมาะสมของกิจกรรม	3.95	0.51	มาก
รวม	4.29	0.44	มาก
2.การนำเสนอ			
2.1 การจัดโครงเรื่อง/การจัดลำดับเนื้อหา	4.15	0.68	มาก
2.2 การใช้ภาษา (ถูกต้อง กะทัดรัด ชัดเจน)	4.05	0.82	มาก
2.3 เทคนิคการนำเสนอ	4.00	0.68	มาก
2.4 การอ้างอิง	4.25	0.78	มาก
รวม	4.13	0.38	มาก
3.การนำไปใช้ประโยชน์			
3.1 การศึกษาด้วยตนเอง	4.40	0.94	มาก
3.2 การนำไปใช้ปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์	4.30	0.80	มาก
รวม	4.35	0.81	มาก
เอกสารฝึกอบรม	4.22	0.52	มาก
II.สื่ออิเล็กทรอนิกส์			
1.เนื้อหาสาระ			
1.1 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ	4.42	0.52	มาก
1.2 ความกะทัดรัด ชัดเจนของเนื้อหาสาระ	4.10	0.65	มาก
1.3 ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.94	0.70	มาก
รวม	4.15	0.54	มาก
2.การนำเสนอ			
2.1ความเหมาะสมของการแบ่งโครงสร้างบทเรียน	4.26	0.73	มาก
2.2 ความเหมาะสมการใช้ภาษา	4.15	0.83	มาก
2.3 ความชัดเจนของการสื่อความหมาย	4.21	0.71	มาก
2.4 ความเหมาะสมของระยะเวลา	3.73	0.65	มาก
2.5 การส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้	4.05	0.70	มาก
รวม	4.08	0.64	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
3.การออกแบบบทเรียน			
3.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของการออกแบบเนื้อหา	4.31	0.67	มาก
3.2 ความชัดเจนของการใช้ภาพและข้อความสื่อ	4.15	0.83	มาก

ความหมาย			
3.3 ความเหมาะสมของสี	4.05	0.62	มาก
3.4 ความเหมาะสมของเสียง	4.00	0.57	มาก
3.5 ความเหมาะสมของตัวอักษร (ขนาด สี แบบ)	4.05	0.62	มาก
3.6 ความสะดวกในการเข้าถึงบทเรียน	3.78	0.85	มาก
รวม	4.06	0.53	มาก
4.การนำไปใช้ประโยชน์			
4.1 การศึกษาด้วยตนเอง	4.60	0.89	มาก
4.2 การนำไปใช้ประกอบการฝึกอบรม	4.10	0.80	มาก
4.3 การนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.00	0.74	มาก
รวม	4.15	0.71	มาก
สื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยรวม	4.10	0.54	มาก
ชุดฝึกอบรมโดยรวม	4.17	0.54	มาก

ตารางที่ 4.3 ครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์มีความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรม เมื่อพิจารณารายตอนและรายการโดยรวมระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) และทุกรายการในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยเอกสารฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.23$ และ $\bar{x} = 3.98$ ตามลำดับ) เอกสารฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดมีสามรายการเท่ากัน คือตอนที่ 1 การรู้สารสนเทศกับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตอนที่ 3 การสอนการรู้สารสนเทศ (1) ตอนที่ 5 การบูรณาการการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนรายวิชา และ ตอนที่ 6 ห้องสมุดโรงเรียนกับการรู้สารสนเทศของนักเรียน ($\bar{x} = 4.35$) ส่วนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายการที่ 3 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด

เมื่อพิจารณาเอกสารฝึกอบรมและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในประเด็นเนื้อหาสาระ การนำเสนอ การออกแบบบทเรียนและการนำไปใช้ประโยชน์พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดหนึ่งข้อ คือ การนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.60$) รองลงมาคือด้านเนื้อหาสาระ ข้อความครอบคลุมประเด็นสำคัญ และความถูกต้องของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.50$)

3.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของครูบรรณารักษ์ ผู้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ (n=20)

คะแนน	n	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ก่อนเรียน	20	10.70	3.04
หลังเรียน	20	13.55	2.16

จากตารางที่ 4.4 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนของครูบรรณารักษ์เท่ากับ 10.700 คะแนน ส่วนคะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้นเป็น 13.55 คะแนน สรุปได้ว่า ครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์มีความรู้เพิ่มขึ้น

ตอนที่ 4 ผลการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

ผลการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์โดยการวิเคราะห์ ข้อมูลจากจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ครูบรรณารักษ์ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนในโรงเรียนที่ครูบรรณารักษ์ปฏิบัติงาน ปรากฏดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในตารางที่ 4. 5 - 4.10 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบ

ตารางที่ 4.5 การนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้
สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ไปใช้ (n= 20)

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. เอกสารฝึกอบรม			
ตอนที่ 1 การรู้สารสนเทศกับการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.00	0.86	มาก
ตอนที่ 2 การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้ สารสนเทศ	3.88	0.78	มาก
ตอนที่ 3 การสอนการรู้สารสนเทศ (1)	4.00	0.70	มาก
ตอนที่ 4 การสอนการรู้สารสนเทศ (2)	4.00	0.70	มาก
ตอนที่ 5 การบูรณาการการรู้สารสนเทศในการ เรียนการสอนรายวิชา	4.11	0.60	มาก
ตอนที่ 6 ห้องสมุดโรงเรียนกับการรู้สารสนเทศ ของนักเรียน	3.88	0.92	มาก
ตอนที่ 7 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ของห้องสมุด	4.11	0.70	มาก
ตอนที่ 8 มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศ ของนักเรียน	3.67	0.60	มาก
ตอนที่ 9 การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศ ของนักเรียน	3.77	0.66	มาก
รวมเอกสารฝึกอบรม	3.92	0.50	มาก
II รายการสื่ออิเล็กทรอนิกส์			
รายการที่ 1 การสอนการรู้สารสนเทศ	3.88	0.78	มาก
รายการที่ 2 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริม การรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	4.11	1.05	มาก
รายการที่ 3 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริม การรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา	4.23	0.83	มาก
รวมสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.07	0.79	มาก
การนำไปใช้โดยรวม	3.90	0.53	มาก

ตารางที่ 4.5 ครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์นำความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลด้วยตนเองไปใช้โดยรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายการที่ 3 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา ($\bar{x} = 4.23$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันสามรายการ ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์รายการที่ 2 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เอกสารฝึกอบรม ตอนที่ 5 การบูรณาการการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนรายวิชา และตอนที่ 7 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด ($\bar{x} = 4.11$ เท่ากัน)

ตารางที่ 4.6 การปฏิบัติของครูบรรณารักษ์ในการนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ไปใช้ (n=20)

การนำความรู้ไปใช้	จำนวน	ร้อยละ
1. การปฏิบัติที่ได้ดำเนินการไปแล้ว		
การจัดกิจกรรมห้องสมุดโดยนำกรณีศึกษา/ตัวอย่างไปใช้	12	60
การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ	3	15
ไม่ตอบ	5	25
2. การปฏิบัติที่วางแผนหรือเตรียมการจะทำในอนาคต		
การบูรณาการการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้	6	30
การจัดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศ	12	60
การสอนการรู้สารสนเทศแก่ครูและนักเรียน	8	40

*ตอบมากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.6 พบว่าครูบรรณารักษ์นำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ไปปฏิบัติหรือดำเนินการแล้วส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมห้องสมุดโดยนำกรณีศึกษาไปใช้ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 60) และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ (ร้อยละ 15) มีผู้ไม่ตอบจำนวน 5 ราย (ร้อยละ 25)

นอกจากนี้ครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติที่วางแผนหรือเตรียมการจะทำในอนาคต คือ การจัดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศ จำนวน 12 ราย (ร้อยละ 60) การสอน/ให้ความรู้การรู้สารสนเทศแก่ครูผู้สอนและนักเรียน จำนวน 8 ราย (ร้อยละ 40) และการบูรณาการการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอน จำนวน 6 ราย (ร้อยละ 30)

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาคำถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์พบว่าครูบรรณารักษ์มีปัญหาเรื่องภาระงานมาก เนื่องจากต้องทำงานห้องสมุด งานสอนและงานอื่นๆของโรงเรียน และห้องสมุดโรงเรียนมีครูบรรณารักษ์ 1-2 คน ทำงานไม่เต็มเวลา จึงยากที่จะขยายงานหรือโครงการใหม่ๆ ได้

ตารางที่ 4.7 ปัญหาอุปสรรคโดยรวมที่ทำให้ครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ไม่สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรค* (N = 10)	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	3	30
ตัวบรรณารักษ์	4	40
งบประมาณ	1	50
เครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี	3	40

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.7 พบว่าปัญหาอุปสรรคโดยรวมที่ทำให้ครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ไม่สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จำนวนสูงสุดคือตัวบรรณารักษ์เอง (ร้อยละ 40.00)รองลงมา คือ ผู้บริหารและเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี (ร้อยละ 30.00 เท่ากัน) จำนวนน้อยที่สุด คือ งบประมาณ (ร้อยละ 50.00)

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาคำถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์พบว่าครูบรรณารักษ์มีปัญหาเรื่องภาระงานมาก เนื่องจากต้องทำงานห้องสมุด งานสอนและงานอื่นๆของโรงเรียน และห้องสมุดโรงเรียนมีครูบรรณารักษ์ 1-2 คน ทำงานไม่เต็มเวลา จึงยากที่จะขยายงานหรือโครงการใหม่ๆ ได้

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์เกี่ยวกับการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนางานต่อเนื่อง (n = 20)

การสนับสนุนให้เกิดการพัฒนางานต่อเนื่อง	จำนวน	ร้อยละ
1.ผู้บริหาร	10	50
กำหนดเป็นนโยบายของเรียนในเรื่องการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ		
กำหนดให้มีรายวิชาการรู้สารสนเทศ		
จัดสรรทรัพยากรการบริหารแก่ห้องสมุดเพิ่มขึ้น		

เช่น เพิ่มอัตราครูครุบรรณารักษ์และผู้ช่วยงาน
เพิ่มงบประมาณเพื่อการพัฒนาห้องสมุด

2. ตัวบรรณารักษ์

มีการพัฒนาความรู้และสมรรถนะบรรณารักษ์ อย่างต่อเนื่อง ลดภาระงานอื่นเพื่อให้ครูบรรณารักษ์มีเวลาพัฒนา ห้องสมุดมากขึ้น	5	25
---	---	----

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การสนับสนุนให้เกิดการพัฒนางานต่อเนื่อง	จำนวน	ร้อยละ
3. ครูผู้สอน ให้ความรู้ครูผู้สอนในเรื่องการการรู้สารสนเทศ และการสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ ครูผู้สอนให้ความร่วมมือ ทำงานร่วมกับครู บรรณารักษ์ในการจัดทำแผนการเรียนการสอน แบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ	7	35
4. นักเรียน ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัด ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นและ ความเชื่อมโยงกับการเรียนกลุ่มสาระต่างๆ	4	20

ตารางที่ 4.8 จากคำถามปลายเปิดนำมาวิเคราะห์ความถี่ของคำตอบพบว่าครูบรรณารักษ์
ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการพัฒนางาน
ต่อเนื่องจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร จำนวน 10 คน (ร้อยละ 50) รองลงมา
ครูผู้สอน จำนวน 7 คน (ร้อยละ 35) รวมทั้งตัวครูบรรณารักษ์ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 25) และ
นักเรียน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 20)

ตารางที่ 4. 9 ความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์เกี่ยวกับการนำชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศ
ไปใช้ (n = 20)

การนำชุดฝึกอบรม ทางไกลไปใช้	อันดับ 1		อันดับ 2		อันดับ 3		อันดับ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การจัดฝึกอบรมให้กับ ครูบรรณารักษ์กลุ่มอื่น	1	5	8	40	2	10	2	10
การจัดฝึกอบรมครูผู้สอน	10	50	6	30	4	10	0	0
การจัดฝึกอบรมเจาะลึก เฉพาะเรื่อง	3	15	1	5	7	35	3	15
การจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน	2	10	0	0	2	10	4	10

* ผู้ตอบจัดอันดับตามจำนวนที่เห็นว่าเหมาะสม

ตารางที่ 4.9 พบว่าครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำชุดฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์โดยรวม อันดับ 1 ได้แก่การจัดฝึกอบรมครูผู้สอน รองลงมาอันดับ 2 การจัดฝึกอบรมให้ครูบรรณารักษ์กลุ่มอื่น อันดับ 3 ได้แก่ ได้แก่ การจัดฝึกอบรมเจาะลึกเฉพาะเรื่อง เช่น การจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศในกลุ่มสาระต่างๆ อันดับ 4 ได้แก่ การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นต้นแบบหรือbest practices ในด้านการสอนการรู้สารสนเทศ หรือจัดกิจกรรมห้องสมุดส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

4. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ครูบรรณารักษ์ผู้ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

ผลการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ครูบรรณารักษ์จากโรงเรียนสามแห่งเกี่ยวกับสิ่งที่พึงพอใจและไม่พึงพอใจ รวมทั้งความคิดเห็นในประเด็นอื่นๆพบว่ามีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- ครูบรรณารักษ์ต่างตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง และเห็นว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด ในระดับมากน้อยแตกต่างกันไป ตามสถานการณ์และโอกาส โดยเฉพาะนโยบายของโรงเรียน การสนับสนุนจากผู้บริหาร และความร่วมมือของครูผู้สอน

- ความรู้ที่ได้นำไปใช้และประยุกต์ใช้ได้จริง โดยเฉพาะการบูรณาการการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนรายวิชา มีตัวอย่างการนำเสนอที่ชัดเจน การทำแผนการสอนที่บูรณาการการรู้

สารสนเทศ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การพัฒนาห้องสมุดและพัฒนาการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศของนักเรียน จึงใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน ได้เป็นอย่างดี และ การได้นำข้อมูลจากเอกสารมาปรับและประยุกต์ใช้กับวิชาชีพที่สอนเพราะรายวิชาที่สอนไม่มีหนังสือประกอบโดยเฉพาะกรณีศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมของห้องสมุด

- การศึกษาชุดฝึกอบรมสร้างความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของครูบรรณารักษ์ในเรื่องการรู้สารสนเทศ ตลอดจนการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ ซึ่งเดิมไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก และสามารถนำไปใช้กับทำงานร่วมกับครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้

- ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับนำไปใช้ในการสอนการรู้สารสนเทศและการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ และมีการวางแผนหรือเตรียมการจะดำเนินการต่อเนื่องเพราะตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการรู้สารสนเทศต่อการพัฒนานักเรียน และการเรียนรู้ในโลกยุคปัจจุบัน

- ปัญหาอุปสรรคโดยรวมที่ทำให้บรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางไกลไม่สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย

เริ่มต้นจากตัว**ครูบรรณารักษ์**แม้จะมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และตระหนักถึงความสำคัญ แต่เนื่องจากได้รับมอบหมายงานหลายด้าน ทั้งงานสอน งานห้องสมุด และงานอื่นๆ ของโรงเรียน โดยเฉพาะงานห้องสมุด มีบุคลากรจำกัด บางแห่งมีครูบรรณารักษ์เพียงคนเดียว ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ครูบรรณารักษ์ควรได้รับการพัฒนาความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเรื่องการสอนการรู้สารสนเทศ และเห็นว่าการรู้สารสนเทศเป็นเรื่องที่ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายโดยเฉพาะผู้บริหารและครูผู้สอน จึงจะบรรลุเป้าหมาย

“ควรจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเจาะลึกเฉพาะเรื่อง ให้ครูบรรณารักษ์ เช่น เรื่องเทคนิคการค้นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ”

“ครูบรรณารักษ์ไม่สามารถพัฒนาการรู้สารสนเทศได้โดยลำพัง จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและครูผู้สอน โดยเฉพาะในการสอนการรู้สารสนเทศหากมีการทำงานร่วมกันในการทำแผนการสอนแบบบูรณาการจะทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ยั่งยืนและมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน”

“ประโยชน์ที่ได้รับจากเอกสารฉบับนี้ หลังจากได้ศึกษาเอกสารแล้ว ทำให้เกิดความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงาน ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสื่อ การเรียนรู้สารสนเทศ ตลอดจนการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้รู้สารสนเทศที่ดี”

ผู้บริหาร การสนับสนุนจากผู้บริหาร ผู้บริหารมีความเข้าใจและกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน ในเรื่องการสอนโดยใช้แหล่งวิทยาการ มีรายวิชาการรู้สารสนเทศในหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดสรรงบประมาณพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างความน่าสนใจให้นักเรียน มีการจัดสรรงบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย และพอเพียง

ผู้สอน การสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ ทำให้นักเรียนนอกจากจะเรียนรู้เนื้อหาสาระแล้ว ยังได้เรียนรู้ทักษะการเรียนรู้ซึ่งการรู้สารสนเทศสามารถพัฒนานักเรียนได้ในหลายๆ ด้าน ได้แก่ การค้นคว้าหาข้อมูล รู้จักแหล่งวิทยาการ พัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูล การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การประเมินและเลือกแหล่งความรู้ การคิดวิเคราะห์ จัดระบบความคิด การสื่อสาร โดยเฉพาะการเขียนและการนำเสนอ และคุณธรรมจริยธรรม

“ความสำเร็จของการนำชุดฝึกอบรมทางไกลไปใช้และพัฒนางานต่อเนื่อง จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ตัวครูบรรณารักษ์มีความพร้อมทางด้านทักษะและประสบการณ์ อุทิศตนเพื่องานบริการ และด้านงบประมาณ ได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับงาน”

“อยากให้เอกสารการฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูเล่มนี้ ได้มีโอกาสอบรมครูทุกคนและผู้อำนวยการโรงเรียนด้วย เพื่อกระตุ้นเตือนถึงความสำคัญในการใช้สารสนเทศที่ทุกคนควรรู้และนำไปสู่เด็ก มิใช่มุ่งเน้นตรงมาที่บรรณารักษ์คนเดียว ในภาพรวมบรรณารักษ์และครูคือผู้ปฏิบัติ แต่ถ้าขาดความรู้ ความเข้าใจร่วมกันก็ยากจะดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จได้ และถ้าพอไม่เข้าใจทุกอย่างก็มีดมน”

“ครูผู้สอนในโรงเรียนนานาชาติทำงานร่วมกับครูบรรณารักษ์อย่างใกล้ชิด ตั้งแต่การทำแผนการสอนแบบบูรณาการ การมอบหมายงานให้นักเรียน มีการเตรียมการวางแผนล่วงหน้า ครูผู้สอนจะประสานครูบรรณารักษ์เพื่อเตรียมสื่อการศึกษา หรือจัดกิจกรรมเสริม เช่น นิทรรศการ รวมทั้งแนะนำแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียน การเลือกใช้แหล่งอ้างอิงที่เหมาะสม นอกจากนี้ครูผู้สอนให้ความสำคัญเรื่องการอ้างอิงและ

จริยธรรมมาก จะต้องเลือกแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ และเน้นย้ำเรื่องการไม่คัดลอกงานของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยไม่อ้างอิง ถ้าครูผู้สอนให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวจะทำให้ให้นักเรียนได้พัฒนาการรู้สารสนเทศซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ยิ่งต่อการเรียน”

“การสอนการรู้สารสนเทศจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอน เนื่องจากนักเรียนส่วนมากเข้าถึงและใช้สารสนเทศมากที่สุดในทุกๆ ด้าน แต่พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ขาดความตระหนักในเรื่องของทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งทำการละเมิดบ่อยๆ โดยเฉพาะการทำรายงาน หากครูผู้สอนไม่ตรวจสอบและกระตุ้นแล้วจะทำให้ให้นักเรียนขาดจิตสำนึกที่ดีในการใช้สารสนเทศ”

“ในฐานะบรรณารักษ์อยากได้ความร่วมมือจากครูและผู้บริหารในการดำเนินงานของการรู้สารสนเทศไปใช้เพื่อพัฒนาตนเองและถ่ายทอดสู่เด็กด้วยความเข้าใจตรงกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันมิใช่โยนภาระทั้งหมดให้บรรณารักษ์คนเดียวโดยการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศต่างๆมาให้นักเรียนได้เรียนรู้”

“ ควรพิมพ์เผยแพร่เอกสารฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครู และให้ความรู้ ความเข้าใจ ผู้บริหาร ครูผู้สอน เพื่อกระตุ้นเตือนถึงความสำคัญของการรู้สารสนเทศและห้องสมุด เพราะถ้าผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจร่วมกันก็ยากจะดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จได้ “

- **ความต้องการชุดฝึกอบรมเพื่อศึกษาด้วยตนเอง** ครูบรรณารักษ์ให้ความเห็นเพิ่มเติมให้มีการจัดทำชุดฝึกอบรมทางไกลเรียงตามลำดับดังนี้

- การจัดกิจกรรมห้องสมุด (จำนวน 5 คน)
- เทคนิคการสอนและการบูรณาการการรู้สารสนเทศ(จำนวน 3 คน)
- การพัฒนาบทบาทของครูบรรณารักษ์ยุคใหม่ (จำนวน 1 คน)
- การสร้างนวัตกรรมห้องสมุด และการวิจัยในชั้นเรียน (จำนวน 2 คน)
- การบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนสำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่ครูบรรณารักษ์ที่สำเร็จการศึกษาสาขาอื่น(จำนวน 2 คน)
- การสืบค้นสารสนเทศผ่านฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์(จำนวน 1 คน)
- กฎหมายลิขสิทธิ์(จำนวน 5 คน)

4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารเพื่อติดตามผลการชุดฝึกอบรมทางไกล การรู้สารสนเทศสำหรับครู

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารเพื่อติดตามผลการชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครู จากแบบสอบถามปรากฏในตารางที่ 4.10 – 4.11

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียน (n = 20)

ข้อมูลผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	14	70
หญิง	6	30
รวม	20	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	5	25
ปริญญาโท	14	70
ปริญญาเอก	1	5
รวม	20	100.00
3. ตำแหน่ง		
หัวหน้ากลุ่มงาน	1	5
รองผู้อำนวยการ	8	40
ผู้อำนวยการ	7	35
รวม	20	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 14 คน (ร้อยละ 70.00) วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท จำนวน 14 คน (ร้อยละ 70.00) และจำนวนน้อยที่สุดระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน (ร้อยละ 5) ตำแหน่งรองผู้อำนวยการและผู้อำนวยการใกล้เคียงกัน จำนวน 8 คนและ 7 คน (ร้อยละ 40.00และ 35.00 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.11 ผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ตามความคิดเห็น
ของผู้บริหาร (n = 20)

ข้อ	ผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของ ครูบรรณารักษ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การถ่ายทอด/เผยแพร่ความรู้การรู้สารสนเทศกับการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.95	0.75	มาก
2.	การสอนการรู้สารสนเทศ	3.95	0.68	มาก
3.	การบูรณาการ/การส่งเสริมการบูรณาการการรู้สารสนเทศ ในการเรียนการสอนรายวิชาเนื้อหา	3.85	0.74	มาก
4.	การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ของนักเรียน	4.35	0.81	มาก
5.	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด	4.35	0.82	มาก
6.	การถ่ายทอดเผยแพร่/ใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้ สารสนเทศของนักเรียน	3.90	0.85	มาก
7.	การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน	3.80	0.83	มาก
รวม		4.02	0.66	มาก
ด้านการพัฒนานักเรียนผู้รู้สารสนเทศ				
8.	นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของ สารสนเทศ	4.00	0.72	มาก
9.	นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้น สารสนเทศ	4.00	0.79	มาก
10.	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ ต้องการ	3.80	0.83	มาก
11.	นักเรียนสามารถรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ	3.84	0.83	มาก
12.	นักเรียนสามารถใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงานได้ อย่างสร้างสรรค์	3.90	0.78	มาก
13.	นักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบ	4.00	0.79	มาก

ต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

รวม	3.92	0.67	มาก
รวมทั้งหมด	3.97	0.65	มาก

ตารางที่ 4.11 พบว่าผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการบูรณาการศึกษามีผลการดำเนินงาน การส่งเสริมการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวม ($\bar{x} = 3.97$) และทุกรายการอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันมีสองรายการ ได้แก่ การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด ($\bar{x} = 4.35$)

ด้านการพัฒนานักเรียนผู้รู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ ผู้บริหารเห็นว่าด้านนักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นหาสารสนเทศ นักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันทั้งสามรายการ ($\bar{x} = 4.00$) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของทุกรายการแต่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือการวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียนและนักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.62$)

ผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้บริหารเกี่ยวกับการสนับสนุนครูบรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ มีประเด็นสำคัญดังนี้

- การกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดอบรมครู การปฐมนิเทศนักเรียนก่อนเปิดเรียน ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ จัดคาบเรียนให้นักเรียนศึกษาวิชาการใช้ห้องสมุด จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในคาบเรียน

“ เพิ่มเข้าไปในนโยบายของโรงเรียน เรื่องการให้นักเรียนรู้สารสนเทศ ”

“ กำหนดนโยบายส่งเสริมการอ่าน การศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน และบุคลากรตลอดจนชุมชน ”

“ เป็นนโยบายของโรงเรียนอยู่แล้วที่มุ่งเน้นให้ครูนำความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศไปใช้อย่างเต็มที่เพื่อเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ”

“ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการรู้สารสนเทศให้อยู่ในแผนปฏิบัติการโรงเรียน”

“หากครูผู้สอนได้ใช้กระบวนการการรู้สารสนเทศไปบูรณาการจะทำให้ให้นักเรียนเกิดทักษะและเจตคติ อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศได้อย่างแท้จริง”

- การส่งเสริมและสนับสนุน โดยเฉพาะในด้านบุคลากรและงบประมาณ ด้านบุคลากร ส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของครูบรรณารักษ์ ให้ครูบรรณารักษ์สอนวิชาการรู้สารสนเทศหรือการใช้ห้องสมุด มีการนิเทศติดตามงาน รวมทั้งการพัฒนาครูบรรณารักษ์ให้ศึกษาต่อ ประชุมสัมมนา ฝึกอบรมโดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและวิชาชีพด้านงบประมาณจัดสรรงบประมาณ เพื่อการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย ดึงดูดใจนักเรียน การจัดหาสื่อการศึกษาที่สอดคล้องและตอบสนองความต้องการและความสนใจของครูและนักเรียน มีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า และสนับสนุนครูผู้สอนให้ใช้สารสนเทศและแหล่งวิทยาการเพื่อการเรียนรู้และช่วยพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ

“พร้อมที่จะสนับสนุนทุกอย่าง ขึ้นอยู่ที่ครูบรรณารักษ์จะทำหรือไม่ทำ”

“ให้การสนับสนุนตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ”

“ในฐานะผู้บริหารก็สนับสนุนด้านเวลาและให้กำลังใจในการศึกษาพัฒนาตนเองได้มากขึ้น”

“การพัฒนาครูให้มีความเข้าใจในการนำสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนให้มากที่สุด เป็นประโยชน์กับนักเรียนในการเรียนรู้โลก”

“ แนะนำให้ครูมีการบูรณาการการรู้สารสนเทศในทุกวิชา”

“สนับสนุนให้ครูบรรณารักษ์ได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมชุมนุมยุวบรรณารักษ์ ฯลฯ”

“ควรมีการอบรมครูบรรณารักษ์เรื่อง ICT และให้การนิเทศอย่างต่อเนื่องทุกๆ ปี”

“โรงเรียนมาตรฐานสากลกำหนดวิชาเพิ่มเติมในเรื่องโลกศึกษา การกำหนดประเด็นปัญหา การศึกษาค้นคว้าข้อมูล การนำเสนอสิ่งที่ค้นพบเพื่อแก้ปัญหาชุมชน จึงทำให้มีความจำเป็นที่นักเรียนจะต้องรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ ฯลฯ การตื่นตัวของบรรณารักษ์ ครูผู้สอน ผู้บริหาร และหน่วยงานต้นสังกัดจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21”

“ควรมีวิชาการใช้ห้องสมุดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของทุกๆ โรงเรียน โดยให้ครูบรรณารักษ์เป็นผู้สอนและครูบรรณารักษ์มีหน้าที่ดูแลห้องสมุดไม่ต้องสอนวิชาทั่วไป ให้นำห้องสมุดเป็นเอกเทศอยู่ในกลุ่มพัฒนาผู้เรียน เช่นเดียวกับวิชาแนะแนวและลูกเสือ มีอาจารย์บรรณารักษ์เป็นหัวหน้าห้องสมุด”

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนเพื่อติดตามผลการชุดฝึกอบรมทางไกล การการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนเพื่อติดตามผลการชุดฝึกอบรมทางไกล การการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ จากแบบสอบถามปรากฏในตารางที่ 4.12 – 4.13

ตารางที่ 4.12 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับครูผู้สอนผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 177)

ข้อมูลครูผู้สอน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	56	31.6
หญิง	121	68.4
รวม	177	100.0
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	132	74.6
ปริญญาโท	45	25.4
รวม	177	100.0
3. ตำแหน่ง		
ครู คศ 1	152	85.9
ครู คศ 2	7	4.00
ครู คศ 3	18	10.2
รวม	20	100.0
4. ระดับการศึกษาที่สอน*		

ระดับประถมศึกษา	47	26.6
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	91	51.4
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	68	38.4
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน *		
ภาษาไทย	39	22.0
คณิตศาสตร์	33	18.6
วิทยาศาสตร์	33	18.6
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	27	15.3
สุขศึกษาและพลศึกษา	18	10.2
ศิลปะ	26	14.7
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	47	26.6
ภาษาต่างประเทศ	25	14.1

*ตอบมากกว่าหนึ่งข้อ

ตารางที่ 4. 12 พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 177 คน (ร้อยละ 68.4) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 132 คน (ร้อยละ 74.6) ตำแหน่งครู คศ 1 จำนวน 152 คน (ร้อยละ 85.9) สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 91 คน (ร้อยละ 51.4) โดยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 47 คน (ร้อยละ 26.6) รองลงมา กลุ่มวิชาภาษาไทย จำนวน 39 คน (ร้อยละ 22.0) ในจำนวนใกล้เคียงกับกลุ่มคณิตศาสตร์และกลุ่มวิทยาศาสตร์ในจำนวนเท่ากัน 33 คน (ร้อยละ 18.6)

ตารางที่ 4.13 ผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ตามความคิดเห็น
ของครูผู้สอน (n = 177)

ข้อ	ผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การถ่ายทอด/เผยแพร่ความรู้การรู้สารสนเทศกับการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.83	0.69	มาก
2.	การสอนการรู้สารสนเทศ	3.83	0.71	มาก
3.	การบูรณาการ/การส่งเสริมการบูรณาการการรู้สารสนเทศ ในการเรียนการสอนรายวิชาเนื้อหา	3.92	0.74	มาก
4.	การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ของนักเรียน	4.20	0.70	มาก
5.	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด	4.15	0.84	มาก
6.	การถ่ายทอดเผยแพร่/ใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้ สารสนเทศของนักเรียน	3.85	0.77	มาก
7.	การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน	3.75	0.86	มาก
	รวม	3.93	0.57	มาก
การพัฒนานักเรียนผู้รู้สารสนเทศ				
8.	นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของ สารสนเทศ	3.88	0.80	มาก
9.	นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้น สารสนเทศ	3.90	0.75	มาก
10.	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ ต้องการ	3.62	0.84	มาก
11.	นักเรียนสามารถรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ	3.66	0.93	มาก
12.	นักเรียนสามารถใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงานได้ อย่างสร้างสรรค์	3.80	0.87	มาก
13.	นักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบ ต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ	3.90	0.80	มาก
	รวม	3.77	0.69	มาก
	รวมทั้งหมด	3.87	0.58	มาก

ตารางที่ 4.8 พบว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการบูรณาการมีผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมากที่สุดโดยรวม ($\bar{x} = 3.87$) และทุกรายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียน ($\bar{x} = 4.20$) นักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด ($\bar{x} = 4.15$)

ในด้านการพัฒนานักเรียนผู้รู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอนเห็นว่าด้านนักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ และนักเรียนมีจริยธรรมเคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{x} = 3.90$) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของทุกรายการแต่อยู่ในระดับมากคือนักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.62$)

ผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เจาะลึกครูผู้สอนเกี่ยวกับการสนับสนุนครูบรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ มีประเด็นสำคัญดังนี้

- การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนค้นคว้าหาคำตอบ การสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ การจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ การจัดทำกิจกรรมการบูรณาการในกลุ่มสาระต่างๆ การมอบหมายงานและกิจกรรมที่ต้องแสวงหาและใช้สารสนเทศ เป็นประเด็นที่ครูผู้สอนให้ความสำคัญในการดำเนินการเป็นจำนวนมากสูงสุด (จำนวน 35 คน)

- การสอนโดยแทรกความรู้และสาระเกี่ยวกับสารสนเทศ การค้นคว้าและการใช้สารสนเทศ การอ้างอิง และจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การไม่คัดลอกผลงานผู้อื่น ให้นักเรียนในการเรียนการสอนรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

- ความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนกับครูบรรณารักษ์ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ จำแนกเป็นงานการเรียนการสอนของครูผู้สอนและงานห้องสมุดของครูบรรณารักษ์

- ความร่วมมือในการเรียนการสอน ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนร่วมกับครูบรรณารักษ์เชิญครูบรรณารักษ์มาสอนนักเรียนเรื่องการรู้สารสนเทศเนื่องจากไม่มีรายวิชาการใช้ห้องสมุด หรือเชิญครูบรรณารักษ์มาสอน/แนะนำในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง เช่น แหล่งเรียนรู้ทั้งรูปแบบเดิมและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ การสืบค้นข้อมูล การใช้เครื่องมือช่วยค้น การเขียนอ้างอิง เป็นต้น การเชิญครูบรรณารักษ์มาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

-ความร่วมมือในงานห้องสมุด ครูผู้สอนแนะนำสื่อการศึกษาใหม่ๆ น่าสนใจให้ครูบรรณารักษ์จัดหา ให้ความเห็นข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาห้องสมุด กับครูบรรณารักษ์ เข้าร่วมกิจกรรมที่ครูบรรณารักษ์จัด ส่งเสริมให้ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดที่ครูบรรณารักษ์จัด นำนักเรียนไปเรียนที่ห้องสมุดในคาบเรียนเพื่อแนะนำแหล่งเรียนรู้ ครูผู้สอนเป็นแบบอย่างในการเข้าใช้ห้องสมุด และการใช้สารสนเทศในการสอน การแนะนำ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ธุรรงค์ กระจายข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศแก่เพื่อนครูและนักเรียน โดยแทรกในการเรียนการสอน การจัดบอร์ด นิทรรศการ การเผยแพร่บนเว็บไซต์ เครือข่ายสังคมออนไลน์

“ครูผู้สอนปรึกษาร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการสอนให้นักเรียนรู้จักการค้นคว้า โดยใช้แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้”

“ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครูบรรณารักษ์เพื่อบูรณาการสาระวิชาต่างๆในการเรียนรู้และใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ”

“ครูผู้สอนสนับสนุนและแนะนำสื่อสารสนเทศในแต่ละวิชาเพื่อให้ครูบรรณารักษ์ได้จัดหาสื่อได้ตรงตามความต้องการและเพียงพอในการให้บริการ”

“ด้านการสืบค้นเป็นสิ่งสำคัญมากในการที่จะสนับสนุนครูให้มีการพัฒนาการใช้สารสนเทศผ่านอินเทอร์เน็ตให้เกิดแนวคิดของบริการห้องสมุดเสมือนจริงโดยห้องสมุดไม่มีสภาพทางกายภาพและมีการเชื่อมโยงแหล่งข้อมูลจากที่ต่างๆให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกดังนั้นบรรณารักษ์ต้องมีพื้นฐานความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นอย่างดีเพื่อที่จะถ่ายทอดให้กับผู้ที่มาใช้ค้นคว้าได้”

“ประสานงานกับบรรณารักษ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้มีการใช้สารสนเทศในรูปแบบต่างๆอย่างกว้างขวางเช่นการจัดหาสารสนเทศที่สอดคล้องสนับสนุนการเรียนรู้การจัดสร้างทรัพยากรได้ตรงกับเนื้อหาหลักสูตร”

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำเร็จในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศนอกจากความร่วมมือของครูผู้สอนแล้ว การสนับสนุนของผู้บริหารโดยเฉพาะด้านนโยบาย งบประมาณ เทคโนโลยี เครื่องมืออุปกรณ์ บุคลากร และการทำงานของบรรณารักษ์เองโดยเฉพาะการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นห้องสมุดหรือแหล่งเรียนรู้ที่ “ตื่นเต้น เร้าใจ” “ทันสมัย” “ตรงตามความต้องการ” “ตอบรับวิถีคนรุ่นใหม่” “เป็นผู้นำทางวิชาการ” ตอบสนองพฤติกรรม ความสนใจของกลุ่มเป้าหมายเด็กและ

เยาวชน มีการจัดทำบทเรียนออนไลน์สอนเรื่องการรู้สารสนเทศให้ครอบคลุมทุกประเด็นหรือประเด็นสำคัญ เช่น การค้นคว้าข้อมูล การอ้างอิง จริยธรรม และให้มีการเลือกต้นแบบที่ดี

“ผู้บริหารต้องกำหนดเป็นนโยบายให้มีการสอนการรู้สารสนเทศ เป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ ให้การสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรเพื่อส่งเสริมการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนอย่างจริงจังและจริงใจ”

“ครูบรรณารักษ์ ควรทำงานเชิงรุก มีการพัฒนาสมรรถนะครูบรรณารักษ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ๆ พัฒนาห้องสมุดเป็นห้องสมุดดิจิทัลอย่างสมบูรณ์ มีสื่อการศึกษาที่ครอบคลุมการเรียนรู้ตามหลักสูตรและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย มีช่องทางการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีระบบเครือข่ายสารสนเทศที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ”

“เลือกแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือการสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ ในรายวิชามาเป็นตัวอย่างและขยายผล”

นอกจากนี้ประเด็นเกี่ยวกับคำว่า “การรู้สารสนเทศ” ครูผู้สอนให้ความเห็นว่า

“เป็นคำที่เข้าใจยาก และไม่เป็นที่รับทราบและเข้าใจความหมายหรือแนวคิดตรงกับทางวิชาการ”

“ไม่เข้าใจว่าคืออะไร จนเมื่ออ่านคำอธิบายแล้วจึงเข้าใจและเห็นว่าประโยชน์มาก”

ประเด็นที่ต้องการให้ครูบรรณารักษ์ส่งเสริมการรู้สารสนเทศให้นักเรียนเรียงตามลำดับดังนี้

- อันดับ 1 เทคนิคการค้นคว้า เข้าถึงข้อมูล การใช้เครื่องมือช่วยค้น
- อันดับ 2 การอ้างอิงและจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการไม่คัดลอกหรือนำผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน
- อันดับ 3 การประเมินและเลือกสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ
- อันดับ 4 การผลิตและนำเสนอสารสนเทศ

อันดับ 5 แหล่งสารสนเทศโดยเฉพาะแหล่งสารสนเทศออนไลน์

4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเพื่อติดตามผลการชุดฝึกอบรมทางไกลการ
การรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเพื่อติดตามผลการชุดฝึกอบรมทางไกลการการ
รู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ จากแบบสอบถามปรากฏในตารางที่ 4.14 – 4.15

ตารางที่ 4.14 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม (n =311)

ข้อมูลนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	107	34.4
หญิง	204	65.6
รวม	311	100.0
2. ระดับการศึกษา		
ระดับประถมศึกษา	80	25.7
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	94	30.2
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	137	44.1
รวม	311	100.0

ตารางที่ 4. 14 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 204 คน (ร้อยละ 65.6)
ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 137 คน (ร้อยละ 44.1) รองลงมา จำนวน 94 คน (ร้อย
ละ 30.2) ใกล้เคียงกับระดับประถมศึกษา จำนวน 80 คน (ร้อยละ 25.7)

ตารางที่ 4.15 ผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ตามความคิดเห็น
 ของนักเรียน(n =311)

ข้อ	ผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของ นักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การถ่ายทอด/เผยแพร่ความรู้การรู้สารสนเทศกับ การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.84	0.71	มาก
2.	การสอนการรู้สารสนเทศ	3.86	0.73	มาก
3.	การบูรณาการ/การส่งเสริมการบูรณาการการรู้ สารสนเทศในการเรียนการสอนรายวิชาเนื้อหา	3.88	0.70	มาก
4.	การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้ สารสนเทศของนักเรียน	4.07	0.70	มาก
5.	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด	3.88	0.78	มาก
6.	การถ่ายทอดเผยแพร่/ใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้ สารสนเทศของนักเรียน	3.72	0.78	มาก
7.	การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน	3.71	0.85	มาก
	รวม	3.85	0.55	มาก
การพัฒนานักเรียนผู้รู้สารสนเทศ				
8.	นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของ สารสนเทศ	3.78	0.81	มาก
9.	นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือ ค้นสารสนเทศ	3.91	0.81	มาก
10.	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือก สารสนเทศที่ต้องการ	3.79	0.79	มาก
11.	นักเรียนสามารถรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ	3.65	0.82	มาก
12.	นักเรียนสามารถใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงาน ได้อย่างสร้างสรรค์	3.67	0.87	มาก
13.	นักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความ รับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สารสนเทศ	3.99	0.76	มาก

รวม	3.83	0.52	มาก
รวมทั้งหมด	3.83	0.52	มาก

ตารางที่ 4.15 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าครูบรรณารักษ์มีผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมากที่สุดโดยรวม ($\bar{x} = 3.87$) และทุกรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียน ($\bar{x} = 4.07$) และ รองลงมาด้านการพัฒนานักเรียนผู้รู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ นักเรียนมีจริยธรรม เคารพ กฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ และนักเรียนรู้และ เข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.99$ และ $\bar{x} = 3.91$ ตามลำดับ) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของทุกรายการแต่อยู่ในระดับมากที่สุดคือด้านการพัฒนานักเรียนผู้รู้สารสนเทศ นักเรียนสามารถรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.65$)

ผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เจาะลึกนักเรียน เกี่ยวกับการสนับสนุนครูบรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุด ผีกรอบมไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ มีประเด็นสำคัญดังนี้

- ด้านการเรียน ให้ความสำคัญ สนใจ ตั้งใจเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูผู้สอน โดยการศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดและแหล่งข้อมูลด้วยความรับผิดชอบ เห็นคุณค่าและประโยชน์ของ การใช้ข้อมูล สารสนเทศและห้องสมุด ขณะเดียวกัน นักเรียนต้องการให้ครูผู้สอนร่วมกับครู บรรณารักษ์แนะนำแหล่งเรียนรู้ทั้งในห้องสมุดโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ การเข้าถึง เทคนิคการค้น การใช้เครื่องมือช่วยค้น การประเมินและเลือก รวมทั้งการอ้างอิงอย่างถูก วิธี ครูผู้สอนไม่ควรสอนแต่เนื้อหาความรู้อย่างเดียว และให้มีการแนะนำ วิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ เอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรมที่นักเรียนนำมาใช้อ้างอิงในการทำโครงการหรือเขียนรายงานด้วย นักเรียนเห็นว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์ร่วมกันให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างผลงานในรายวิชาที่เรียน ทำให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งความรู้ นักเรียนรู้จักการ ประเมินและเลือกแหล่งความรู้เพื่อนำมาใช้ในการสร้างผลงาน วิธีการแสวงหาความรู้ในเรื่องเฉพาะที่ กำลังจะทำรายงาน ต รงกับความสนใจ การใช้เครื่องมือเข้าถึง สืบค้น และค้นคว้า การสร้างผลงาน การอ้างอิง นอกจากนี้ยังทำให้เห็นความเกี่ยวข้องและความเชื่อมโยงระหว่างทักษะการค้นคว้า ทักษะ การเรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะทางด้านเทคโนโลยี กับเนื้อหาวิชาที่เรียน ทำให้ได้รับประโยชน์มากขึ้น และช่วยพัฒนานิสัยความใฝ่รู้และมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้มากขึ้น

- ด้านห้องสมุด ใช้ห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษา ค้นคว้า และพักผ่อนหย่อนใจเป็นประจำ ใช้สื่อการศึกษา ใช้บริการ ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกทักษะที่ถูกต้องตามที่ได้ศึกษา ปรัชญาหรือครุบรรณารักษ์ในเรื่องการค้นคว้าและหาข้อมูลเพื่อการทำโครงการและเมื่อมีปัญหา ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมห้องสมุด ช่วยพัฒนาห้องสมุด ให้ข้อคิดเห็นและนำเสนอปัญหาเพื่อการพัฒนาห้องสมุด เป็นสมาชิกชมรม ยุวบรรณารักษ์ ช่วยงานห้องสมุดและช่วยจัดกิจกรรมห้องสมุด เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ประโยชน์ของห้องสมุดและกิจกรรมห้องสมุดแก่เพื่อน นักเรียนรุ่นน้อง ผ่านสื่อในโรงเรียน เช่น โปสเตอร์ และเครือข่ายสังคม ปฏิบัติตามระเบียบ และมีมารยาทในการใช้ห้องสมุด

นักเรียนต้องการให้ผู้บริหารและครูบรรณารักษ์พัฒนาห้องสมุดโรงเรียน ขยายพื้นที่ห้องสมุดโรงเรียน ให้มีหนังสือและสื่อการศึกษาใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน และเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน จัดห้องสมุดให้สวยงาม มีคอมพิวเตอร์เพียงพอและมีเครือข่าย เป็นห้องสมุดดิจิทัล ให้นักเรียนเข้าถึงข้อมูลของห้องสมุดได้จากที่บ้านและตลอดเวลา มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็มบริการ ขยาย wifi ในหลายพื้นที่และเพิ่มความเร็ว และครูบรรณารักษ์ร่วมกับครูผู้สอนจัดทำรายการหนังสือประกอบการเรียนรายวิชาต่างๆ เผยแพร่บนเว็บไซต์ของห้องสมุด

- ปัญหาอุปสรรค ของนักเรียน คือ นักเรียนเรียนวิชาต่างๆ มาก ทุกวิชากำหนดงานให้ทำ และยังมีกิจกรรมอื่นๆ ทำให้ไม่มีเวลา นอกจากนี้เนื้อหาวิชามีความจำเป็นการสอบนักเรียนจึงมุ่งเน้นการสอบเนื้อหา ไม่ได้สนใจกระบวนการเรียนรู้มากนัก และไม่มีเวลาดำเนินการตามกระบวนการทักษะการรู้สารสนเทศได้มากนัก เช่น การค้นหาแหล่งอ้างอิงในรายงาน โดยทั่วไปนักเรียนจะค้นจากกูเกิล และพบข้อมูลจากแหล่งใดก่อนก็จะใช้ข้อมูลนั้น

นักเรียนต้องการได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศจากครูบรรณารักษ์ในประเด็นเรียงตามลำดับดังนี้

อันดับ 1 เทคนิคการค้นคว้า เข้าถึง และสืบค้นข้อมูล จากห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ การใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต

อันดับ 2 การอ้างอิง กฎหมายลิขสิทธิ์ และจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการไม่คัดลอก หรือนำผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน

อันดับ 3 การประเมินและเลือกสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ

อันดับ 4 การผลิตและนำเสนอสารสนเทศ ในการจัดทำโครงการและการเขียนรายงาน

นอกจากนี้ นักเรียนยังต้องการให้มีการพัฒนานักเรียนโดยเฉพาะเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมสำนักงาน โปรแกรมคำนวณ พื้นฐาน ตลอดจนวิธีการเรียนรู้ และนักเรียนสะท้อน

ปัญหาไม่มีเวลาเข้าใช้ห้องสมุด เพราะเรียนเต็มเวลา ครูบรรณารักษ์ไม่มีเวลา ทำงานหลายด้าน มีครูบรรณารักษ์น้อย โรงเรียนให้ความสำคัญเฉพาะเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศแต่ไม่ได้เน้นย้ำเรื่องสารสนเทศ การประเมิน การเลือก การใช้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ เพื่อประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ และเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ กระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ ความต้องการการพัฒนาสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ การพัฒนาเนื้อหาและออกแบบชุดฝึกอบรม การผลิตชุดฝึกอบรม การประเมินผลชุดฝึกอบรม และการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรม

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน ครูบรรณารักษ์ 20 คน จาก 20 โรงเรียน และในแต่ละโรงเรียนเลือกผู้บริหาร/ผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับดูแลงานห้องสมุดแห่งละ 1 คน รวมจำนวน 20 คน ครูผู้สอน โรงเรียนละ 10 คน รวม 200 คน และนักเรียนโรงเรียนละ 20 คน รวม 300 คน เลือกแบบเจาะจงและการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม ชุดฝึกอบรม แบบประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรม แบบสอบถาม/ สัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดย การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การจัดส่งแบบสอบถาม มีผู้ตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์ดังนี้ ครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรม ตอบแบบสอบถาม 20 คนและให้สัมภาษณ์เจาะลึก 3 คน ในแต่ละโรงเรียนที่ครูบรรณารักษ์เข้าร่วมกิจกรรม เลือกผู้บริหาร/ผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับดูแลงานห้องสมุด แห่งละ 1 คน รวมจำนวน 20 คน ครูผู้สอน โรงเรียนละ 10 คน รวม 200 คน จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากครูบรรณารักษ์ จำนวน 20 คน ครบทุกชุด จากผู้บริหาร จำนวน 20 คน ครบทุกชุด จากครูผู้สอน ส่งแบบสอบถามจำนวน 200 ชุดได้รับกลับคืน 177 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.89 และนักเรียนส่งแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ได้รับกลับคืน 311 ชุด คิดเป็นร้อยละ 77.78 นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์เจาะลึกเพิ่มเติมครูบรรณารักษ์ ผู้บริหาร จาก 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน และครูผู้สอนและนักเรียนอีกโรงเรียนละ 6 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหาการจัดกลุ่มเนื้อหาและการสรุปความ ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์และ ความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์

ผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ และความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ การรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ การวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การ สอนทบทวนกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ/ ห้องสมุดโรงเรียน ผู้แทนชมรม/สมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดโรงเรียน ผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์/ครูผู้ปฏิบัติงาน ห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการใช้ชุดฝึกอบรม พบว่า

1.1 ผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ และนักเรียนต่างเห็นความสำคัญของการรู้ สารสนเทศโดยเห็นว่ามีประโยชน์และมีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาค้นคว้าใน ระดับสูงและการดำรงชีวิต

1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูผู้สอนยังมีน้อย และยังไม่เข้าใจไม่ ถูกต้อง อาจเนื่องจากคำว่า “การรู้สารสนเทศ” ยังไม่เป็นศัพท์ที่คุ้นเคย ในกลุ่มผู้บริหาร ครู และ นักเรียน เมื่อเอ่ยถึงคำว่า “การรู้สารสนเทศ” มักนึกถึงเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก แต่แนวคิด หลักการและความสำคัญของการรู้สารสนเทศเป็นที่ตระหนัก และเห็นประโยชน์ของการบูรณาการใน การจัดกระบวนการเรียนรู้

1.3 การดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการรู้สารสนเทศในโรงเรียน มีลักษณะ แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับนโยบายของสถานศึกษา/ผู้บริหาร มีทั้งการสอนเป็นรายวิชา รายวิชาบังคับ หรือรายวิชาเลือก ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดได้เอง ทั้งชื่อวิชา จำนวนชั่วโมงสอนและจำนวน หน่วยกิต ชื่อวิชาที่สอนแตกต่างกัน โดยทั่วไปใช้ชื่อว่า การใช้ห้องสมุด มีเนื้อหาสาระครอบคลุมเรื่อง การรู้สารสนเทศด้วย โดยครูบรรณารักษ์เป็นผู้รับผิดชอบการสอน และมีการบูรณาการการรู้ สารสนเทศในการสอนรายวิชาต่างๆ บ้าง แต่ไม่มากนัก โดยครูบรรณารักษ์ซึ่งรับผิดชอบการสอน รายวิชาเนื้อหาดำเนินการหรือครูบรรณารักษ์ร่วมกับครูผู้สอนดำเนินการ นอกจากนี้ครูบรรณารักษ์ ยังรับผิดชอบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง และกิจกรรมห้องสมุด เพื่อส่งเสริม การรู้สารสนเทศ

1.4 ครูบรรณารักษ์มีความต้องการและจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ มาตรฐานการรู้สารสนเทศและสมรรถนะการรู้สารสนเทศ การจัดการเรียน การสอนการรู้สารสนเทศ การจัดทำแผนการสอน เทคนิควิธีสอน การบูรณาการการรู้สารสนเทศใน การเรียนการสอนรายวิชา การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศและ การพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ

2. ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

ชุดฝึกอบรบทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์พัฒนาขึ้นตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาอย่างมีระบบโดยคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดฝึกอบรบซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ครูอาจารย์ นักวิชาการ นักวิชาชีพที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาการ/วิชาชีพ และมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศของครู จำนวน 5 คน จัดทำเอกสารฝึกอบรบแบ่งเนื้อหาเป็น 9 ตอน แต่ละตอนแบ่งเนื้อหาเป็นเรื่อง 2 -3 เรื่อง และสื่ออิเล็กทรอนิกส์คือซีดีเสริมการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการเนื้อหา 3 รายการ

3. การประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรบทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

3.1 ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรบทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คนพบว่าชุดฝึกอบรบการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์มีความเหมาะสมโดยรวมระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่าชุดฝึกอบรบทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมโดยรวมระดับมาก โดยเอกสารฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{x} = 4.47$ และ $\bar{x} = 4.09$)

เอกสารฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมระดับมากที่สุดสองด้าน คือด้านเนื้อหาสาระและด้านการนำเสนอ ($\bar{x} = 4.58$; $\bar{x} = 4.52$) และมี 9 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับดังนี้ ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ ($\bar{x} = 4.80$) การจัดโครงเรื่อง/ลำดับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับเอกสารฝึกอบรม ตอนที่ 1 ($\bar{x} = 4.70$) ความครอบคลุมประเด็นสำคัญ ความเหมาะสมของกิจกรรมเทคนิคการนำเสนอ และการอ้างอิง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.60$) การนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษด้วยตนเอง และความเหมาะสมของเอกสารฝึกอบรมโดยรวม ($\bar{x} = 4.51$) นอกจากนี้มีความเหมาะสมระดับมากทุกข้อ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมากทุกด้านและทุกข้อ โดยความถูกต้องของเนื้อหาสาระ และความเหมาะสมของการแบ่งโครงสร้างบทเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 4.30$)

3.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรบทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครู ครูบรรณารักษ์มีความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรบทางไกลการรู้สารสนเทศที่พัฒนาขึ้นในระดับมากทั้งโดยรวม ($\bar{x} = 4.17$) และทุกข้อ เมื่อพิจารณาเอกสารฝึกอบรมเป็นรายตอนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นรายรายการพบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่าครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรบทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์มีความพึงพอใจชุดฝึกอบรบทางไกลที่พัฒนาขึ้นโดยรวมในระดับมาก โดยเอกสารฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.23$ และ $\bar{x} = 3.98$ ตามลำดับ)

3.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการศึกษด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรบทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครู พบว่าครูบรรณารักษ์มีความรู้เพิ่มขึ้นโดยมีผลการเรียนรู้หลังเรียน

สูงกว่าก่อนเรียน

4. ผลการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ จากการสอบถาม สัมภาษณ์ สทนากลุ่มครูบรรณารักษ์ ผู้บริหาร ครูสอน และนักเรียนพบว่า

4.1 ครูบรรณารักษ์นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางไกลไปใช้ประโยชน์โดยรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่าครูบรรณารักษ์นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายการที่ 3 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันสามรายการ ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์รายการที่ 2 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เอกสารฝึกอบรม ตอนที่ 5 การบูรณาการการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนรายวิชา และตอนที่ 7 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด ($\bar{x} = 4.11$ เท่ากัน)

ปัญหาอุปสรรคโดยรวมที่ทำให้ครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูไม่สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จำนวนสูงสุดคือตัวบรรณารักษ์เอง (ร้อยละ 50.00) รองลงมา คือ ผู้บริหารและ เครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี (ร้อยละ 30.00 เท่ากัน) และ ครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนางานต่อเนื่องจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร จำนวนสูงสุด จำนวน 10 คน (ร้อยละ 50) รองลงมา ครูผู้สอน จำนวน 7 คน(ร้อยละ 35) และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำชุดฝึกอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยรวม อันดับ 1 ได้แก่การจัดฝึกอบรมครูผู้สอน รองลงมาอันดับ 2 การจัดฝึกอบรมให้ครูบรรณารักษ์กลุ่มอื่น อันดับ 3 ได้แก่ การจัดฝึกอบรมเจาะลึกเฉพาะเรื่อง เช่น การจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศในกลุ่มสาระต่างๆ อันดับ 4 ได้แก่ การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นต้นแบบหรือ best practices ในด้านการสอนการรู้สารสนเทศ หรือจัดกิจกรรมห้องสมุดส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

4.2 ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานส่งเสริมการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวม ($\bar{x} = 3.97$) และรายข้อ โดยการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียน และ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 4.35$) ในด้านการพัฒนานักเรียนผู้รู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ ผู้บริหารเห็นว่านักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นหาสารสนเทศ นักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันทั้งสามข้อ ($\bar{x} = 4.00$) ส่วนการวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน และด้านการพัฒนานักเรียน

ผู้รู้สารสนเทศ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดแต่อยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{x} = 3.62$)

4.3 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่าครูบรรณารักษ์มีผลการดำเนินงานส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวม ($\bar{x} = 3.87$) และทุกข้อ โดยการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.20$) รองลงมาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของห้องสมุด ($\bar{x} = 4.15$) ในด้านการพัฒนานักเรียนผู้รู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอนเห็นว่าด้านนักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ และนักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{x} = 3.90$) และด้านการพัฒนานักเรียนผู้รู้สารสนเทศ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของทุกรายการแต่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$)

4.4 นักเรียน มีความคิดเห็นว่าครูบรรณารักษ์มีผลการดำเนินงานส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวม ($\bar{x} = 3.87$) และทุกข้อ โดยการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.07$) รองลงมา ด้านการพัฒนานักเรียนผู้รู้สารสนเทศ นักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ และนักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.99$ และ $\bar{x} = 3.91$ ตามลำดับ) ด้านการพัฒนานักเรียนผู้รู้สารสนเทศ นักเรียนสามารถรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดแต่อยู่ในระดับมากคือ ($\bar{x} = 3.65$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ชุดฝึกอบรมชุดฝึกอบรมทางไกลการเรียนรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ประกอบด้วย เอกสารฝึกอบรม และซีดีประกอบการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการ พัฒนาชุดฝึกอบรมอิงระบบทางไกล โดยมีกระบวนการหลักเช่นเดียวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรม ที่จำเป็นจากการปริทัศน์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ชุดิมา สัจจามันท์ 2554; ชุดิมา สัจจามันท์ บุญศรีพรหมมาพันธุ์และอลิสรา วานิชดี 2552, ปัทมาพร เย็นบำรุงและคณะ 2549, เรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ 2544, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ 2529, สุรเชษฐ์ เวชพิทักษ์ 2544, Baker 1993: 4, Sacchanand and Jaroenpantarak 2004) และประยุกต์ให้เหมาะสมกับงานวิจัยนี้ กระบวนการดำเนินการประกอบด้วย การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย การศึกษาสถานการณ์ ความต้องการการพัฒนา การพัฒนาเนื้อหาและออกแบบชุดฝึกอบรม การผลิตชุดฝึกอบรม และการประเมินผลชุดฝึกอบรม การผลิตชุดฝึกอบรมดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดฝึกอบรมประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิ ครูอาจารย์ นักวิชาการ นักวิชาชีพที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาและมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นจึงมีคุณภาพตามมาตรฐาน

2. ชุดฝึกอบรมทางไกลที่มีพัฒนาขึ้นมีจุดแข็งในด้านความสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย จึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังผลการวิจัยที่พบว่าครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลด้วยตนเองมีความพึงพอใจชุดฝึกอบรมทางไกลระดับมากและสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ได้ในระดับมาก เพราะชุดฝึกอบรมนี้มีการพัฒนาเนื้อหา การออกแบบชุดฝึกอบรมและการผลิตชุดฝึกอบรมโดยนำผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายจากผลการปริทัศน์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ การสอบถามและสัมภาษณ์ครูบรรณารักษ์ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจและความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรม เป็นข้อมูลในการพัฒนาเนื้อหา การออกแบบและผลิตชุดฝึกอบรม การประเมินชุดฝึกอบรม และมีการติดตามผลการดำเนินงานของครูบรรณารักษ์จากตัวครูบรรณารักษ์เอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียน

3. ผลการวิจัยพบว่าครูบรรณารักษ์ที่ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลมีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่าชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการการพัฒนาการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมของ ชุตินา สัจจามันท์ (2554) ชุตินา สัจจามันท์ บุญศรี พรหมมาพันธุ์และอลิสวา วานิชดี (2552) ประภาส พิมพ์ทอง (2548) ประสพ ปรุโปร่ง (2549) ปัทมาพร เย็นบำรุงและคณะ (2548) ปัญญา พลราษฎร์ (2548) เรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ (2544) ยุวดี คงเพชรขาว (2538) วัชรา สามาลัย (2545) สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2529) สุขแก้ว คำสอน (2547) สุรเชษฐ์ เวชพิทักษ์ (2544) และ Sacchanand & Jaroenpantarak(2004) ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยชุดฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นผ่านการประเมินคุณภาพตั้งแต่กระบวนการพัฒนาเนื้อหาและออกแบบชุดฝึกอบรม และการผลิตชุดฝึกอบรม โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

4. ผลการติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ทั้งโดยครูบรรณารักษ์ประเมินตนเอง และผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนในโรงเรียนที่ครูบรรณารักษ์เข้าร่วมโครงการปฏิบัติงาน พบว่าครูบรรณารักษ์มีผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่า ครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ใน ระดับมาก แสดงให้เห็นว่าชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับผลการวิจัยของชุตินา สัจจามันท์ (2554) และชุตินา สัจจามันท์ บุญศรี พรหมมาพันธุ์และอลิสวา วานิชดี (2552) ติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลที่พัฒนาขึ้นพบว่ามีการดำเนินงานในระดับมาก แม้ว่าจะมีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาการติดตามผลในการนำไปใช้ ซึ่งเป็นช่วงสั้นมาก มีเวลาให้

ดำเนินการประมาณไม่ถึงสามเดือนและตรงกับช่วงปิดภาคกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะระยะเวลาการดำเนินงานโครงการวิจัย 1 ปี และแผนการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ไม่สามารถปรับได้ เพราะต้องสอดคล้องกับปีงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยที่พบ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยที่พบ นำเสนอหน่วยงานที่กำกับดูแล/ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1.1 การกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนการรู้สารสนเทศและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียน เช่น การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูบรรณารักษ์กับครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ การจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศในรายวิชากลุ่มสาระต่างๆ การพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เด็ก

ทรอนิกส์ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ

การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูและนักเรียน

1.2 การพัฒนาครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ แลตระหนักถึงความสำคัญของการรู้สารสนเทศ มีสมรรถนะการรู้สารสนเทศและการสอน/การจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ โดยการขยายผลร่วมกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในการนำชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้ และการจัดอบรมครูบรรณารักษ์

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในการขยายผลโดยการพัฒนาซีดีเป็นบทเรียนออนไลน์ (e learning) เพื่อการจัดฝึกอบรมทางไกลแก่กลุ่มเป้าหมายคือครูบรรณารักษ์อันจะช่วยส่งเสริมภารกิจการจัดบริการทางวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับจุดเน้นระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมในเนื้อหาเฉพาะเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ เช่น การสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์

2.2 ควรติดตามผลการนำความรู้จากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์ไปใช้ในระยะยาว

2.3 ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศในรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ สุขมาก (2547) *การรู้สารสนเทศของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1* วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กระทรวงศึกษาธิการ (2551) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร
กระทรวงศึกษาธิการ
_____ (2552) *แนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
- จันทวรรณ อรรถวิบูลย์กุล (2551) *การรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์*
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา
- จารุณี สุปิ่นะเจริญ และ นัตดาวดี นุมนาค (2551) “การรู้สารสนเทศของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์” *วารสารมนุษยศาสตร์* 17(1): 20-32
- ชมพูนุช ยอดยิ่ง (2551) *กิจกรรมการสอนทักษะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ : กรณีโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1. รายงานการศึกษาอิสระปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*
- ชุตินา ยิ่งสุขวัฒนา (2547) *ความรู้ความสามารถด้านการรู้สารสนเทศและคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานสำหรับ
การศึกษาระดับปริญญาตรี ตามความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น*
- ชุตินา สัจจามันท์ (2544) *การรู้สารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา คนไทยและสังคมไทย.
วารสารสุขโขทัยธรรมมาธิราช* 14(3): 50-63
_____ (2553) *การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการบริการและส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุด
ประชาชน นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (ทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
ประจำปี 2552 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช)*
- _____ (2554) *การพัฒนามาตรฐานการรู้สารสนเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็น
ผู้รู้สารสนเทศ กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (ทุนอุดหนุนจากงบประมาณ
แผ่นดินประจำปี 2552 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช)*
- _____ บุญศรี พรหมมาพันธุ์ และอลิสา วานิชดี (2552). *การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะ
บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (ทุนอุดหนุนจาก
งบประมาณแผ่นดินประจำปี 2551 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช)*
- _____ และกาญจนา ไกรกว้าง (2555) *การพัฒนาตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียนไทย กรุงเทพ
มหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (ทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2553*

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช)

ดวงกมล อุ่ณจิตติ (2546) การประเมินการรู้สารสนเทศของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี
มหาวิทยาลัยบูรพา

ธัญญาปกรณ์ นิมิตรประจักษ์ (2547) ความรู้ความสามารถด้านการรู้สารสนเทศและคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน
สำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรีตามความคิดเห็นของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บรรเลง สระมูล (2546) การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านสมรรถนะสารสนเทศ:
การศึกษากลุ่มพหุ วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุหลัน กุลวิจิตร (2554) รายงานการวิจัยเรื่องการรู้สารสนเทศของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะอักษรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (ทุนสนับสนุนการวิจัย
จากคณะกรรมการส่งเสริมการวิจัย)

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์ ผู้แปล ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21
แปลจาก 21st Century Skills เบลล์ลันกา, เจมส์ และ แบรินด, รอน บรรณาธิการ
กรุงเทพมหานคร โอเพ่นเวิลด์ส์

ปภาดา เจียวก๊ก (2547) การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปริญญาโท ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ (2554) “ คำนำ ” ใน ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21
แปลจาก 21st Century Skills เบลล์ลันกา, เจมส์ และ แบรินด, รอน บรรณาธิการ โดย
วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์ กรุงเทพมหานคร โอเพ่นเวิลด์ส์

ปัทมาพร เย็นบำรุง และคณะ (2548) รายงานการวิจัยการพัฒนามาตรฐาน e-Learning ของมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ปาริชาติ เสาระวิเศษ (2552) การพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (สารสนเทศศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

มยุรี ยาวิลาศ (2553) ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพายัพ
เชียงใหม่ รายงานการค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่

- มูจรินทร์ ผลกล้า (2550) การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- วนุชชิตา สุภักควนิช (2547) การบูรณาการการรู้สารสนเทศในกระบวนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วุฒิมพงษ์ บุโธสง(2542) การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ศรีเพ็ญ มะโน (2536) การสร้างแบบจำลองการรู้สารสนเทศ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี โดยใช้วิธีการเชิงระบบ วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ศศิพิมล ประพินพงศกร (2552) “การรู้สารสนเทศของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชน ผลจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ” วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์ 31(1/2552) : 95-110
- ศิริพร ทวีชาติ (2545) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยานิพนธ์ ค.ศ.(หลักสูตรและการสอน) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศิวราช ราชพัฒน์ (2547) การสอนการรู้สารสนเทศทางเว็บไซต์ของห้องสมุด วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สมฤดี หัตถภาพงษ์ (2547) การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) แนวทางการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล กรุงเทพมหานคร สำนักงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สายฝน บุษมาและคณะ (2551) “การศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” วารสารวิจัย(มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี) 10(2): 10-17
- สาริณี อำนวยวงศ์ (2555) การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สารนิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุจิตรา ธงงาม (2547) สภาพการส่งเสริมการรู้สารสนเทศให้แก่นักเรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 ถึง

- ช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศศ.ม.
(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
สุดใจ บุษบงค์ (2550) *การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศในโรงเรียนเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง
จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.*
(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
สุภาวดี ศรีสุดตา (2549) *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.*
(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ (2540) “แบบจำลองการรู้สารสนเทศ” *บรรณศาสตร์* 12(2): 57-68
_____ และคณะ (2551) สภาพการสอนการใช้ห้องสมุดและบทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศ
ของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร
กรุงเทพมหานคร ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร
_____ บุญยืน จันทร์สว่าง และศศิพิมล ประพินพงศกร (2552) “บทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศของครู
บรรณารักษ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา” *วารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย* 2(1) : 53-67
- สุพิศ บายคายคม (2550) *การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขต
ศรีราชา วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยบูรพา*
สุพิศ ศิริรัตน์ (2554) *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สงขลา วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สารนิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
หนูไกร บุตตะวงษ์ สุจิน บุตรดีสุวรรณ และเฉลิมศักดิ์ ชูปวา *มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และลักษณะการรู้
สารสนเทศ : เทคนิคเดลฟาย มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*
อาชัญญา รัตนอุบลและคณะ (2549) *การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างการรู้สารสนเทศสำหรับสังคมไทย
กรุงเทพมหานคร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
อังคณา แวซอเหาะ และสุธาทิพย์ เกียรติวานิช (2553) *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
พระนคร*
- Partnership for 21st Century Skills. (2011). *Framework for 21st Century Learning*.
Retrieved July 12,2012 from <http://www.p21.org>
- Sacchanand , Chutima &Jareonpuntarak, Vipa. (2004)The Development of Self-
Training Package for Information Retrieval Using Distance Education Approach.
(Funded by Advancement of Librarianship in the Third World Programme,
International Federation of Library Associations and Institutions - IFLA)
- Singh, Diljit & others (2005). *Development of Information Literacy through School*

Libraries in South-East Asian Countries. Bangkok: UNESCO Bangkok. (IFAP Project 461RAS5027).

UNESCO (2008). *Training the Trainers in Information Literacy*. Retrieved from <http://portal.unesco.org/ci/en/ev.php>.

Wilson, Caroyne & Others (2008) . *Media and Information Literacy Curriculums for Teachers*. Paris: UNESCO. Retrieved July 12,2012 from <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001929/192971e.pdf>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิวิเคราะห้กลุ่มเป้าหมาย สถานการณ์ และความต้องการ การพัฒนาสมรรถนะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์

กชกร จินตนสถิตย์, อาจารย์

อาจารย์และหัวหน้างานห้องสมุด โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์

จุมพจน์ วนิชกุล, รองศาสตราจารย์ ดร.

รองศาสตราจารย์ อดีตผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาญจนบุรี และประธานแผนกวิชาการ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

พวงรัตน์ อินทรฤทธิ์, อาจารย์

ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ห้องสมุดโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ และที่ปรึกษาชมรม
บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

พวา พันธุ์เมฆา, รองศาสตราจารย์

ข้าราชการบำนาญ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ละเอียต ศรีวรรณท์, อาจารย์

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และหัวหน้างานห้องสมุด
โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ ประธานชมรมห้องสมุดโรงเรียนเอกชน
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

อภิรักษ์ สีสันต์, อาจารย์

ครู คศ.3 (ครูชำนาญการพิเศษ) โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อำเภอท่ามะกา
จ. กาญจนบุรี

อาชญญา รัตนอุบล, รองศาสตราจารย์ ดร.

รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน นโยบายการจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อารีย์ ชื่นวัฒนา , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

รายนามครูบรรณารักษ์ผู้เข้าร่วมโครงการ

1. อาจารย์กชกร จินตนสถิตย์
ห้องสมุดโรงเรียนนานาชาติเนีวา
18 ซอยโพธิ์แก้ว 3 แยก 9 ถนนลาดพร้าว 101 ตำบลคลองจั่น อำเภอบางกะปิ กรุงเทพฯ
10240 โทร 08 3135 3091 E-mail: earthburiram@yahoo.com
2. อาจารย์จิระพร ราชสิงโ
โรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง
ถนนนิตโย ตำบลขมิ้น อำเภอมือง จังหวัดสกลนคร 47000
โทร 08 7216 0678 E-mail: sweety_rcp@hotmail.com
3. อาจารย์นงลักษณ์ ลักษณะอัมพร
โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ
45 ถนนเทศบาล 31 ตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90230
โทร 0 7447 1516, 08 9596 0366 E-mail: nonglak_7814@hotmail.com
4. อาจารย์นิตยา บุญตรา
โรงเรียนสารคามพิทยาคม
ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
โทร 0 4371 1585 ต่อ 122, 08 1544 2926 E-mail: nittaya5022498@gmail.com
5. อาจารย์บุษกร เลิศวีระศิริกุล
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร 0 2218 2740, 08 1854 0654 E-mail: hipenny31@yahoo.com
6. อาจารย์พัชรินทร์ โรจนวิทย์
โรงเรียนกรับใหญ่ว่องกุศลกิจพิทยาคม
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี 70190
โทร 032 291252 E-mail: ropatcha14@hotmail.com
7. อาจารย์รัชนีย จิตต์ประสงค์
โรงเรียนราชินีบูรณะ
9 ถนนหน้าพระ ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม 73000
โทร 0 3425 8345, 08 6168 3299 E-mail: r.jitprasong@gmail.com

8. นางสาวรัตนา เพียรชนะ
โรงเรียนนารีนุกูล
ถนนแจ้งสนิท ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000
โทร 08 5611 6407 E-mail: phainchanaratana@gmail.com
9. อาจารย์รุ่งฤดี นกไม้
โรงเรียนหนองบุนนากพิทยาคม
231 ม. 2 ตำบลหนองตะไก่อ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา 30410
โทร 08 9578 7809 E-mail: morningheart@windowslive.com
10. อาจารย์ลดาลักษณ์ ศรีสมพร
ห้องสมุดโรงเรียนบุญวัฒนา
ถนนราชสีมา-โชคชัย ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
โทร 0 4424 1159, 08 1265 8299 E-mail: ladalaksri@hotmail.com
11. อาจารย์วัชรี เนียมจั่น
โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี
279 ม. 1 ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71190
โทร 0 3458 9242 E-mail: ppuvanida@gmail.com, watchari_dsl@hotmail.com
12. อาจารย์สมใจ วาริรัตน์
โรงเรียนตัดตรุณี
144 ถนนมรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
โทร 038 512547 E-mail: libsat@hotmail.com
13. อาจารย์สรารุช นเรธรรณ
โรงเรียนบ้านกระโดน
20 ถนนมิตรภาพ-โคกสูง ตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30310
โทร 08 2380 4872 E-mail: sara5072wut@gmail.com
14. อาจารย์สุจินต์ แผลงเดชา
โรงเรียนสตรีภูเก็ต
1 ถนนเยาวราช ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000
โทร 0 7621 1034, 08 2427 4263 E-mail: sujin_phl@hotmail.com
15. อาจารย์สุตรีรัตน์ ศรีวิภักดิ์
โรงเรียนจิตรลดา (สายวิชาชีพ)
อาคาร 611 สำนักพระราชวัง ถนนศรีอยุธยา แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร 0 2282 6808 ต่อ 3053, 08 1661 3970 E-mail: sutreerat@gmail.com

16. อาจารย์สุนีย์ ทองศิริประภา

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถ.งามวงศ์วาน ตำบลลาดยาว อำเภอจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร 02 942 8285, 08 9114 5143 E-mail: satsnt@ku.ac.th

17. อาจารย์สุพัชราวดี ไกรโชค

โรงเรียนวิทยานุกูลนารี

208 ถนนสามัคคีชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

โทร 0 5671 1454 ต่อ 119, 08 9461 4408 E-mail: sk720.wk@gmail.com

18. อาจารย์สุภาพร อินชิตจ้อย

โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านในเมือง)

2 ถนนประชาสรรค์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

โทร 0 5671 1086, 08 5731 4658 E-mail: noyservice@hotmail.com

19. อาจารย์อรรวรรณ สุวรรณทองชัย

โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ

ตำบลประชาธิปไตย อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130

โทร 08 7916 2547 E-mail: ka-puk@chaiyo.com

20. อาจารย์อรัญญา ฉิมสูงเนิน

โรงเรียนบ้านนาโปน้อย

ถนนสำราญชายโขงเหนือ ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร 49000

โทร 08 1888 2479

ภาคผนวก ค
แบบสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

1. การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ชุดฝึกอบรมนี้มีความรู้ และบทบาทเกี่ยวข้องกับ การรู้สารสนเทศอย่างไร
2. สถานการณ์การเรียนการสอน การส่งเสริมกิจกรรมการรู้สารสนเทศ และการพัฒนานักเรียนให้ เป็นผู้รู้สารสนเทศเป็นอย่างไร
3. ความต้องการของครูบรรณารักษ์ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การ พัฒนาสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศของตนเป็นอย่างไร

ภาคผนวก ง

รายนามคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดฝึกอบรม การรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

- ชื่อ** ศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สัจจามันท์ ประธานกรรมการและบรรณาธิการ
วุฒิการศึกษา อ.บ., พ.ม., อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Post-grad. Dip. Science Information Specialist
M.L.S. (Information Science) Ed.D. Charles Sturt University, Australia
ตำแหน่ง ศาสตราจารย์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชื่อ นามสกุล** รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล
วุฒิการศึกษา ค.บ. (เกียรตินิยม) (การศึกษานอกระบบโรงเรียน เอกสุขศึกษา)
ค.ม. (การศึกษานอกระบบโรงเรียน) M.A. (Secondary Education-
Adult Education) Ed.D. (Adult Education-Research Design)
ตำแหน่งปัจจุบัน รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ความเชี่ยวชาญ การศึกษากับการพัฒนา มนุษย์ในสังคมสารสนเทศ เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับ
การศึกษานอก ระบบโรงเรียน การเรียนรู้และพัฒนากลุ่มผู้ใหญ่ในสังคม
สารสนเทศ นักวิจัยโครงการวิจัย “การเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจ
ฐานความรู้” ทุนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ รับผิดชอบหัวข้อ
“การเสริมสร้างการรู้สารสนเทศสำหรับสังคมไทย” (พ.ศ. 2550)
- ชื่อ** รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา
วุฒิการศึกษา กศ.บ. (ฟิสิกส์), กศ.ม.(บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
ตำแหน่งปัจจุบัน ข้าราชการบำนาญ รองศาสตราจารย์ระดับ 9 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
ความเชี่ยวชาญ การวิจัย ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และวิทยากร เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศและการเรียน
การสอน

ชื่อ นามสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารี ชื่นวัฒนา
วุฒิการศึกษา อ.บ. (ภาษาอังกฤษ) อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) Ph.D. (Library & Information Science)
ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ความเชี่ยวชาญ ทักษะการรู้สารสนเทศ คณะทำงานโครงการ *Development of Information Literacy through School Libraries in South-East Asian Countries (2548-2549)* ใน Information for All Programme (IFAP) UNESCO

ชื่อ อาจารย์พวงรัตน์ อินทรฤทธิ์
วุฒิการศึกษา ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์)
ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
ความเชี่ยวชาญ วิทยาการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การจัดการเรียนการสอน การจัดทำสื่อ ICT
ประธานชมรมครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
ประธานในการจัดทำหลักสูตร และแผนจัดการเรียนรู้วิชา ห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศในนามของชมรมฯ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544
กรรมการพิจารณาร่างเกณฑ์การประเมินสมรรถนะครูบรรณารักษ์
ที่ปรึกษาการจัดทำผลงานทางวิชาการในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์
อดีตกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ประธาน/ที่ปรึกษา ชมรมครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในสังกัด
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ชื่อ นามสกุล อาจารย์ละเอียด ศรีวรรณท์
วุฒิการศึกษา ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตำแหน่งปัจจุบัน หัวหน้างานห้องสมุดและผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายประกันคุณภาพ
โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์
ความเชี่ยวชาญ ที่ปรึกษาคณะกรรมการครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน
สังกัดฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
ประธานชมรมห้องสมุดโรงเรียนเอกชน สังกัดสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ชื่อ นามสกุล อาจารย์อภิรักษ์ สีสันต์

วุฒิการศึกษา ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศษ.บ. (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช

ตำแหน่งปัจจุบัน ครู ค.ศ. 3 วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อ.ท่ามะกา

จ.กาญจนบุรี

ความเชี่ยวชาญ การบริหารห้องสมุดโรงเรียน การวิจัยและการสอนการรู้สารสนเทศของนักเรียน

ชื่อ

นางสาวนิสากร อัครสุวรรณกุล

เลขานุการ

ภาคผนวก จ

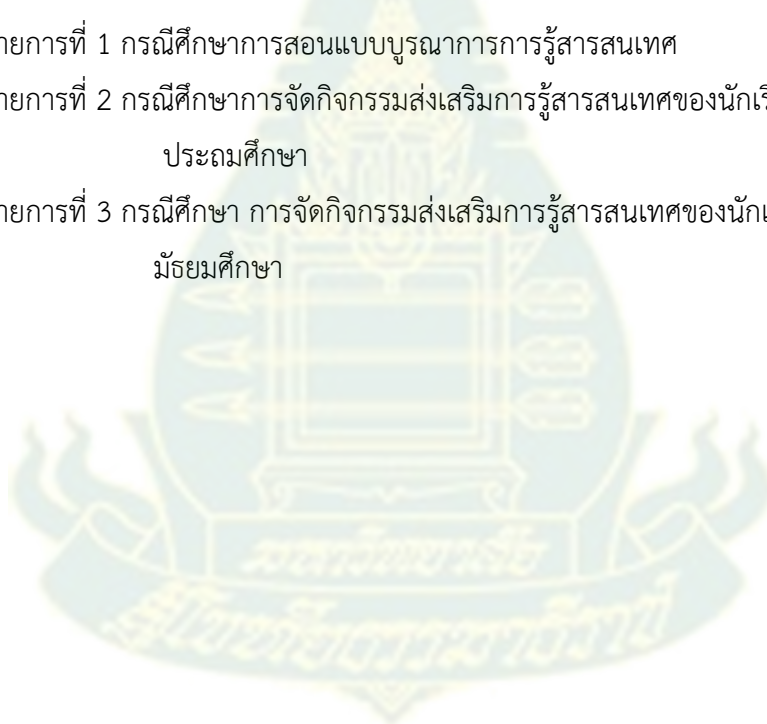
โครงร่างเนื้อหาเอกสารชุดฝึกอบรมและรายการสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. เอกสารฝึกอบรม

- ตอนที่ 1 การรู้สารสนเทศกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ตอนที่ 2 การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ
- ตอนที่ 3 การสอนการรู้สารสนเทศ (1)
- ตอนที่ 4 การสอนการรู้สารสนเทศ (2)
- ตอนที่ 5 การบูรณาการการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนรายวิชา
- ตอนที่ 6 ห้องสมุดโรงเรียนกับการรู้สารสนเทศของนักเรียน
- ตอนที่ 7 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด
- ตอนที่ 8 มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียน
- ตอนที่ 9 การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน

2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- รายการที่ 1 กรณีศึกษาการสอนแบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ
- รายการที่ 2 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษา
- รายการที่ 3 กรณีศึกษา การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษา

ภาคผนวก ฉ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินชุดฝึกอบรบการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

กุลธิดา ท้วมสุข, รองศาสตราจารย์ ดร.

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
คณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จ่านง วงษ์ชาชม, รองศาสตราจารย์ ดร.

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อดีตคณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยนครพนม อ.เมือง จ. นครพนม

จุมพจน์ วนิชกุล, รองศาสตราจารย์ ดร.

รองศาสตราจารย์ อดีตผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
และประธานแผนกวิชาการ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ฉันทนา เวชโอสถศักดิ์, อาจารย์ ดร.

อาจารย์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มาลี ไชยเสนา,รองศาสตราจารย์ ดร.

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รัตนา ณ ลำพูน, รองศาสตราจารย์

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สมศักดิ์ ศรีบริสุทธิ์สกุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สังจารย์ ศิริชัย, อาจารย์ ดร.

หัวหน้าสำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นครศรีธรรมราช

อรรถจน์ บัณฑิตย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และอาจารย์ประจำสำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์
และอดีตผู้อำนวยการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
นครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ข

แบบประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมทางไกลการรัฐสารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ

คำแนะนำ โปรดประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรม อันประกอบด้วย เอกสารฝึกอบรม และสื่อ
อิเล็กทรอนิกส์ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เนื้อหาสาระ					
1.1 ความครอบคลุมประเด็นสำคัญ ตามหัวข้อหลักสูตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 ความถูกต้องของเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 ความทันสมัยของเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.5 ความเหมาะสมของกิจกรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. การนำเสนอ					
2.1 การจัดโครงเรื่อง/การจัดลำดับเนื้อหา....	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 การใช้ภาษา (ถูกต้อง กะทัดรัด ชัดเจน)	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 เทคนิคการนำเสนอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 การอ้างอิง	.....	.....	.....	.....	.....
3. การนำไปใช้ประโยชน์					
3.1 การศึกษาด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.2 การนำไปใช้ปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์...	.....	.....	.....	.....	.....
4. ความเหมาะสมของเอกสารฝึกอบรมโดยรวม....					
5. ความเหมาะสมของเอกสารรายตอน					
ตอนที่ 1.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 2	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 3.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 4.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 5.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 6	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 7.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 8.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 9.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามีโปรดระบุ).....
.....

ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1. เนื้อหาสาระ					
1.1 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 ความกะทัดรัด ชัดเจนของเนื้อหาสาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. การนำเสนอ					
2.1 ความเหมาะสมของการแบ่งโครงสร้าง ของบทเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 ความเหมาะสมของการใช้ภาษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 ความชัดเจนของการสื่อความหมาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 ความเหมาะสมของระยะเวลา.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.5 การส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. การออกแบบบทเรียน					
3.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ การออกแบบเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.2 ความชัดเจนของ การใช้ภาพและข้อความ สื่อความหมาย	.....	.....	.....	.....	.....
3.3 ความเหมาะสมของสี.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.4 ความเหมาะสมของเสียง.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.5 ความเหมาะสมของตัวอักษร(ขนาด สี แบบ)	.....	.....	.....	.....	.....
3.6 ความสะดวกในการเข้าถึงบทเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. การนำไปใช้ประโยชน์					
4.1 การศึกษาด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.2 การนำไปใช้ประกอบการฝึกอบรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.3 การนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. ความเหมาะสมของสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยรวม.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. ความเหมาะสมของสื่อแต่ละรายการ.....					
รายการที่ 1.....	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 2	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 3.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามีโปรดระบุ).....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ภาคผนวก ข

แบบประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบประเมินตนเองก่อนเรียน

คำแนะนำ

1. แบบประเมินก่อนเรียนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้เดิมของท่านก่อนศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล
2. โปรดกรอกคำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุดในแบบตอบส่วนท้ายและจัดส่งคำตอบของท่านมายังผู้วิจัย *ก่อนศึกษาเอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลที่จะจัดส่งให้ท่าน*

-
1. ข้อใดเกี่ยวข้องกับความหมายการรู้สารสนเทศมากที่สุด
    - ก. การอ่านออกเขียนได้
    - ข. การรู้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน
    - ค. การรู้เท่าทันสื่อ
    - ง. การเข้าถึง การประเมิน และการใช้สารสนเทศจากแหล่งต่างๆ
    - จ. การใช้อินเทอร์เน็ต
  2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีสาระเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศอย่างไร
    - ก. กำหนดรายวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาบังคับ
    - ข. กำหนดคุณลักษณะผู้เรียนให้รักการอ่าน
    - ค. บูรณาการทักษะการรู้สารสนเทศไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
    - ง. ปรากฏค่าว่าการรู้สารสนเทศโดยตรงในหลักสูตร
    - จ. ไม่ปรากฏค่าหรือสาระที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศในหลักสูตร
  3. ทักษะใดมีความสำคัญและจำเป็นยิ่งสำหรับผู้รู้สารสนเทศในการเข้าถึงและค้นคืนสารสนเทศ
    - ก. เทคโนโลยีสารสนเทศ
    - ข. การเขียน
    - ค. การอ่าน
    - ง. ภาษา
    - จ. การนำเสนอ
  4. การวางแผนและจัดทำแผนการเรียนรู้ที่บูรณาการการรู้สารสนเทศเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนจะสัมฤทธิ์ผลได้ เกี่ยวข้องกับบทบาทของใคร
    - ก. ครูผู้สอน
    - ข. ครูบรรณารักษ์

- ค. ผู้บริหาร
  - ง. ครูผู้สอนร่วมกับครูบรรณารักษ์
  - จ. ผู้บริหารร่วมกับครูบรรณารักษ์
5. ในการสอนด้วยวิธีตั้งคำถาม “ให้นักเรียนอธิบายความหมายของสารสนเทศ” เป็นการตั้งคำถามประเภทใด
- ก. คำถามเพื่อทดสอบความรู้
  - ข. คำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจ
  - ค. คำถามเชิงวิเคราะห์
  - ง. คำถามเชิงสังเคราะห์
  - จ. คำถามเชิงประยุกต์
6. ในกระบวนการเรียนรู้แบบค้นหาคำตอบ ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนใช้แหล่งสารสนเทศใด
- ก. ครอบครั้ว
  - ข. ชุมชน
  - ค. อินเทอร์เน็ต
  - ง. ห้องสมุดโรงเรียน
  - จ. แหล่งเรียนรู้ภายในและแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน
7. แหล่งอ้างอิงหรือที่มาของสารสนเทศใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินชิ้นงานของนักเรียนในด้านใด
- ก. ความเชี่ยวชาญของผู้เขียน
  - ข. ความทันสมัยของเนื้อหา
  - ค. ความถูกต้องของเนื้อหา
  - ง. คุณภาพของงาน
  - จ. ความเป็นปรนัย
8. การจดบันทึก เป็นเทคนิคที่ใช้ในกิจกรรมใด
- ก. การยุติการรวบรวมข้อมูล
  - ข. การประเมินสารสนเทศ
  - ค. การจัดการสารสนเทศ
  - ง. การตีความข้อเท็จจริง
  - จ. การนำเสนอสารสนเทศ
9. จุดมุ่งหมายหลักของการคุ้มครองลิขสิทธิ์คือข้อใด
- ก. การเพิ่มมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา
  - ข. หลักการของความเป็นธรรม
  - ค. การส่งเสริมให้มีการผลิตงานสร้างสรรค์

- ง. การปกป้องมรดกของชาติ
  - จ. เศรษฐกิจการค้าแบบเสรี
10. ครูควรสอนนักเรียนว่าในการนำภาพของผู้อื่น 1 ภาพที่เผยแพร่บนเว็บไซต์มาใช้ประกอบการเขียนรายงาน นักเรียนควรทำอย่างไร
- ก. ปรับปรุงหรือดัดแปลงภาพก่อนนำมาใช้
  - ข. คัดลอกหรือสแกนภาพด้วยตัวเอง
  - ค. ระบุแหล่งที่มาของภาพอย่างชัดเจน
  - ง. ไม่ต้องดำเนินการอย่างไร เพราะอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายสาธารณะ
  - จ. ไม่มีข้อกำหนด ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของนักเรียน
11. ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อบ่งชี้แรกของคุณในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ
- ก. พิจารณาบทบาทของตนเอง
  - ข. การทดสอบระดับการรู้สารสนเทศ
  - ค. จัดกลุ่มผู้เรียนตามระดับการรู้สารสนเทศ
  - ง. วิเคราะห์ระดับการรู้สารสนเทศของผู้เรียน
  - จ. จัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศในชั้นเรียน
12. ครูสามารถนำทักษะการรู้สารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างไร
- ก. นำทักษะการรู้สารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการปฏิบัติ
  - ข. นำทักษะการรู้สารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาความรู้เป็นหลัก
  - ค. นำมาเสริมสร้างการรู้สารสนเทศโดยบูรณาการกับการใช้ชีวิตประจำวันของนักเรียน
  - ง. ข้อ ก. และ ข. ถูก
  - จ. ข้อ ก ข และ ค ถูก
13. ปัจจุบันในต่างประเทศนิยมเรียกผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุดโรงเรียนว่าอย่างไร
- ก. เจ้าหน้าที่ห้องสมุด
  - ข. บรรณารักษ์
  - ค. ผู้เชี่ยวชาญสื่อห้องสมุดโรงเรียน
  - ง. ผู้อำนวยการห้องสมุดโรงเรียน
  - จ. ภัณฑารักษ์
14. มาตรฐานที่ 2 ของมาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียนไทยระบุไว้ว่า “นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและใช้เครื่องมือค้นสารสนเทศ” สภาพแวดล้อมข้อใดต่อไปนี่ที่ช่วยให้ให้นักเรียนเกิดทักษะดังกล่าวมากที่สุด
- ก. ห้องสมุดจัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ภายในโรงเรียน

- ข. ห้องสมุดมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติเก็บข้อมูล บรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
  - ค. ห้องสมุดห้องสมุดจัดให้มีบริเวณที่นั่งอ่าน ที่ตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างพอเพียงแก่การใช้ของนักเรียน
  - ง. ห้องสมุดร่วมมือกับครูผู้สอนในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับกลุ่มสาระที่สอนมาบริการนักเรียน
  - จ. ห้องสมุดจัดหาหนังสือเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมกับระดับของนักเรียนมาให้บริการ
15. การวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศด้านรูปแบบกิจกรรมจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยใดเกี่ยวข้อง
- ก. กลุ่มเป้าหมาย
  - ข. ระยะเวลา
  - ค. เนื้อหา
  - ง. กลุ่มเป้าหมาย และ ระยะเวลา
  - จ. กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาและระยะเวลา
16. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ โดยให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าสารสนเทศตามแผนการสืบค้นแหล่งสารสนเทศที่กำหนดในห้องสมุด จากเอกสาร สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ตและสื่อต่างๆ เพื่อนำมาศึกษาตามหัวข้อที่กลุ่มได้รับมอบหมาย ข้อใดคือกิจกรรมที่ควรมอบหมายให้นักเรียนดำเนินการต่อไป
- ก. นักเรียนประเมิน และคัดเลือกสารสนเทศที่ค้นได้
  - ข. นักเรียนจัดระบบข้อมูล
  - ค. นักเรียนสรุปผลการศึกษาค้นคว้า
  - ง. นักเรียนจัดทำรายงานการค้นคว้า
  - จ. นักเรียนนำเสนอผลการค้นคว้า
17. ประเทศใดที่มีการกำหนดมาตรฐานระดับชาติเรื่องการรู้สารสนเทศสำหรับกลุ่มนักเรียนโดยเฉพาะ
- ก. สหรัฐอเมริกา
  - ข. ญี่ปุ่น
  - ค. สหราชอาณาจักร
  - ง. ไทย
  - จ. สิงคโปร์
18. ข้อใดกล่าวถึงมาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียนในประเทศไทยไม่ถูกต้อง
- ก. ยังไม่มีการประกาศใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย

- ข. มีความพยายามค้นคว้าวิจัยและพัฒนามาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย โดยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากภาครัฐ
  - ค. มาตรฐานครอบคลุม 6 ด้าน และมีตัวชี้วัดจำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย
  - ง. มีการประกาศใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทยโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
  - จ. มีการประกาศใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
19. ถ้าจะประเมินทักษะการใช้พจนานุกรมของนักเรียน ท่านคิดว่าจะใช้วิธีการใดประเมินได้บ้าง
- ก. ใช้การสนทนาซักถาม
  - ข. ใช้แบบทดสอบ
  - ค. ใช้การฝึกปฏิบัติจริง
  - ง. ใช้แบบสอบถาม
  - จ. ใช้การสังเกต
20. มีแบบฝึกหัดหนึ่งให้นักเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

ให้นักเรียนใช้อุปกรณ์ในห้องสมุด ตอบคำถามต่อไปนี้

1. **วิริยะ สิริสิงห์** เขียนหนังสืออะไรบ้างที่มีในห้องสมุดโรงเรียนของเรามี
ให้บอกมา 2 รายการ ระบุเลขเรียกหนังสือ ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์

ตอบ 1.1 เลขเรียกหนังสือ.....
ชื่อเรื่อง.....
สำนักพิมพ์.....

ตอบ 1.2 เลขเรียกหนังสือ.....
ชื่อเรื่อง.....
สำนักพิมพ์.....

แบบฝึกหัดข้างต้นนี้ช่วยเสริมสร้างการรู้สารสนเทศแก่นักเรียนในมาตรฐานใด

- ก. มาตรฐานที่ 1 นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ นักเรียนผู้สารสนเทศ คือ พื้นฐานของการศึกษา การเรียนตลอดชีวิต และการดำรงชีวิตในระบอบประชาธิปไตย
- ข. มาตรฐานที่ 2 นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและใช้เครื่องมือค้นหาสารสนเทศ
- ค. มาตรฐานที่ 3 นักเรียนคิด วิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ
- ง. มาตรฐานที่ 4 นักเรียนสามารถรวบรวม จัดระบบสังเคราะห์สารสนเทศ จัดกลุ่มสารสนเทศตามประเด็นที่ต้องการ และบูรณาการความรู้เพื่อสร้างสารสนเทศใหม่ได้

- จ. มาตรฐานที่ 5 นักเรียนสามารถนำเสนอสารสนเทศที่สร้างไปใช้ นักเรียนผู้รู้สารสนเทศที่สร้างไปใช้ตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะในการเรียนรู้และการดำรงชีวิต

โปรดส่งส่วนคำตอบนี้คืนผู้วิจัย

คำตอบแบบประเมินผลก่อนเรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....
12. ....
13. ....
14. ....
15. ....
16. ....
17. ....
18. ....
19. ....
20. ....

แบบประเมินตนเองหลังเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของท่านเกี่ยวกับเรื่องการรู้สารสนเทศ
คำแนะนำให้อ่านคำถามแล้วเขียนคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบส่วนท้าย
จัดส่งคำตอบของท่านมายังผู้วิจัย

- ข้อใดไม่ใช่ทักษะการรู้สารสนเทศโดยตรง
  - การกำหนดความต้องการสารสนเทศ
  - การค้นหาและเข้าถึงสารสนเทศ
  - การประเมินสารสนเทศ
  - การใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรม
  - การอ่านออกเขียนได้
- ข้อใดกล่าวถึงการรู้สารสนเทศกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 **ไม่ถูกต้อง**
  - บูรณาการแนวคิดและทักษะการรู้สารสนเทศไว้ในด้านสมรรถนะของผู้เรียน
  - บูรณาการแนวคิดและทักษะการรู้สารสนเทศไว้ในคุณลักษณะนักเรียนอันพึงประสงค์รวมทั้ง
  - บูรณาการแนวคิดและทักษะการรู้สารสนเทศปรากฏในมาตรฐานการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระ
  - ปรากฏคำว่าสารสนเทศโดยตรงในหลักสูตร
  - ปรากฏคำต่างๆ ซึ่งสะท้อนค่าที่แสดงทักษะการรู้สารสนเทศ เช่น การใฝ่เรียนรู้ การอ่าน การแสวงหาความรู้ การเขียน
- ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศมีความจำเป็นยิ่งสำหรับผู้รู้สารสนเทศในกระบวนการใดมากที่สุด
  - การเข้าถึงและค้นคืนสารสนเทศ
  - การเขียนรายงานรายงานการศึกษาค้นคว้า
  - การนำเสนอข้อมูล
  - การประเมินสารสนเทศ
  - การวิเคราะห์ และสังเคราะห์สารสนเทศ
- ครูบรรณารักษ์มีบทบาทในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนดังต่อไปนี้ยกเว้นข้อใด
  - จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและตอบสนองความต้องการของครูผู้สอนและนักเรียน
  - จัดกิจกรรมที่และเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่าน การใช้ห้องสมุดและการรู้สารสนเทศของนักเรียน
  - ผลิตสื่อการเรียนการสอนการรู้สารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น คู่มือ และ

- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอม บทเรียนออนไลน์ เผยแพร่บนเว็บไซต์ของโรงเรียน
- ง. พัฒนาสภาพแวดล้อมของห้องสมุดโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
  - จ. กำหนดให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการรู้สารสนเทศในรายวิชาต่างๆ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
5. การฝึกให้นักเรียนรู้จักเชื่อมโยงความคิดความรู้สารสนเทศเข้าด้วยกัน ครูควรตั้งคำถามประเภทใด
- ก. คำถามเพื่อทดสอบความรู้
  - ข. คำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจ
  - ค. คำถามเชิงวิเคราะห์
  - ง. คำถามเชิงสังเคราะห์
  - จ. คำถามเชิงประยุกต์
6. ข้อใดคือแหล่งสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนการสอนในโรงเรียนที่สำคัญที่สุด
- ก. ครอบครั้ว
  - ข. ชุมชน
  - ค. อินเทอร์เน็ต
  - ง. ห้องสมุดโรงเรียน
  - จ. ห้องสมุดโรงเรียนและแหล่งสารสนเทศภายนอกโรงเรียน
7. ในการสอนให้นักเรียนรู้จักประเมินสารสนเทศในด้าน**ความถูกต้อง** ครูควรสอนให้นักเรียนประเมินจากอะไร
- ก. ชื่อเสียงของของผู้เขียน
  - ข. ปีที่พิมพ์และครั้งที่พิมพ์
  - ค. ครั้งที่พิมพ์
  - ง. สำนักพิมพ์หรือผู้จัดพิมพ์
  - จ. แหล่งอ้างอิงหรือที่มาของสารสนเทศ
8. การที่ครูให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่น มีโอกาสแสดงความเห็น ตั้งคำถาม และฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศใด
- ก. การค้นหาสารสนเทศ
  - ข. การจัดการสารสนเทศ
  - ค. การให้เหตุผล
  - ง. การตีความและจัดระบบความคิด
  - จ. การจดบันทึก
9. กฎหมายลิขสิทธิ์มีระยะเวลาในการคุ้มครองสิทธิอันนานเท่าไร
- ก. 10 ปีหลังจากสร้างสรรค์ผลงาน
  - ข. 25 ปีหลังจากสร้างสรรค์ผลงาน

- ค. 50 ปีภายหลังจากผู้สร้างสรรค์งานเสียชีวิต
  - ง. สืบทอดถึงทายาทตลอดไป
  - จ. กฎหมายไม่ระบุไว้
10. ครูควรสอนนักเรียนอย่างไรในการนำความคิดของผู้อื่นมาเขียนใหม่ด้วยคำพูดของตนเอง
- ก. สามารถทำได้เพราะเป็นส่วนหนึ่งของนักเรียน
  - ข. ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของความคิด
  - ค. ให้อ้างอิงโดยระบุแหล่งที่มา
  - ง. ผิดกฎหมาย ไม่สามารถทำได้ในทุกกรณี
  - จ. ไม่มีข้อกำหนด ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของนักเรียน
11. ข้อใดคือขั้นตอนแรกของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้สารสนเทศ
- ก. การประเมินผลระดับการเรียนรู้สารสนเทศ
  - ข. การพิจารณาบทบาทของครู
  - ค. การจัดกลุ่มผู้เรียนตามระดับการเรียนรู้สารสนเทศ
  - ง. การวิเคราะห์ระดับการเรียนรู้สารสนเทศของผู้เรียน
  - จ. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศ
12. กิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และจัดทำรายงาน เป็นขั้นตอนใดของการเรียนรู้สารสนเทศ
- ก. การสังเคราะห์ / การสร้างสารสนเทศ
  - ข. การจัดระบบสารสนเทศ
  - ค. การบูรณาการการใช้งาน
  - ง. การประเมินสารสนเทศ
  - จ. การแสวงหาสารสนเทศ
13. ปัจจุบันคำเรียก บรรณารักษ์ นิยมใช้กันว่า ผู้เชี่ยวชาญสื่อห้องสมุดโรงเรียน (school library information specialists) ท่านคิดว่าเป็นเพราะเหตุใด
- ก. เพราะปัจจุบันห้องสมุดรับผู้ที่จบทางเทคโนโลยีทางการศึกษามาปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าห้องสมุด
  - ข. เพราะห้องสมุดมีสื่อสารสนเทศหลากหลายรูปแบบ ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดต้องรู้วิธีการใช้สื่อเหล่านั้นเป็นอย่างดี
  - ค. เพราะสถาบันการศึกษาที่ผลิตบรรณารักษ์ปิดตัวลง ทำให้ไม่มีบุคลากรจบการศึกษามาสมัครบรรจุเป็นบรรณารักษ์
  - ง. เพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติระบุสถานที่ช่วยสร้างเสริมความรู้แก่นักเรียนคือแหล่งเรียนรู้ที่มีทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน
  - จ. เพราะห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รวมงานห้องสมุดกับงานของห้องโสตทัศนศึกษา

ไว้ด้วยกัน

14. **มาตรฐานที่ 4** ระบุไว้ว่า “นักเรียนผู้รู้สารสนเทศสามารถรวบรวม จำแนก แยกแยะ จัดกลุ่มสารสนเทศตามประเด็นที่ต้องการ และบูรณาการความรู้เพื่อสร้างสารสนเทศใหม่ได้”
บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะดังกล่าวได้อย่างไร
- ก. การแนะนำการจัดทำโครงเรื่อง
  - ข. การจัดแสดงหนังสือใหม่
  - ค. การเล่าเรื่องจากหนังสือ
  - ง. การจัดป้ายนิเทศเสริมความรู้
  - จ. การแข่งขันตอบปัญหาจากการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด
15. การวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศด้านสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาสาระ ระยะเวลาและวัตถุประสงค์ในการใช้ กรณีนักเรียนกลุ่มวัยรุ่น จงวิเคราะห์ว่าจะใช้สื่อใดส่งเสริมการรู้สารสนเทศเรื่องการค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต
- ก. สื่อบุคคลคือบรรณารักษ์
  - ข. สื่อสิ่งพิมพ์ในรูปคู่มือ
  - ค. สื่อโสตทัศน
  - ง. สื่อดิจิทัล
  - จ. สื่อธรรมชาติ
16. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของบรรณารักษ์ โดยให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าสารสนเทศเพื่อทำรายงานในหัวข้อที่กำหนด กิจกรรมใดที่ควรมอบหมายให้นักเรียนดำเนินการเป็นลำดับแรก
- ก. วางแผนการค้นคว้าจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ
  - ข. ประเมิน และคัดเลือกสารสนเทศ
  - ค. จัดระบบข้อมูล
  - ง. จัดทำโครงเรื่อง
  - จ. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
17. สหรัฐอเมริกามีการกำหนดมาตรฐานระดับชาติเรื่องการรู้สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนครอบคลุมด้านใดบ้าง
- ก. ด้านการรู้สารสนเทศ
  - ข. ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - ค. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
  - ง. ด้านการรู้สารสนเทศและด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง

- จ. ด้านการรู้สารสนเทศ ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองและด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
- 18 ข้อใดกล่าวถึงมาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียนในประเทศไทยถูกต้อง
- ก. มีการประกาศใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย
  - ข. มีความพยายามค้นคว้าวิจัยพัฒนามาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย โดยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
  - ค. มาตรฐานครอบคลุม 6 ด้าน และมีตัวชี้วัดจำแนกตามวัยของนักเรียน
  - ง. มีการประกาศใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทยโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
  - จ. ถูกทุกข้อ
19. การแสดงออกของนักเรียนในข้อใดที่แสดงถึงการมีความรู้ในการใช้สารานุกรมของนักเรียน
- ก. บอกประเภทของสารานุกรมได้
  - ข. บอกชื่อสารานุกรมที่สำคัญของไทยได้
  - ค. บอกหน้าและเล่มที่มีบทความที่ต้องการได้
  - ง. บอกความสำคัญของสารานุกรมได้
  - จ. เรียบเรียงบรรณานุกรมของสารานุกรมเล่มที่กำหนดได้
- 20.. มีเพื่อนบ้านมาปรึกษากับนักเรียนคนหนึ่งว่า เขาอยากนำรถยนต์ของเขาติดตั้งแก๊ส จึงขอคำแนะนำจากนักเรียนผู้นั้นว่าจะติดตั้งเป็นแก๊สแอลพีจี (LPG) หรือแก๊สซีเอ็นจีหรือเอ็นจีวี (CNG/NGV) การปฏิบัติของนักเรียนข้อใดต่อไปนี้ที่แสดงเห็นว่านักเรียนผู้นั้นมีการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานที่ 1 นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ สารสนเทศคือ พื้นฐานของการศึกษา การเรียนตลอดชีวิต
- ก. บอกว่าตนเองไม่มีความรู้ ให้ไปถามช่างที่อยู่ซ่อมรถ
  - ข. บอกว่าน่าจะใช้แก๊สแอลพีจีเพราะอ่านข่าวเรื่องไฟลุกท่วมรถเกิดความเสียหายส่วนใหญ่เป็นรถใช้แก๊สซีเอ็นจี
  - ค. บอกว่าขอเวลาก่อน จะไปถามครูสอนวิทยาศาสตร์ที่โรงเรียนให้
  - ง. บอกว่าขอค้นเรื่องแก๊สแอลพีจีและแก๊สเอ็นจีวีีก่อนว่า มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร มีข้อดีข้อเสียอย่างไร แล้วจะมาบอก
  - จ. แนะนำไปเลยว่าจะใช้แอลพีจีเพราะมีสถานีให้บริการมาก

กระดาษคำตอบแบบประเมินผลหลังเรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....
12. ....
13. ....
14. ....
15. ....
16. ....
17. ....
18. ....
19. ....
20. ....

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน

ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ง	1. จ
2. ค	2. ง
3. ก	3. ก
4. ง	4. จ
5. ข	5. ง
6. จ	6. จ
7. ค	7. จ
8. ค	8. ง
9. ค	9. ค
10. ค	10. ง
11. ง	11. ง
12. จ	12. ก
13. ค	13. ข
14. ข	14. ก
15. จ	15. ง
16. ก	16. ก
17. ก	17. จ
18. ง	18. ข
19. ค	19. ค
20. ข	20. ง

ภาคผนวก ฅ

แบบสอบถามความพึงพอใจและความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษา
ด้วยตนเองชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ น้อยกว่า 25 ปี 25 -30 ปี 31 -35 ปี
 36-40 ปี 41-45 ปี 46 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. ตำแหน่งงาน ครู บรรณารักษ์ ครู/อาจารย์
 อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. ตำแหน่งบริหาร ถ้ามี โปรดระบุ.....
6. ประเภทของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงาน
 โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา
 โรงเรียนขยายโอกาส โรงเรียนสาธิต/เด็กพิเศษ
 อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. หน่วยงานที่ท่านสังกัด
 สพฐ สช
 องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 อื่นๆโปรดระบุ.....
8. ภูมิภาคที่ท่านปฏิบัติงาน
 กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคกลาง ภาคตะวันตก
 ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้
 ภาคตะวันออก

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรม

2.1 โปรดระบุระดับความพึงพอใจและความคิดเห็นของท่านต่อชุดฝึกอบรม อันประกอบด้วย เอกสารฝึกอบรม และซีดีประกอบ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน และ โปรดให้ความเห็นหรือรายละเอียดเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะส่วนท้าย (ถ้ามี)

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เอกสารฝึกอบรม					
ตอนที่1 การรู้สารสนเทศกับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 2 การพัฒนานักเรียนไทยให้ เป็นผู้รู้สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 3 การสอนการรู้สารสนเทศ (1)	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 4 การสอนการรู้สารสนเทศ (2)	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 5 การบูรณาการการรู้ สารสนเทศในการเรียนการสอน รายวิชา	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 6 ห้องสมุดโรงเรียนกับการรู้ สารสนเทศของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 7 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการ รู้สารสนเทศของห้องสมุด	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 8 มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้ สารสนเทศของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 9 การวัดและประเมินผลการรู้ สารสนเทศ ของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
รายการที่ 1 กรณีศึกษาการสอนแบบ บูรณาการการรู้สารสนเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 2 กรณีศึกษาการจัด กิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของ นักเรียนระดับประถมศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 3 กรณีศึกษา การจัด กิจกรรมการรู้สารสนเทศของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ความสำคัญ คุณค่าและการนำไปใช้ประโยชน์ใน ภาพรวม.....	.....	.....	.....	.....	.....

ประเด็น	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เอกสารฝึกอบรม					
1. เนื้อหาสาระ					
1.1 ความครอบคลุมประเด็นสำคัญ ...	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 ความถูกต้องของเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 ความทันสมัยของเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย..	.....	.....	.....	.....	.....
1.5 ความเหมาะสมของกิจกรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. การนำเสนอ	.....	.....	.....	.....	.....
2.1 การจัดโครงสร้าง/การจัดลำดับ เนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 การใช้ภาษา (ถูกต้อง กะทัดรัด ชัดเจน).....	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 เทคนิคการนำเสนอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 การอ้างอิง	.....	.....	.....	.....	.....
3. การนำไปใช้ประโยชน์					
3.1 การศึกษด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.2 การปฏิบัติงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
II ขีติประกอบการฝึกอบรม					
1. เนื้อหาสาระ					
1.1 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 ความกะทัดรัด ชัดเจนของเนื้อหา สาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	.....	.....	.....	.....	.....
2. การนำเสนอ					
2.1 ความเหมาะสมของการแบ่ง โครงสร้างของบทเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 ความเหมาะสมของการใช้ภาษา....	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 ความชัดเจนของการสื่อ ความหมาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 ความเหมาะสมของระยะเวลา.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.5 การส่งเสริมประสบการณ์การ เรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามครูบรรณารักษ์เพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล
การรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน
 ตอนที่ 1 ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรม และ
 การนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน
 ตอนที่ 2 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
2. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความ เป็นจริง หรือจัด
 เรียงลำดับความต้องการหรือความคิดเห็นของท่านตามทีระบุไว้ในคำถามแต่ละข้อ กรณีที่ท่านมีความ
 ต้องการ หรือความคิดเห็นเพิ่มเติม โปรดระบุในช่องว่างที่เว้นไว้ให้
3. คำตอบของท่านมีคุณค่ายิ่งต่อการปรับปรุงชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครู จึง
 ขอให้ท่านให้คำตอบที่ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง ตามความเป็นจริง
4. ขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ ....

ตอนที่ 1 การนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาด้วยชุดฝึกอบรมทางไกลไปใช้

1. โปรดระบุการนำความรู้และประสบการณ์ที่ท่านได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลไปใช้

สาระ	ระดับการนำไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เอกสารฝึกอบรม					
ตอนที่ 1 การรู้สารสนเทศกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 2 การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 3 การสอนการรู้สารสนเทศ (1).....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 4 การสอนการรู้สารสนเทศ (2).....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 5 การบูรณาการการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนรายวิชา.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 6 ห้องสมุดโรงเรียนกับการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

--	--	--	--	--	--

สาระ	การนำไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ตอนที่ 7 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ สารสนเทศของห้องสมุด.....					
ตอนที่ 8 มาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้สารสนเทศ ของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 9 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
รายการที่ 1 กรณีศึกษาการสอนแบบบูรณาการ การเรียนรู้สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 2 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับ ประถมศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 3 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้ สารสนเทศของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
การนำไปใช้ประโยชน์โดยรวม	.....	.....	.....	.....	.....

2. จงยกตัวอย่างการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมชุดฝึกอบรมทางไกลไปใช้

2.1 การปฏิบัติที่ได้ดำเนินการไปแล้ว (โปรดระบุ).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 การปฏิบัติที่วางแผนหรือเตรียมการจะทำในอนาคต (โปรดระบุ).....

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 2 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

2.1 ปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้ท่านไม่สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุด
ฝึกอบรมไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (โปรดกาเครื่องหมาย / เฉพาะรายการที่ท่านมีปัญหาและ
ระบุรายละเอียด)

( ) ผู้บริหาร.....

.....

( ) ตัวท่าน.....

.....

( ) งบประมาณ.....

.....

( ) เครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี.....

.....

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

2.2 การพัฒนางานต่อเนื่องจากการฝึกอบรมหลักสูตรนี้ ท่านจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนอะไร
จากใคร และอย่างไร (โปรดระบุตามลำดับความสำคัญ 3 ประการ)

1) .....

.....

2) .....

.....

3) .....

.....

2.3 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพื่อให้มีการนำชุดฝึกอบรมไปใช้

(โปรดใส่ตัวเลข 1 – 4 แสดงการจัดลำดับเฉพาะที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านและระบุ
รายละเอียด-ถ้ามี)

( ) การจัดฝึกอบรมให้กับครูบรรณารักษ์กลุ่มอื่น ๆ

( ) การจัดฝึกอบรมให้กับครูผู้สอน

- ( ) การจัดฝึกอบรมเจาะลึกเฉพาะเรื่อง (โปรดระบุ).....
- ( ) การจัดกิจกรรมศึกษา ดูงาน (โปรดระบุ).....
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามผู้บริหาร/ผู้กำกับดูแลงานของครูบรรณารักษ์เพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลของครูบรรณารักษ์ที่เข้าร่วมโครงการการรู้สารสนเทศเป็นสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน โดยเฉพาะต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน คำว่า การรู้สารสนเทศ (information literacy) หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ การรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นสารสนเทศ การวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศ ที่ต้องการ การรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ. การใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ มีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน ( ) และเติมข้อความรายละเอียดตามความเป็นจริง โปรดตอบคำถามได้โดยอิสระ คำตอบของท่านจะได้รับการวิเคราะห์และนำเสนอเป็นผลรวมไม่ระบุเป็นรายบุคคล ข้อมูลความคิดเห็นของท่านมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนและการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนของครูบรรณารักษ์ รวมทั้งการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลซึ่งจะได้มอบให้ห้องสมุดของท่านต่อไป

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สัจจามันท์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง
- 1.2 ระดับการศึกษาสูงสุด
 ( ) 1. ปริญญาตรี ( ) 2. ปริญญาโท ( ) 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 1.3 ตำแหน่ง โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ผลการใช้ชุดฝึกอบรบมทฐึรสารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

2.1 โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของครูบรรณารักษ์ในการพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียนและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

ผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ	ระดับผลการดำเนินงานของครูบรรณารักษ์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การถ่ายทอด/เผยแพร่ความรู้การรู้สารสนเทศกับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนการรู้สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
การบูรณาการ/การส่งเสริมการบูรณาการการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนรายวิชาเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด.....	.....	.....	.....	.....	.....
การถ่ายทอด/เผยแพร่/ใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นหาสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนสามารถรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนสามารถใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....

2.2 ท่านสามารถสนับสนุนครูบรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพได้อย่างไร โปรดระบุ

( ) ตัวท่านในฐานะผู้บริหาร.....

.....

( ) นโยบายที่เกี่ยวข้อง.....

.....

( ) เครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี.....

.....

( ) งบประมาณ.....

.....

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

.....

2.3 โปรดระบุข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ถ้ามี.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านขอรับแบบสอบถามคืนภายใน
วันที่.....เดือนพฤศจิกายน 2555

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามครูผู้สอน
เพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลของครูบรรณารักษ์

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลของครูบรรณารักษ์ที่เข้าร่วมโครงการ การรู้สารสนเทศเป็นสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน โดยเฉพาะต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน คำว่า การรู้สารสนเทศ (information literacy) หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ การรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นหาสารสนเทศ การวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศ ที่ต้องการ การรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ. การใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ มีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน ( ) และเติมข้อความรายละเอียดตามความเป็นจริง โปรดตอบคำถามได้โดยอิสระ คำตอบของท่านจะได้รับการวิเคราะห์และนำเสนอเป็นผลรวมไม่ระบุเป็นรายบุคคล ข้อมูลความคิดเห็นของท่านมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนและการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนของครูบรรณารักษ์ รวมทั้งการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลซึ่งจะได้มอบให้ห้องสมุดของท่านต่อไป

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา สัจจานันท์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง
- 1.2 ระดับการศึกษาสูงสุด
( ) 1. ปริญญาตรี ( ) 2. ปริญญาโท ( ) 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 1.3 ตำแหน่ง โปรดระบุ.....
- 1.4 ระดับการศึกษาที่ท่านสอน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
( ) 1. ระดับประถมศึกษา ( ) 2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
( ) 3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 1.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ท่านสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
( ) ภาษาไทย ( ) คณิตศาสตร์ ( ) วิทยาศาสตร์

- ( ) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ( ) สุขศึกษาและพลศึกษา
 ( ) ศิลปะ ( ) การงานอาชีพและเทคโนโลยี ( ) ภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 2 ผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศ

2.1 โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของครูบรรณารักษ์ในการพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียนและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

ผลการดำเนินการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ	ระดับผลการดำเนินงานของครูบรรณารักษ์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การถ่ายทอด/เผยแพร่ความรู้การรู้สารสนเทศกับการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนการรู้สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
การบูรณาการ/การส่งเสริมการบูรณาการการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนรายวิชาเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด.....	.....	.....	.....	.....	.....
การถ่ายทอด/เผยแพร่/ใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นสารสนเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนสามารถรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนสามารถใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....

2.2 ผลการพัฒนาและส่งเสริมการรู้สารสนเทศด้านใดที่ท่านต้องการจากครูบรรณารักษ์มากที่สุด.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฐ
แบบสอบถามนักเรียนเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศ
สำหรับครูบรรณารักษ์

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลของครูบรรณารักษ์ที่เข้าร่วมโครงการการรู้สารสนเทศเป็นสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน โดยเฉพาะต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน คำว่า การรู้สารสนเทศ (information literacy) หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ การรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นสารสนเทศ การวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศ ที่ต้องการ การรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ. การใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ มีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน ( ) และเติมข้อความรายละเอียดตามความเป็นจริง โปรดตอบคำถามได้โดยอิสระ คำตอบของท่านจะได้รับการวิเคราะห์และนำเสนอเป็นผลรวมไม่ระบุเป็นรายบุคคล ข้อมูลความคิดเห็นของท่านมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนและการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนของครูบรรณารักษ์ รวมทั้งการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลซึ่งจะได้มอบให้ห้องสมุดของท่านต่อไป

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา สัจจานันท์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง
- 1.2 ระดับการศึกษา
- ( ) 1. ระดับประถมศึกษา ( ) 2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- ( ) 3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 2 ผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูบรรณารักษ์

2.1 โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครู
บรรณารักษ์แก่นักเรียน

ผลการดำเนินงานการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ	ระดับผลการดำเนินงานของครูบรรณารักษ์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.การถ่ายทอด/เผยแพร่ความรู้การรู้สารสนเทศกับการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.การสอนการรู้สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.การบูรณาการ/การส่งเสริมการบูรณาการการรู้สารสนเทศในการ เรียนการสอนรายวิชาเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.การถ่ายทอด/เผยแพร่/ใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้ สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7.การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.การพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.1 นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของ สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.2 นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือ ค้นสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.3 นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศ ที่ต้องการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.4 นักเรียนสามารถรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.5 นักเรียนสามารถใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงาน ได้อย่างสร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.6 นักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อ สังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....

2.2 นักเรียนต้องการได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมการรู้สารสนเทศจากครูบรรณารักษ์
ในด้านใด/เรื่องใดมากที่สุด(โปรดระบุ)

.....
.....

3.4 โปรดระบุข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ถ้ามี.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือนี้อของท่านขอรับแบบสอบถามคืนที่ครูบรรณารักษ์ภายใน
วันที่.....เดือนพฤศจิกายน 2555

ภาคผนวก ๗

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินเครื่องมือการวิจัย

- ชื่อ นามสกุล** รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพจน์ วนิชกุล
วุฒิการศึกษา กศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) อ.ม.(บรรณารักษศาสตร์) ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) ค.ด. (อุดมศึกษา)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และ
ประธานแผนกวิชาการ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
ความเชี่ยวชาญ การรู้สารสนเทศ
- ชื่อ** รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา
วุฒิการศึกษา กศ.บ. (ฟิลิปปินส์), กศ.ม.(บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ รองศาสตราจารย์ระดับ 9 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
ความเชี่ยวชาญ การรู้สารสนเทศ ห้องสมุดโรงเรียน
- ชื่อ นามสกุล** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทิมา เขียวแก้ว
วุฒิการศึกษา ศศ.บ (บรรณารักษศาสตร์) ศศ.บ.(รัฐศาสตร์) น.บ. M.L.S. (Library Science)
Ph.D.(Communication) University of the Philippines
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ความเชี่ยวชาญ การวิจัยสื่อ
- ชื่อ** อาจารย์พวงรัตน์ อินทรฤทธิ์
วุฒิการศึกษา ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์)
ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

ความเชี่ยวชาญ ห้องสมุดโรงเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ชื่อนามสกุล อาจารย์อภิรักษ์ สีสันต์

วุฒิการศึกษา อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตำแหน่ง ครูเชี่ยวชาญ

ความเชี่ยวชาญ Master Teacher บรรณารักษ์ ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคผนวก คม

แนะนำผู้วิจัย

ศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สัจจามันท์

วุฒิการศึกษา อ.บ., พ.ม., อ.ม., Post Grad. Dip., M.L.S.(Information Science)
EdD Charles Sturt University, Australia

ตำแหน่ง ศาสตราจารย์

สถานที่ทำงาน สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประสบการณ์ อดีตนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ความเชี่ยวชาญ การวิจัย การรู้สารสนเทศ

ประเด็น	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
I เอกสารฝึกอบรม					
1. เนื้อหาสาระ					
1.2 ความครอบคลุมประเด็นสำคัญ					
ตามหัวข้อหลักสูตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 ความถูกต้องของเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 ความทันสมัยของเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.5 ความเหมาะสมของกิจกรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. การนำเสนอ					
2.1 การจัดโครงสร้าง/การจัดลำดับเนื้อหา....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 การใช้ภาษา (ถูกต้อง กระชับ ชัดเจน)	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 เทคนิคการนำเสนอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 การอ้างอิง	.....	.....	.....	.....	.....
3. การนำไปใช้ประโยชน์					
3.1 การศึกษาด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.2 การนำไปใช้ปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์...	.....	.....	.....	.....	.....
4. ความเหมาะสมของเอกสารฝึกอบรมโดยรวม.....					
5. ความเหมาะสมของเอกสารรายตอน					
ตอนที่ 1.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 2	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 3.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 4.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 5.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 6	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 7.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 8.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 9.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามีโปรดระบุ).....
.....

ประเด็น	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
II สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1. เนื้อหาสาระ					
1.2 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 ความกะทัดรัด ชัดเจนของเนื้อหาสาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. การนำเสนอ					
2.1 ความเหมาะสมของการแบ่งโครงสร้าง ของบทเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 ความเหมาะสมของการใช้ภาษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 ความชัดเจนของการสื่อความหมาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 ความเหมาะสมของระยะเวลา.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.5 การส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. การออกแบบบทเรียน					
3.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ การออกแบบเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.2 ความชัดเจนของ การใช้ภาพและข้อความ สื่อความหมาย	.....	.....	.....	.....	.....
3.3 ความเหมาะสมของสี.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.4 ความเหมาะสมของเสียง.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.5 ความเหมาะสมของตัวอักษร(ขนาด สี แบบ)	.....	.....	.....	.....	.....
3.6 ความสะดวกในการเข้าถึงบทเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. การนำไปใช้ประโยชน์					
4.1 การศึกษาด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.2 การนำไปใช้ประกอบการฝึกอบรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.3 การนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. ความเหมาะสมของสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยรวม.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. ความเหมาะสมของสื่อแต่ละรายการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 1.....	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 2	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 3.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามีโปรดระบุ).....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ภาคผนวก ข

แบบประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบประเมินตนเองก่อนเรียน

คำแนะนำ

3. แบบประเมินก่อนเรียนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้เดิมของท่านก่อนศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล
4. โปรดกรอกคำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุดในแบบตอบส่วนท้ายและจัดส่งคำตอบของท่านมายังผู้วิจัย chutimastou@gmail.com ภายในเวลา 3 วันหลังจากที่ท่านได้รับก่อนศึกษาเอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลที่จะจัดส่งให้ท่าน

-
1. ข้อใดเกี่ยวข้องกับความหมายการรู้สารสนเทศมากที่สุด
    - ฉ. การอ่านออกเขียนได้
    - ช. การรู้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน
    - ซ. การรู้เท่าทันสื่อ
    - ฅ. การเข้าถึง การประเมิน และการใช้สารสนเทศจากแหล่งต่างๆ
    - ญ. การใช้อินเทอร์เน็ต
  2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีสาระที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศอย่างไร
    - ก. กำหนดรายวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาบังคับ
    - ข. กำหนดคุณลักษณะผู้เรียนให้รักการอ่าน
    - ค. บูรณาการทักษะการรู้สารสนเทศไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
    - ง. ปรากฏค่าว่าการรู้สารสนเทศโดยตรงในหลักสูตร
    - จ. ไม่ปรากฏค่าหรือสาระที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศในหลักสูตร
  3. ทักษะใดมีความสำคัญและจำเป็นยิ่งสำหรับผู้รู้สารสนเทศในการเข้าถึงและค้นคืนสารสนเทศ
    - ก. เทคโนโลยีสารสนเทศ
    - ข. การเขียน
    - ค. การอ่าน
    - ง. ภาษา
    - จ. การนำเสนอ
  4. การวางแผนและจัดทำแผนการเรียนรู้ที่บูรณาการการรู้สารสนเทศเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนจะสัมฤทธิ์ผลได้ เกี่ยวข้องกับบทบาทของใคร
    - ก. ครูผู้สอน

- ข. ครูบรรณารักษ์
  - ค. ผู้บริหาร
  - ง. ครูผู้สอนร่วมกับครูบรรณารักษ์
  - จ. ผู้บริหารร่วมกับครูบรรณารักษ์
5. ในการสอนด้วยวิธีตั้งคำถาม “ให้นักเรียนอธิบายความหมายของสารสนเทศ” เป็นการตั้งคำถามประเภทใด
- ฉ. คำถามเพื่อทดสอบความรู้
  - ช. คำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจ
  - ซ. คำถามเชิงวิเคราะห์
  - ฅ. คำถามเชิงสังเคราะห์
  - ญ. คำถามเชิงประยุกต์
6. ในกระบวนการเรียนรู้แบบค้นหาคำตอบ ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนใช้แหล่งสารสนเทศใด
- ก. ครอบครั้ว
  - ข. ชุมชน
  - ค. อินเทอร์เน็ต
  - ง. ห้องสมุดโรงเรียน
  - จ. แหล่งเรียนรู้ภายในและแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน
7. แหล่งอ้างอิงหรือที่มาของสารสนเทศใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินชิ้นงานของนักเรียนในด้านใด
- ก. ความเชี่ยวชาญของผู้เขียน
  - ข. ความทันสมัยของเนื้อหา
  - ค. ความถูกต้องของเนื้อหา
  - ง. คุณภาพของงาน
  - จ. ความเป็นปรนัย
8. การจดบันทึก เป็นเทคนิคที่ใช้ในกิจกรรมใด
- ฉ. การยุติการรวบรวมข้อมูล
  - ช. การประเมินสารสนเทศ
  - ซ. การจัดการสารสนเทศ
  - ฅ. การตีความข้อเท็จจริง
  - ญ. การนำเสนอสารสนเทศ
9. จุดมุ่งหมายหลักของการคุ้มครองลิขสิทธิ์คือข้อใด
- ฉ. การเพิ่มมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา
  - ช. หลักการของความเป็นธรรม

- ซ. การส่งเสริมให้มีการผลิตงานสร้างสรรค์
- ฅ. การปกป้องมรดกของชาติ
- ญ. เศรษฐกิจการค้าแบบเสรี

10. ครูควรสอนนักเรียนว่าในการนำภาพของผู้อื่น 1 ภาพที่เผยแพร่บนเว็บไซต์มาใช้ประกอบการเขียนรายงาน นักเรียนควรทำอย่างไร
- ก. ปรับปรุงหรือตัดแปลงภาพก่อนนำมาใช้
  - ข. คัดลอกหรือสแกนภาพด้วยตัวเอง
  - ค. ระบุแหล่งที่มาของภาพอย่างชัดเจน
  - ง. ไม่ต้องดำเนินการอย่างไร เพราะอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายสาธารณะ
  - จ. ไม่มีข้อกำหนด ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของนักเรียน
11. ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อบ่งชี้แรกของคุณครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการรู้สารสนเทศ
- ก. พิจารณาทักษะของตนเอง
  - ข. การทดสอบระดับการรู้สารสนเทศ
  - ค. จัดกลุ่มผู้เรียนตามระดับการรู้สารสนเทศ
  - ง. วิเคราะห์ระดับการรู้สารสนเทศของผู้เรียน
  - จ. จัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศในชั้นเรียน
12. ครูสามารถนำทักษะการรู้สารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างไร
- ก. นำทักษะการรู้สารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการปฏิบัติ
  - ข. นำทักษะการรู้สารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาความรู้เป็นหลัก
  - ค. นำมาเสริมสร้างการรู้สารสนเทศโดยบูรณาการกับการใช้ชีวิตประจำวันของนักเรียน
  - ง. ข้อ ก. และ ข. ถูก
  - จ. ข้อ ก ข และ ค ถูก
13. ปัจจุบันในต่างประเทศนิยมเรียกผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุดโรงเรียนว่าอย่างไร
- ก. เจ้าหน้าที่ห้องสมุด
  - ข. บรรณารักษ์
  - ค. ผู้เชี่ยวชาญสื่อห้องสมุดโรงเรียน
  - ง. ผู้อำนวยการห้องสมุดโรงเรียน
  - จ. ภัณฑารักษ์
14. มาตรฐานที่ 2 ของมาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียนไทยระบุไว้ว่า “นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและใช้เครื่องมือค้นสารสนเทศ” สภาพแวดล้อมข้อใดต่อไปนี้จะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะดังกล่าวมากที่สุด
- ก. ห้องสมุดจัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ภายในโรงเรียน

- ข. ห้องสมุดมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติเก็บข้อมูล บรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
  - ค. ห้องสมุดห้องสมุดจัดให้มีบริเวณที่นั่งอ่าน ที่ตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างพอเพียงแก่การใช้ของนักเรียน
  - ง. ห้องสมุดร่วมมือกับครูผู้สอนในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับกลุ่มสาระที่สอนมาบริการนักเรียน
  - จ. ห้องสมุดจัดหาหนังสือเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมกับระดับของนักเรียนมาให้บริการ
15. การวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศด้านรูปแบบกิจกรรมจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยใดเกี่ยวข้อง
- ก. กลุ่มเป้าหมาย
  - ข. ระยะเวลา
  - ค. เนื้อหา
  - ง. กลุ่มเป้าหมาย และ ระยะเวลา
  - จ. กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาและระยะเวลา
16. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ โดยให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าสารสนเทศตามแผนการสืบค้นแหล่งสารสนเทศที่กำหนดในห้องสมุด จากเอกสาร สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ตและสื่อต่างๆ เพื่อนำมาศึกษาตามหัวข้อที่กลุ่มได้รับมอบหมาย ข้อใดคือกิจกรรมที่ควรมอบหมายให้นักเรียนดำเนินการต่อไป
- ฉ. นักเรียนประเมิน และคัดเลือกสารสนเทศที่ค้นได้
  - ช. นักเรียนจัดระบบข้อมูล
  - ซ. นักเรียนสรุปผลการศึกษาค้นคว้า
  - ฅ. นักเรียนจัดทำรายงานการค้นคว้า
  - ญ. นักเรียนนำเสนอผลการค้นคว้า
17. ประเทศใดที่มีการกำหนดมาตรฐานระดับชาติเรื่องการรู้สารสนเทศสำหรับกลุ่มนักเรียนโดยเฉพาะ
- ก. สหรัฐอเมริกา
  - ข. ญี่ปุ่น
  - ค. สหราชอาณาจักร
  - ง. ไทย
  - จ. สิงคโปร์
18. ข้อใดกล่าวถึงมาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียนในประเทศไทยไม่ถูกต้อง
- ก. ยังไม่มีการประกาศใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย

- ข. มีความพยายามค้นคว้าวิจัยและพัฒนามาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย โดยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากภาครัฐ
  - ค. มาตรฐานครอบคลุม 6 ด้าน และมีตัวชี้วัดจำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย
  - ง. มีการประกาศใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทยโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
  - จ. มีการประกาศใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
19. ถ้าจะประเมินทักษะการใช้พจนานุกรมของนักเรียน ท่านคิดว่าจะใช้วิธีการใดประเมินได้บ้าง
- ก. ใช้การสนทนาซักถาม
  - ข. ใช้แบบทดสอบ
  - ค. ใช้การฝึกปฏิบัติจริง
  - ง. ใช้แบบสอบถาม
  - จ. ใช้การสังเกต
20. มีแบบฝึกหัดหนึ่งให้นักเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

ให้นักเรียนใช้อุปกรณ์ในห้องสมุด ตอบคำถามต่อไปนี้

1. **วิริยะ สิริสิงห์** เขียนหนังสืออะไรบ้างที่มีในห้องสมุดโรงเรียนของเรามี
ให้บอกมา 2 รายการ ระบุเลขเรียกหนังสือ ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์

ตอบ 1.1 เลขเรียกหนังสือ.....
ชื่อเรื่อง.....
สำนักพิมพ์.....

ตอบ 1.2 เลขเรียกหนังสือ.....
ชื่อเรื่อง.....
สำนักพิมพ์.....

แบบฝึกหัดข้างต้นนี้ช่วยเสริมสร้างการรู้สารสนเทศแก่นักเรียนในมาตรฐานใด

- ก. มาตรฐานที่ 1 นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ นักเรียนผู้สารสนเทศ คือ พื้นฐานของการศึกษา การเรียนตลอดชีวิต และการดำรงชีวิตในระบอบประชาธิปไตย
- ข. มาตรฐานที่ 2 นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและใช้เครื่องมือค้นหาสารสนเทศ
- ค. มาตรฐานที่ 3 นักเรียนคิด วิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ
- ง. มาตรฐานที่ 4 นักเรียนสามารถรวบรวม จัดระบบสังเคราะห์สารสนเทศ จัดกลุ่มสารสนเทศตามประเด็นที่ต้องการ และบูรณาการความรู้เพื่อสร้างสารสนเทศใหม่ได้

จ. มาตรฐานที่ 5 นักเรียนสามารถนำเสนอสารสนเทศที่สร้างไปใช้ นักเรียนผู้รู้สารสนเทศที่สร้างไปใช้ตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะในการเรียนรู้และการดำรงชีวิต

โปรดส่งส่วนคำตอบนี้คืนผู้วิจัย chutimastou@gmail.com
และคุณนิสากร อัครสุวรรณกุล ni_50423@yahoo.com

คำตอบแบบประเมินผลก่อนเรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....
12. ....
13. ....
14. ....
15. ....
16. ....
17. ....
18. ....
19. ....
20. ....

แบบประเมินตนเองหลังเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของท่านเกี่ยวกับเรื่องการรู้สารสนเทศ
คำแนะนำให้อ่านคำถามแล้วเขียนคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบส่วนท้าย
จัดส่งคำตอบของท่านมายังผู้วิจัย chutimastou@gmail.com

- ข้อใดไม่ใช่ทักษะการรู้สารสนเทศโดยตรง
  - การกำหนดความต้องการสารสนเทศ
  - การค้นหาและเข้าถึงสารสนเทศ
  - การประเมินสารสนเทศ
  - การใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรม
  - การอ่านออกเขียนได้
- ข้อใดกล่าวถึงการรู้สารสนเทศกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 **ไม่ถูกต้อง**
  - บูรณาการแนวคิดและทักษะการรู้สารสนเทศไว้ในด้านสมรรถนะของผู้เรียน
  - บูรณาการแนวคิดและทักษะการรู้สารสนเทศไว้ในคุณลักษณะนักเรียนอันพึงประสงค์รวมทั้ง
  - บูรณาการแนวคิดและทักษะการรู้สารสนเทศปรากฏในมาตรฐานการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระ
  - ปรากฏคำว่าสารสนเทศโดยตรงในหลักสูตร
  - ปรากฏคำต่างๆ ซึ่งสะท้อนค่าที่แสดงทักษะการรู้สารสนเทศ เช่น การใฝ่เรียนรู้ การอ่าน การแสวงหาความรู้ การเขียน
- ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศมีความจำเป็นยิ่งสำหรับผู้รู้สารสนเทศในกระบวนการใดมากที่สุด
  - การเข้าถึงและค้นคืนสารสนเทศ
  - การเขียนรายงานรายงานการศึกษาค้นคว้า
  - การนำเสนอข้อมูล
  - การประเมินสารสนเทศ
  - การวิเคราะห์ และสังเคราะห์สารสนเทศ
- ครูบรรณารักษ์มีบทบาทในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนดังต่อไปนี้ยกเว้นข้อใด
  - จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและตอบสนองความต้องการของครูผู้สอนและนักเรียน
  - จัดกิจกรรมที่และเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่าน การใช้ห้องสมุดและการรู้สารสนเทศของนักเรียน
  - ผลิตสื่อการเรียนการสอนการรู้สารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น คู่มือ และ

- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอม บทเรียนออนไลน์ เผยแพร่บนเว็บไซต์ของโรงเรียน
- ง. พัฒนาสภาพแวดล้อมของห้องสมุดโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
  - จ. กำหนดให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการรู้สารสนเทศในรายวิชาต่างๆ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
5. การฝึกให้นักเรียนรู้จักเชื่อมโยงความคิดความรู้สารสนเทศเข้าด้วยกัน ครูควรตั้งคำถามประเภทใด
- ก. คำถามเพื่อทดสอบความรู้
  - ข. คำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจ
  - ค. คำถามเชิงวิเคราะห์
  - ง. คำถามเชิงสังเคราะห์
  - จ. คำถามเชิงประยุกต์
6. ข้อใดคือแหล่งสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนการสอนในโรงเรียนที่สำคัญที่สุด
- ก. ครอบครั้ว
  - ข. ชุมชน
  - ค. อินเทอร์เน็ต
  - ง. ห้องสมุดโรงเรียน
  - จ. ห้องสมุดโรงเรียนและแหล่งสารสนเทศภายนอกโรงเรียน
7. ในการสอนให้นักเรียนรู้จักประเมินสารสนเทศในด้าน**ความถูกต้อง** ครูควรสอนให้นักเรียนประเมินจากอะไร
- ก. ชื่อเสียงของผู้เขียน
  - ข. ปีที่พิมพ์และครั้งที่พิมพ์
  - ค. ครั้งที่พิมพ์
  - ง. สำนักพิมพ์หรือผู้จัดพิมพ์
  - จ. แหล่งอ้างอิงหรือที่มาของสารสนเทศ
8. การที่ครูให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่น มีโอกาสแสดงความเห็น ตั้งคำถาม และฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศใด
- ก. การค้นหาสารสนเทศ
  - ข. การจัดการสารสนเทศ
  - ค. การให้เหตุผล
  - ง. การตีความและจัดระบบความคิด
  - จ. การจดบันทึก
9. กฎหมายลิขสิทธิ์มีระยะเวลาในการคุ้มครองสิทธิอันนานเท่าไร
- ก. 10 ปีหลังจากสร้างสรรค์ผลงาน
  - ข. 25 ปีหลังจากสร้างสรรค์ผลงาน

- ค. 50 ปีภายหลังจากผู้สร้างสรรค์งานเสียชีวิต
  - ง. สืบทอดถึงทายาทตลอดไป
  - จ. กฎหมายไม่ระบุไว้
10. ครูควรสอนนักเรียนอย่างไรในการนำความคิดของผู้อื่นมาเขียนใหม่ด้วยคำพูดของตนเอง
- ก. สามารถทำได้เพราะเป็นสำนวนของนักเรียน
  - ข. ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของความคิด
  - ค. ให้อ้างอิงโดยระบุแหล่งที่มา
  - ง. ผิดกฎหมาย ไม่สามารถทำได้ในทุกกรณี
  - จ. ไม่มีข้อกำหนด ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของนักเรียน
11. ข้อใดคือขั้นตอนแรกของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้สารสนเทศ
- ก. การประเมินผลระดับการเรียนรู้สารสนเทศ
  - ข. การพิจารณาบทบาทของครู
  - ค. การจัดกลุ่มผู้เรียนตามระดับการเรียนรู้สารสนเทศ
  - ง. การวิเคราะห์ระดับการเรียนรู้สารสนเทศของผู้เรียน
  - จ. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศ
12. กิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และจัดทำรายงาน เป็นขั้นตอนใดของการเรียนรู้สารสนเทศ
- ก. การสังเคราะห์ / การสร้างสารสนเทศ
  - ข. การจัดระบบสารสนเทศ
  - ค. การบูรณาการการใช้งาน
  - ง. การประเมินสารสนเทศ
  - จ. การแสวงหาสารสนเทศ
13. ปัจจุบันคำเรียก บรรณารักษ์ นิยมใช้กันว่า ผู้เชี่ยวชาญสื่อห้องสมุดโรงเรียน (school library information specialists) ท่านคิดว่าเป็นเพราะเหตุใด
- ก. เพราะปัจจุบันห้องสมุดรับผู้ที่จบทางเทคโนโลยีทางการศึกษามาปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าห้องสมุด
  - ข. เพราะห้องสมุดมีสื่อสารสนเทศหลากหลายรูปแบบ ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดต้องรู้วิธีการใช้สื่อเหล่านั้นเป็นอย่างดี
  - ค. เพราะสถาบันการศึกษาที่ผลิตบรรณารักษ์ปิดตัวลง ทำให้ไม่มีบุคลากรจบการศึกษา มาสมัครบรรจุเป็นบรรณารักษ์

- ง. เพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติระบุสถานที่ช่วยสร้างเสริมความรู้แก่นักเรียน
คือแหล่งเรียนรู้ที่มีทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน
- จ. เพราะห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รวมงานห้องสมุดกับงานของห้องโสตทัศนศึกษา
ไว้ด้วยกัน
14. **มาตรฐานที่ 4** ระบุไว้ว่า “นักเรียนผู้รู้สารสนเทศสามารถรวบรวม จำแนก แยกแยะ จัดกลุ่ม
สารสนเทศตามประเด็นที่ต้องการ และบูรณาการความรู้เพื่อสร้างสารสนเทศใหม่ได้”
บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะดังกล่าวได้อย่างไร
- ก. การแนะนำการจัดทำโครงเรื่อง
- ข. การจัดแสดงหนังสือใหม่
- ค. การเล่าเรื่องจากหนังสือ
- ง. การจัดป้ายนิเทศเสริมความรู้
- จ. การแข่งขันตอบปัญหาจากการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด
15. การวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศด้านสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ
มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาสาระ ระยะเวลาและวัตถุประสงค์ในการใช้ กรณีนักเรียน
กลุ่มวัยรุ่น จงวิเคราะห์ว่าจะใช้สื่อใดส่งเสริมการรู้สารสนเทศเรื่องการค้นคืนจากอินเทอร์เน็ต
- ก. สื่อบุคคลคือครูบรรณารักษ์
- ข. สื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบคู่มือ
- ค. สื่อโสตทัศน
- ง. สื่อดิจิทัล
- จ. สื่อธรรมชาติ
16. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ โดยให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้า
สารสนเทศเพื่อทำรายงานในหัวข้อที่กำหนด กิจกรรมใดที่ควรมอบหมายให้นักเรียนดำเนินการ
เป็นลำดับแรก
- ก. วางแผนการค้นคว้าจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ
- ข. ประเมิน และคัดเลือกสารสนเทศ
- ค. จัดระบบข้อมูล
- ง. จัดทำโครงเรื่อง
- จ. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
17. สหรัฐอเมริกามีการกำหนดมาตรฐานระดับชาติเรื่องการรู้สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน
ครอบคลุมด้านใดบ้าง
- ก. ด้านการรู้สารสนเทศ
- ข. ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- ค. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

- ง. ด้านการรู้สารสนเทศและด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - จ. ด้านการรู้สารสนเทศ ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองและด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
- 18 ข้อใดกล่าวถึงมาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียนในประเทศไทยถูกต้อง
- ก. มีการประกาศใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย
  - ข. มีความพยายามค้นคว้าวิจัยพัฒนามาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทย โดยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
  - ค. มาตรฐานครอบคลุม 6 ด้าน และมีตัวชี้วัดจำแนกตามวัยของนักเรียน
  - ง. มีการประกาศใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนไทยโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
  - จ. ถูกทุกข้อ
19. การแสดงออกของนักเรียนในข้อใดที่แสดงถึงการมีความรู้ในการใช้สารานุกรมของนักเรียน
- ก. บอกประเภทของสารานุกรมได้
  - ข. บอกชื่อสารานุกรมที่สำคัญของไทยได้
  - ค. บอกหน้าและเล่มที่มีบทความที่ต้องการได้
  - ง. บอกความสำคัญของสารานุกรมได้
  - จ. เรียบเรียงบรรณานุกรมของสารานุกรมเล่มที่กำหนดได้
- 20.. มีเพื่อนบ้านมาปรึกษากับนักเรียนคนหนึ่งว่า เขาอยากนำรถยนต์ของเขาติดตั้งแก๊ส จึงขอคำแนะนำจากนักเรียนผู้นั้นว่าจะติดตั้งเป็นแก๊สแอลพีจี (LPG) หรือแก๊สซีเอ็นจีหรือเอ็นจีวี (CNG/NGV) การปฏิบัติของนักเรียนข้อใดต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นว่านักเรียนผู้นั้นมีการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานที่ 1 นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ สารสนเทศคือ พื้นฐานของการศึกษา การเรียนตลอดชีวิต
- ก. บอกว่าตนเองไม่มีความรู้ ให้ไปถามช่างที่ซ่อมรถ
  - ข. บอกว่าน่าจะใช้แก๊สแอลพีจีเพราะอ่านข่าวเรื่องไฟลุกท่วมรถเกิดความเสียหายส่วนใหญ่เป็นรถใช้แก๊สซีเอ็นจี
  - ค. บอกว่าขอเวลาก่อน จะไปถามครูสอนวิทยาศาสตร์ที่โรงเรียนให้
  - ง. บอกว่าขอค้นเรื่องแก๊สแอลพีจีและแก๊สเอ็นจีวีก่อนว่า มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร มีข้อดีข้อเสียอย่างไร แล้วจะมาบอก
  - จ. แนะนำไปเลยว่าจะใช้แอลพีจีเพราะมีสถานีให้บริการมาก

กระดาษคำตอบแบบประเมินผลหลังเรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....
12. ....
13. ....
14. ....
15. ....
16. ....
17. ....
18. ....
19. ....
20. ....

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน

ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ง	1. จ
2. ค	2. ง
3. ก	3. ก
4. ง	4. จ
5. ข	5. ง
6. จ	6. จ
7. ค	7. จ
8. ค	8. ง
9. ค	9. ค
10. ค	10. ง
11. ง	11. ง
12. จ	12. ก
13. ค	13. ข
14. ข	14. ก
15. จ	15. ง
16. ก	16. ก
17. ก	17. จ
18. ง	18. ข
19. ค	19. ค
20. ข	20. ง

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามความพึงพอใจและความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ผู้ศึกษา
ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครู

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ น้อยกว่า 25 ปี 25 -30 ปี 31 -35 ปี
 36-40 ปี 41-45 ปี 46 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. ตำแหน่งงาน ครู บรรณารักษ์ ครู/อาจารย์
 อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. ตำแหน่งบริหาร ถ้ามี โปรดระบุ.....
6. ประเภทของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงาน
 โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา
 โรงเรียนขยายโอกาส โรงเรียนสาธิต/เด็กพิเศษ
 อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. หน่วยงานที่ท่านสังกัด
 สพฐ สช
 องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 อื่นๆโปรดระบุ.....
9. ภูมิภาคที่ท่านปฏิบัติงาน
 กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคกลาง ภาคตะวันตก
 ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้
 ภาคตะวันออก

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรม

2.1 โปรดระบุระดับความพึงพอใจและความคิดเห็นของท่านต่อชุดฝึกอบรม อันประกอบด้วย เอกสารฝึกอบรม และซีดีประกอบ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน และ โปรดให้ความเห็นหรือรายละเอียดเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะส่วนท้าย (ถ้ามี)

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เอกสารฝึกอบรม					
ตอนที่1 การรู้สารสนเทศกับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 2 การพัฒนานักเรียนไทยให้ เป็นผู้รู้สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 3 การสอนการรู้สารสนเทศ (1)	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 4 การสอนการรู้สารสนเทศ (2)	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 5 การบูรณาการการรู้ สารสนเทศในการเรียนการสอน รายวิชา	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 6 ห้องสมุดโรงเรียนกับการรู้ สารสนเทศของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 7 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการ รู้สารสนเทศของห้องสมุด	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 8 มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้ สารสนเทศของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 9 การวัดและประเมินผลการรู้ สารสนเทศ ของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
รายการที่ 1 กรณีศึกษาการสอนแบบ บูรณาการการรู้สารสนเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 2 กรณีศึกษาการจัด กิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของ นักเรียนระดับประถมศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 3 กรณีศึกษา การจัด กิจกรรมการรู้สารสนเทศของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ความสำคัญ คุณค่าและการนำไปใช้ประโยชน์ใน ภาพรวม.....	.....	.....	.....	.....	.....

ประเด็น	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เอกสารฝึกอบรม					
1. เนื้อหาสาระ					
1.1 ความครอบคลุมประเด็นสำคัญ ...	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 ความถูกต้องของเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 ความทันสมัยของเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย..	.....	.....	.....	.....	.....
1.5 ความเหมาะสมของกิจกรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. การนำเสนอ	.....	.....	.....	.....	.....
2.1 การจัดโครงสร้าง/การจัดลำดับ เนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 การใช้ภาษา (ถูกต้อง กะทัดรัด ชัดเจน).....	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 เทคนิคการนำเสนอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 การอ้างอิง	.....	.....	.....	.....	.....
3. การนำไปใช้ประโยชน์					
3.1 การศึกษาด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.2 การปฏิบัติงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
II ขีติประกอบการฝึกอบรม					
1. เนื้อหาสาระ					
1.2 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 ความกะทัดรัด ชัดเจนของเนื้อหา สาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	.....	.....	.....	.....	.....
2. การนำเสนอ					
2.1 ความเหมาะสมของการแบ่ง โครงสร้างของบทเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 ความเหมาะสมของการใช้ภาษา....	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 ความชัดเจนของการสื่อ ความหมาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 ความเหมาะสมของระยะเวลา.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.5 การส่งเสริมประสบการณ์การ เรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....

ภาคผนวก ฅ
แบบสอบถามครูบรรณารักษ์เพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล
การรู้สารสนเทศสำหรับครู

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรม และ
 การนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

2. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง หรือจัด
 เรียงลำดับความต้องการหรือความคิดเห็นของท่านตามที่ระบุไว้ในคำถามแต่ละข้อ กรณีที่ท่านมีความ
 ต้องการ หรือความคิดเห็นเพิ่มเติม โปรดระบุในช่องว่างที่เว้นไว้ให้

3. คำตอบของท่านมีคุณค่าต่อการปรับปรุงชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศสำหรับครู จึง
 ขอให้ท่านให้คำตอบที่ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง ตามความเป็นจริง

4. ขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ .... ..

ตอนที่ 1 การนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาด้วยชุดฝึกอบรมทางไกลไปใช้
 ประโยชน์

2. โปรดระบุการนำความรู้และประสบการณ์ที่ท่านได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลไปใช้
 ประโยชน์

สาระ	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เอกสารฝึกอบรม					
ตอนที่1 การรู้สารสนเทศกับการศึกษาขั้น พื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 2 การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้ สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 3 การสอนการรู้สารสนเทศ (1).....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 4 การสอนการรู้สารสนเทศ (2).....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 5 การบูรณาการการรู้สารสนเทศในการ เรียนการสอนรายวิชา.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 6 ห้องสมุดโรงเรียนกับการรู้สารสนเทศ ของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

--	--	--	--	--	--

สาระ	การนำไปใช้ประโยชน์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ตอนที่ 7 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ สารสนเทศของห้องสมุด.....					
ตอนที่ 8 มาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้สารสนเทศ ของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
ตอนที่ 9 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
รายการที่ 1 กรณีศึกษาการสอนแบบบูรณาการ การเรียนรู้สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 2 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับ ประถมศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
รายการที่ 3 กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้ สารสนเทศของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
การนำไปใช้ประโยชน์โดยรวม	.....	.....	.....	.....	.....

2. จงยกตัวอย่างการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมชุดฝึกอบรมไปใช้

2.1 การปฏิบัติที่ได้ดำเนินการไปแล้ว (โปรดระบุ).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 การปฏิบัติที่วางแผนหรือเตรียมการจะทำในอนาคต (โปรดระบุ).....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

2.1 ปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้ท่านไม่สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุด
ฝึกอบรมไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (โปรดกาเครื่องหมาย / เฉพาะรายการที่ท่านมีปัญหาและ
ระบุรายละเอียด)

( ) ผู้บริหาร.....

.....

.....

( ) ตัวท่าน.....

.....

.....

( ) งบประมาณ.....

.....

.....

( ) เครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี.....

.....

.....

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

.....

2.2 การพัฒนางานต่อเนื่องจากการฝึกอบรมหลักสูตรนี้ ท่านจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนอะไร
จากใคร และอย่างไร (โปรดระบุตามลำดับความสำคัญ 3 ประการ)

1) .....

.....

.....

2) .....

.....

.....

3) .....

2.3 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพื่อให้มีการนำชุดฝึกอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์

(โปรดใส่ตัวเลข 1 – 4 แสดงการจัดลำดับเฉพาะที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านและระบุรายละเอียด-ถ้ามี)

- ( ) การจัดฝึกอบรมให้กับครูบรรณารักษ์กลุ่มอื่น ๆ
- ( ) การจัดฝึกอบรมให้กับครูผู้สอน
- ( ) การจัดฝึกอบรมเจาะลึกเฉพาะเรื่อง (โปรดระบุ).....
- ( ) การจัดกิจกรรมศึกษา ดูงาน (โปรดระบุ).....
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ภาคผนวก ญ

แบบสอบถามผู้บริหาร/ผู้กำกับดูแลงานของครูบรรณารักษ์เพื่อติดตามผลการใช้ชุด ฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครู

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลของครูบรรณารักษ์ที่เข้าร่วมโครงการ
การรู้สารสนเทศเป็นสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน โดยเฉพาะต่อการพัฒนาคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักเรียน คำว่า การรู้สารสนเทศ (information literacy) หมายถึง
การตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ การรู้และเข้าถึงแหล่ง
สารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นสารสนเทศ การวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศ
ที่ต้องการ การรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ. การใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอ
ผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ มีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมใน
ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน ( ) และเติมข้อความ
รายละเอียดตามความเป็นจริง โปรดตอบคำถามได้โดยอิสระ คำตอบของท่านจะได้รับการวิเคราะห์
และนำเสนอเป็นผลรวมไม่ระบุเป็นรายบุคคล ข้อมูลความคิดเห็นของท่านมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อ
การพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนและ
การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนของครูบรรณารักษ์ รวมทั้งการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลซึ่งจะได้มอบให้
ห้องสมุดของท่านต่อไป

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สัจจามันท์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง
 1.2 ระดับการศึกษาสูงสุด
 ( ) 1. ปริญญาตรี ( ) 2. ปริญญาโท ( ) 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
 1.4 ตำแหน่ง โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ผลการใช้ชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศ

2.1 โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของครูบรรณารักษ์ในการพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียนและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

ผลการดำเนินงานการพัฒนาและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ	ระดับผลการพัฒนางานของครูบรรณารักษ์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การถ่ายทอด/เผยแพร่ความรู้การรู้สารสนเทศกับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนการรู้สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
การบูรณาการ/การส่งเสริมการบูรณาการการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนรายวิชาเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด.....	.....	.....	.....	.....	.....
การถ่ายทอด/เผยแพร่/ใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นหาสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนสามารถรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนสามารถใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....

2.2 ท่านสามารถสนับสนุนครูบรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพได้อย่างไร โปรดระบุ

( ) ตัวท่านในฐานะผู้บริหาร.....

( ) นโยบายที่เกี่ยวข้อง.....

( ) เครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี.....

( ) งบประมาณ.....

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.3 โปรดระบุข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ถ้ามี.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านขอรับแบบสอบถามคืนภายใน
วันที่.....เดือนพฤศจิกายน 2555

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามครูผู้สอน
เพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลของครูบรรณารักษ์

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลของครูบรรณารักษ์ที่เข้าร่วมโครงการการรู้สารสนเทศเป็นสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน โดยเฉพาะต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน คำว่า การรู้สารสนเทศ (information literacy) หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ การรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นหาสารสนเทศ การวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศ ที่ต้องการ การรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ. การใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ มีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน ( ) และเติมข้อความรายละเอียดตามความเป็นจริง โปรดตอบคำถามได้โดยอิสระ คำตอบของท่านจะได้รับการวิเคราะห์และนำเสนอเป็นผลรวมไม่ระบุเป็นรายบุคคล ข้อมูลความคิดเห็นของท่านมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนและการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนของครูบรรณารักษ์ รวมทั้งการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลซึ่งจะได้มอบให้ห้องสมุดของท่านต่อไป

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา สัจจานันท์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง
- 1.2 ระดับการศึกษาสูงสุด
( ) 1. ปริญญาตรี ( ) 2. ปริญญาโท ( ) 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 1.6 ตำแหน่ง โปรดระบุ.....
- 1.7 ระดับการศึกษาที่ท่านสอน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
( ) 1. ระดับประถมศึกษา ( ) 2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
( ) 3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 1.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ท่านสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
( ) ภาษาไทย ( ) คณิตศาสตร์ ( ) วิทยาศาสตร์
( ) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ( ) สุขศึกษาและพลศึกษา
( ) ศิลปะ ( ) การงานอาชีพและเทคโนโลยี ( ) ภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 2 ผลการใช้ชุดฝึกอบรบการรู้สารสนเทศ

2.1 โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของครูบรรณารักษ์ในการ
พัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียนและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

ผลการดำเนินการพัฒนาและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ	ระดับผลการพัฒนางานของครูบรรณารักษ์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การถ่ายทอด/เผยแพร่ความรู้การรู้สารสนเทศกับการศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนการรู้สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
การบูรณาการ/การส่งเสริมการบูรณาการการรู้สารสนเทศใน การเรียนการสอนรายวิชาเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด.....	.....	.....	.....	.....	.....
การถ่ายทอด/เผยแพร่/ใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศของ นักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
การพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นสารสนเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ นักเรียนสามารถรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนสามารถใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงานได้อย่าง สร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
นักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....

2.2 ผลการพัฒนาและส่งเสริมการรู้สารสนเทศด้านใดที่ท่านต้องการจากครูบรรณารักษ์
มากที่สุด.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ในฐานะครูผู้สอน ท่านสามารถสนับสนุนครูบรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้และ
ประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูไปใช้อย่างเต็ม
ประสิทธิภาพได้อย่างไร โปรดระบุ.....

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามนักเรียนเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลของครูบรรณารักษ์
แบบสอบถามนักเรียน

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศสำหรับครูเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลของครูบรรณารักษ์ที่เข้าร่วมโครงการการรู้สารสนเทศเป็นสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน โดยเฉพาะต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน คำว่า การรู้สารสนเทศ (information literacy) หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของสารสนเทศ การรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือค้นหาสารสนเทศ การวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศ ที่ต้องการ การรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ. การใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ มีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน ( ) และเติมข้อความรายละเอียดตามความเป็นจริง โปรดตอบคำถามได้โดยอิสระ คำตอบของท่านจะได้รับการวิเคราะห์และนำเสนอเป็นผลรวมไม่ระบุเป็นรายบุคคล ข้อมูลความคิดเห็นของท่านมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนและการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนของครูบรรณารักษ์ รวมทั้งการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลซึ่งจะได้มอบให้ห้องสมุดของท่านต่อไป

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สัจจามันท์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง

1.2 ระดับการศึกษา

( ) 1. ระดับประถมศึกษา ( ) 2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

( ) 3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 2 ผลการใช้ชุดฝึกอบรบการรู้สารสนเทศ

2.1 โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์แก่นักเรียน

ผลการดำเนินงานการพัฒนาและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ	ระดับผลการดำเนินงานของครูบรรณารักษ์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.การถ่ายทอด/เผยแพร่ความรู้การรู้สารสนเทศกับการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.การสอนการรู้สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.การบูรณาการ/การส่งเสริมการบูรณาการการรู้สารสนเทศในการ เรียนการสอนรายวิชาเนื้อหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุด.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.การถ่ายทอด/เผยแพร่/ใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการรู้ สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7.การวัดและประเมินผลการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.การพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.1 นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของ สารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.2 นักเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และใช้เครื่องมือ ค้นสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.3 นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศ ที่ต้องการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.4 นักเรียนสามารถรวบรวมและจัดระบบสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.5 นักเรียนสามารถใช้สารสนเทศ ผลิตและนำเสนอผลงาน ได้อย่างสร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.6 นักเรียนมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อ สังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....

2.2 นักเรียนต้องการได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมการรู้สารสนเทศจากครูบรรณารักษ์
ในด้านใด/เรื่องใดมากที่สุด(โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
3.4 โปรดระบุข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ถ้ามี.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านขอรับแบบสอบถามคืนที่ครูบรรณารักษ์ภายใน
วันที่.....เดือนพฤศจิกายน 2555

ภาคผนวก ฐ
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินเครื่องมือวิจัย

ชื่อ นามสกุล	รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพจน์ วนิชกุล
วุฒิการศึกษา	กศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) อ.ม.(บรรณารักษศาสตร์) ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) ค.ด. (อุดมศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และ ประธานแผนกวิชาการ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
ความเชี่ยวชาญ	การรู้สารสนเทศ
ชื่อ	รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา
วุฒิการศึกษา	กศ.บ. (ฟิสิกส์), กศ.ม.(บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ตำแหน่ง	ข้าราชการบำนาญ รองศาสตราจารย์ระดับ 9 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ความเชี่ยวชาญ	การรู้สารสนเทศ ห้องสมุดโรงเรียน
ชื่อ นามสกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทิมา เขียวแก้ว
วุฒิการศึกษา	ศศ.บ (บรรณารักษศาสตร์) ศศ.บ.(รัฐศาสตร์) น.บ. M.L.S. (Library Science) Ph.D.(Communication) University of the Philippines
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ความเชี่ยวชาญ	การวิจัยสื่อ
ชื่อ	อาจารย์พวงรัตน์ อินทรฤทธิ์
วุฒิการศึกษา	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์)
ตำแหน่ง	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
ความเชี่ยวชาญ	ห้องสมุดโรงเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
ชื่อนามสกุล	อาจารย์อภินันท์ สีสันต์
วุฒิการศึกษา	อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	ครูเชี่ยวชาญ
ความเชี่ยวชาญ	Master Teacher บรรณารักษ์ ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

